

30к2

10005

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Большэвіцкі друн

ЖНІВЕНЬ-ВЕРАСЕНЬ № 16-17

ЖУРНАЛ ЦН КП(б)Б

Выходзіць 2 разы ў месяц

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮК

Адрас рэдакцыі і выдавецтва
МЭНСК, Савенная, 63 тэл. — 22412

Два дні — 31 жніўня і 1 верасня —
прадаўжаецца арганізацыя журналам
«Большэвіцкі друк» і менскім аэраклу-
бам агітаблёт на пытанніх падрых-
тоўкі да 3-га ўсебеларускага в'яда
рабселькораў.
На адымнахі жывуць каля самалёта ў
Смалевічах: умерсе 80-гадоўны селькор,
калгаснік-ударнік, які ў часе агітаблёт-
ту быў праміронам палётам на сама-
лёце — т. Кішкурно (Смалевічы).

5-870

НОВАЯ ХВАЛЯ КАЛГАСНАГА ПРЫЛІВУ

Артыкул сакратара ЦН КП(б)Б тав. Н. Ф. Гікало

5 верасня Беларусь выканалала гадавы план хлебапаставак. Атрыманая буйнейшая перамога.

У мінулым годзе, як вядома, БССР толькі 5 студзеня 1934 года скончыла хлебна-паставкі, а ў 1932 годзе хлебнага года ў некаторых адстаючых раёнах. Асабліва тыя адстаючыя раёны, якія ўваходзілі ў зону, запланаваную да перамогі саўбудаўніцтва наступнага года. Работы ў гэтых раёнах і цяпер ідуць.

Асабліва Беларуская рэспубліка, па праву ганарыцца тым, што яны за такі кароткі час стварылі рэспубліку перадаючы ў сельскай гаспадарцы і выканалі свае абавязанні перад дзяржавай **патэрмікова**. Гэта з'яўляецца найбольш яркім пацвярджэннем таго, што сельская гаспадарка Беларусі ўцвердзілася на шляху магутнага ўдому і росквіту.

Што забяспечыла нам перамогу?

Перш за ўсё штурхальнае кіраўніцтва і аграмадная дапамога з боку ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша **Сталіна**.

Поспех хлебадачы тлумачыцца настойлівай і штурхальнай работай па арганізацыі гаспадарства і палітычнаму ўмацаванню калгасаў. Беларуская партарганізацыя падняла міль-

ённую масу калгаснікаў на ажыццяўленне доўгіх таварыша **Сталіна** — зрабіць усе калгасы больш штурхальнымі, а калгаснікаў — магутнымі. Гэты доўгі ўжо бліжэйца перадаючы ажыццяўленне. Ва мношстве калгасных Арышанскага, Рагачоўскага, Бабруйскага, Менскага раёнаў калгасныя стрыманыя да 8 кгр. збожжавых і да 16 кгр. бульбы на працягу года. Ва ўсёй сваёй штурхальнай перамоце мы не забывалі пра

даўняй барацьбы за кожны процант росту калектывізацыі.

У ходзе выканання хлебапаставак у нас была была адстаючых раёнаў. МТС і калгасаў. Усе намаганні мы накіроўваем на тое, каб выраўняць увесь фронт, падцягнуць адстаючыя раёны. З першых жа дзён зататавак ЦН КП(б)Б узяў пад асобны нагляд усе адстаючыя раёны. Нам удалося іх выцягнуць значна ўперад. Больш таго, некаторыя з іх, як Веткаўскі і Бешанковіцкі, зараз займаюць месца на ўсё-беларускай «чырвовай дошцы».

Саўгасы Беларусі, ве ў прыклад мінулым годам, не адставалі ад агульнага тэмпа хлебадачы. Яны 5 верасня выканалі свой план на 104,5 проц.

Характэрнай рысай у барацьбе за своєчаснае выкананне хлебапаставак

з'явілася імкненне аднаасобнікаў выкапаць часна і добрасумленна разая з калгасамі сваё абавязальства перад дзяржавай. Партарганізацыі прышлось пачаць працаваць над тым, каб падцягнуць гэты найбольш цяжкі і распылены ўчастак. У выніку энергічнай работы партарганізацыі аднаасобнікі к 5 верасня выканалі поўнацую план хлебапаставак.

Надзвычай важным, бадай адным з рашучых рычагоў, забеспечваючых выкананне плана хлебапаставак, з'явілася **соцыялістычнае спаборніцтва з Заходняй вобласцю**. Мы здолелі ў спаборніцтва ўключыць усе раёны, сельсоветы, калгасы. Кожную пяцідневку праз друк мы пакізвалі перадавых і адстаючых. Барацьба за пераходныя сцягі ЦК, СНК, ЦВК і палітсектара Наркамзема Беларусі праводзілася сістэматычна і ўпарта. Трэба сказаць, што калі-б не было шырока разгорнута спаборніцтва ў часе ўборкі і хлебапаставак, мы не мелі-б такіх поспехаў.

Апрамацны пад'ём калгаснікаў, дружная работа на калгасных палях, значнае арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў, рост матэрыяльнага добрабыту калгаснікаў — **усё гэта вынікала новаю вялікою хваля прылізу ў калгасы**. У нас цяпер пачаўся раён, дзе калектывізацыя ахапіла ў існуючым усяю масу аднаасобнікаў. За адну дэкаду жніўня ў Чэрвеньскім раёне ўступіла ў калгасы звыш 600 аднаасобнікаў. Тое-ж самае мы назіраем у Барысаўскім, Бярэзінскім, Хойніцкім і іншых раёнах, дзе за жніўня ўступіла некалькі тысяч аднаасобнікаў у калгасы. **Новая хваля калгаснага прылізу зараз становіцца агульнарэспубліканскай з'явай.**

Выканаўшы ў цэлым па рэспубліцы дзяржаўны гадавы план, нельга не адзначыць значныя поспехі ў правядзенні гэтай работы. Калі па хлебапастаўках (1 верасня) і па звароту пасевнай пшанкі (5 верасня) у нас дзяржаўны план выканан, то гэтага нельга сказаць у адносінах патуранзаты МТС, гадавы план якой па 5 верасня выканан толькі на 79 проц. Трэба змагацца за поўнае выкананне плана кожным раёнам, калгасам і аднаасобнікам. А трэба прама сказаць, што на асобных вострах самасупакоення сям-там

ужо чуюцца. Некаторы віраўнікі раёнаў хочучы ўтаіць свае поспехы за сярэднерэспубліканскімі лічбамі. Гэта не пройдзе, гэтага мы не дапусцім.

Зараз перад намі стаіць надзвычай адказная задача: у тэрмін апрацаваць і здаць лён дзяржаве. Добры ўраджай ільну, свечасогы рассяіла яго — ўсё гэта гаворыць пра тое, што гэтыя задачы мы выканам, калі забеспечым большэвіцкае правядзенне ўсіх далейшых працэсаў апрацоўкі ільну.

Прадстаіць закупка хлеба — цяжкая і сур'ёзная справа. Тут прадстаіць упартая і энергічная работа. Ніякай самасупакоенасці, ніякага самазадавальнення. Калгаснікі, атрымліваючы шмат хлеба на працадні, зараз ужо прапануюць прадаць лішкі калгасу. **Трэба неадкладна пачаць закупкі**, добра падрыхтаваць кампартыўную сетку да выканання гэтай важнейшай задачы. Неабходна памятаць, што хлебазакупкі з'яўляюцца правёркай нашага ўмення арганізоўваць масы на барацьбу за выкананне важнейшых гаспадарчых заданняў.

Такой-жа правёркай для нас з'яўляюцца і завяршэнне на працягу гэтай пяцідневкі **азімай сяўбы** і значнае павышэнне тэмпаў пад'ёму зялёнага.

Правадзімы ў Беларусі тактычныя вучэбныя часцей БВА, удзел у іх пачама абароны тав. **К. Е. Варашылава** ўскалыхнулі шырокія масы. Калгаснікі і аднаасобнікі вітаюць свайго наркома, сваю Чырвоную армію завяршэннем хлебапаставак, азімай сяўбы, здачай ільнавалакна і бульбы. Усё гэта лішні раз сведчыць аб мацнеючых сувязях Чырвонай арміі з калгаснікамі, аб шчырай любові і ўвазе к Чырвонай арміі з боку працоўных горада і вёскі.

Камуністычная партыя Беларусі ў часе веснавой сяўбы ўзяла на сябе абавязальства перад ЦК ВКП(б) павышэнню змагацца за тое, каб вывесці сельскую гаспадарку на ўзровень перадавых краёў і абласцей. Гэты абавязальства па некаторых важнейшых элементах работы пацверджаны канкрэтнымі большэвіцкімі справамі. Будзем і надалей з такой-жа энергіяй і большэвіцкім запалам змагацца за ажыццяўленне рашэнняў ХУІ партыйнага з'езда і ўказанняў нашага вялікага правадыра таварыша **Сталіна**.

(ПРАВДА)

Да выхаду 5-тысячнага нумара газеты

ВІЦЕБСКІ ПРОЛЕТАРЫЙ

І. Г. ЖУРАЎЛЁУ

сакратар віцебскага РК КП(б)Б.

НЕ СУПАКОЙВАЦА НА ДАСЯГНУТЫМ

„ВІЦЕБСКАМУ ПРОЛЕТАРЫЮ“

У ДЗЕНЬ ВЫХАДУ 5-ТЫСЯЧНАГА НУМАРА «БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК» ШЛІЕ РЭДАКЦЫІ І УСІМ РАБКОРАМ І СЕЛЬКОРАМ «ВІЦЕБСКАГА ПРОЛЕТАРЫЯ» ГАРАЧАЕ БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПРЫВІТАННЕ.

ІДЗІЦЕ НАПЕРАД НА СЛАВНАМУ ШЛЯХУ ЛЕНІНСКАЯ ПРАВДА. ЖАДАЕМ НОВЫХ ПОСПЕХАЎ У РАБОЦЕ.

РЭДАКЦЫЯ ЖУРНАЛА
«БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК»

16 верасня выходзіць пяцітысячны нумар газеты буйнейшага цэнтра лёгкай індустрыі БССР «Віцебскі пролетарый», якая, існуючы ўжо 17 год, з'яўляецца, такім чынам, пасля «Звязды» старэйшай большэвіцкай газеты ў Беларусі.

Віцебскі партыйная арганізацыя і найшырэйшая маса рабочых Віцебска дзень выхаду пяцітысячнага нумара газеты праводзіць як баявое свята ўсёй пролетарскай грамадскасці і адзначае гэта свята як выкананнем і перавыкананнем паставіўшага прамфінплана прамысловасці Віцебска, так і мабілізацыяй усіх сіл на поўнае перамаганне ўсё яшчэ маючага адставання на рэзко ўчастнаў сельскай гаспадаркі.

Газета «Віцебскі пролетарый» — орган гарадскога камітэта партыі — здолела заваяваць вялікі аўтарытэт і папулярнасць не толькі ў партыйнай арганізацыі, але і сярод самых шырокіх мас рабочых і калгаснікаў Віцебскага раёна, дзякуючы таму, што газета кожным сваім рэзкам на справе энергічна, ініцыятыўна і паслядоўна змагаецца за выкананне рашэнняў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б аб віцебскай партыйнай арганізацыі.

І зусім невыпадкава віцебскі гарком партыі прадаставіў рэдакцыі газеты «Віцебскі пролетарый» права подпісу рапарта ЦК КП(б)Б і СНК БССР аб выкананні прамфінплана прамысловасці Віцебска, зусім невыпадкава «Віцебскі пролетарый» з'яўляецца трэцяй газетай у Савецкім Саюзе, узнагароджанай значком «ЗОТ».

І гэтае права на подпіс рапарта і гэта ўзнагарода заваяваны газетай той настойлівай і, падкрэсліваем, паслядоўнай работай, якая праводзіцца пад кіраўніцтвам гаркома партыі рэдакцыяй газеты на штодзённым ажыццяўленню спарорніцтва прадпрыемстваў Віцебска і на разгортванню найшырэйшага зотаўскага руху (на старонках газеты сістэматычна даецца штодзённая ацэнка работы кожнага прадпрыемства ў паасобку, глыбока паказваецца вопыт работы перадавых прадпрыемстваў, вядзецца ўпартая барацьба за ўжаранне на ўсіх прадпрыемствах тэхнапрофплану, была арганізавана і праведзена з вялікім дзелавым эфектам усесаюзная завочная пераклічка спажывцоў віцебскага абутку і віцебскіх іголак, праведзена завочная канферэнцыя зотаўцаў з удзелам Нікіты Ізотава, сістэматычна ставяцца пытанні работы саматужных арцелей, рэалізавана ініцыятыва газеты

аб правядзенні агульнагарадскога агляду работы тэхнічных гурткоў і т. д.).

Сур'ёзнай і аўтарытэтай апэнкай работы газеты на ўчастку прамысловасці в'яўляецца наступная вытрымка з спецыяльна выданага на Народнаму камісарыату лёгкай прамысловасці БССР загада наркома тав. **Балціна**:

«Народны камісарыат лёгкай прамысловасці адзначае вастругуючую самага шырокага распаўсюджвання каштоўную ініцыятыву газеты «Віцебскі пролетарый» па арганізацыі і правядзенню на старонках газеты ўсесаюзнай заочнай пераклічкі спажывцоў абутку фабрыкі імя Лекерта, у якой прынялі ўдзел рабочыя, калгаснікі, інжынерна-тэхнічныя работнікі, работнікі камп'юнацыі і работнікі друку раду гарадоў Савецкага Саюза, а таксама выкананая рэдакцыя «Віцебскага пролетарыя», якая знаходзілася ў Горкаўскім краі.

Пытанне аб важнасці выпуску высокакачэства, моцнага, прыгожага і таннага абутку, паднятае газетай «Віцебскі пролетарый» на прынцыповую вышнюю барацьбу за выкананне прапанавы ХVII з'езда РКП(б) і ўказанняў таварыша **Сталіна**, прапанавы ХV з'езда КП(б)Б і ліпеньскага пленума ЦК КП(б)Б аб рабоце лёгкай прамысловасці, на вышнюю неабходнасці выканання віцебскімі рабочымі свайго інтэрнацыянальнага пролетарскага долгу перад шахцёрамі Далбаса, рабочымі аўтамабільнага завода імя Горкага, прапраямствамі г. Франска, якія забяспечваюцца віцебскім абуткам — выклікала вялікую колькасць каштоўных рацыяналізатарскіх прапанов і ўзным вытворчай актыўнасці рабочых фабрыкі імя Лекерта.

У выпіску разгорнутай на фабрыцы масавай работы ў сувязі з ўсесаюзнай перакліччай спажывцоў, а таксама абнаўленням гаспадарчага кіраўніцтва фабрыка імя Лекерта, прызначаная наводзеў загада Наркамлёнпрама к запытую за невыкананне плана і трыную якасць выпускаемай прадукцыі, дабілася выканання прамфінплана за першы квартал 1934 г.

Калі за пяціднёўку да апублікавання ў газеце матэрыяла «Аб пары абутку № 721» фабрыка завала абутку першага гатунку 65,7 проц., то на наступную пяціднёўку пасля апублікавання і пра-

цоўкі матэрыяла газеты гэты процант павялічыўся на 75,2, а пасля правядзення ўсесаюзнай пераклічкі спажывцоў фабрыка выконвае звыш 100 проц. прамфінплана, вынук прадукцыі першага гатунку дзведзён да 87,7 проц. (з загада Наркамлёнпрама БССР).

Значным зрухі дасягнуты новымі кіраўніцтвам рэдакцыі «Віцебскага пролетарыя» і ў галіне пастапоўкі на старонках газеты пытанняў сельскай гаспадаркі.

Сістэматычнае асвятленне на старонках газеты ходу спажывіцтва сельсаветаў і калгасіў як у часе воснявой сяўбы, так і ўборкі, а таксама і хлебнапаставак, не ў малой ступені спрыяла паспеху гэтых работ у раззе сельсаветаў і калгасіў. Найбольш сёўбы газета прывяла ў выглядзе спецыяльных старонак агляда падрыхтаванасці да сёўбы 8-мі сельсаветаў, што ў шмалой ступені дапамагло вырыць пятахоны загадзя, да пачатку сёўбы.

Вырасла колькасць брыгадных і калгасных масценгазет, значна вырасла колькасць актывістаў, селькораў, сярод якіх мы маем такіх людзей, як **Петрачэнка Ц.** з калгаса «Трэці рапавочы», выкрыўшы шкодніцтва ў калгасе, зачынены старшынні Крайца, знятага потым з работы, **Лахно**, па заметках якога было знята ўсё праўленне калгаса «Друтая няцігодка», Старасельскага сельсавета. Двое з членаў праўлення на чале з старшынёй Глушаковым за забурэнне калгаса атрымалі па сігналах селькора па дзесяць год пазбавлення волі. Выхаваліся гэкія селькоры як тав. **Калінаў** з Замасцюцкага сельсавета, які данамог згуртаваць вакол рэдакцыі моцны актыў селькораў з калгасаў Замасцюцкага сельсавета. Большасць селькораў, якія сістэматычна пішучы ў газету і выконваючы аператыўныя заручанні рэдакцыі, складае зараз каля 250 чалавек.

Варта адзначыць і такія каштоўныя мерапрыемствы, як арганізацыя пры дапамозе рэдакцыі хаты-лабараторыі пры калгасе «Чырвоная армія», Ялагінскага сельсавета, і пры калгасе «Замасцючча», Замасцюцкага сельсавета.

У галіне жывёлагадоўлі праведзены рэзультатывыя мерапрыемстваў, сярод якіх найбольш каштоўнымі з'яўляюцца паказы работы

фермы «Пролетарская перемога», Баби-
нцкага сельсовета, якая не мела шіро-
кага вынаду падзяжу маладняка, паказ
работы пастуха **Свіркунова** з калгаса
«Іскра», Бараўлянскага сельсовета, во-
пыт значнага пасьбішча жывёлы ў кал-
гасе «Барэц», Нікалаўскага сельсовета
і інш.

Газета «Віцебскі пролетарый» з'яўляец-
ца астрайшай зброяй у руках партый-
най арганізацыі ў барацьбе за генераль-
ную лінію партыі, супраць прэвых апар-
туністаў, «лявацкіх» загібшчыкаў і
прыміранцаў, за ленінскую нацыяналь-
ную палітыку, у барацьбе за смелае раз-
гортванне большэвіцкай самакрытыкі і
забеспячэнне яе дзейнасці (на сінглах
газеты было выкрыта нацзмаўскае
гняздо ў ветністыгуце, выкрыты аген-
ты контррэвалюцыйнага працызма Яна-
нічы, Бунцэвіч, было змешча кіраўніц-
тва горпрофсовета, адноўлена кіраўніц-
тва раду аддзелаў горсовета, знят ты-
кутнік шчотачнага камбіната, ЦРК,
пажэрнай каманды і т. д.).

Рост газеты, яе дасягненні з'яўляюц-
ца неадлучнай часткай дасягненняў усёй
віцебскай партыйнай арганізацыі ў цэ-
лым, з'яўляюцца вылікам той выключ-
на вялікай штодзённай увагі, якая
ўдзяляецца гаркомам газеце.

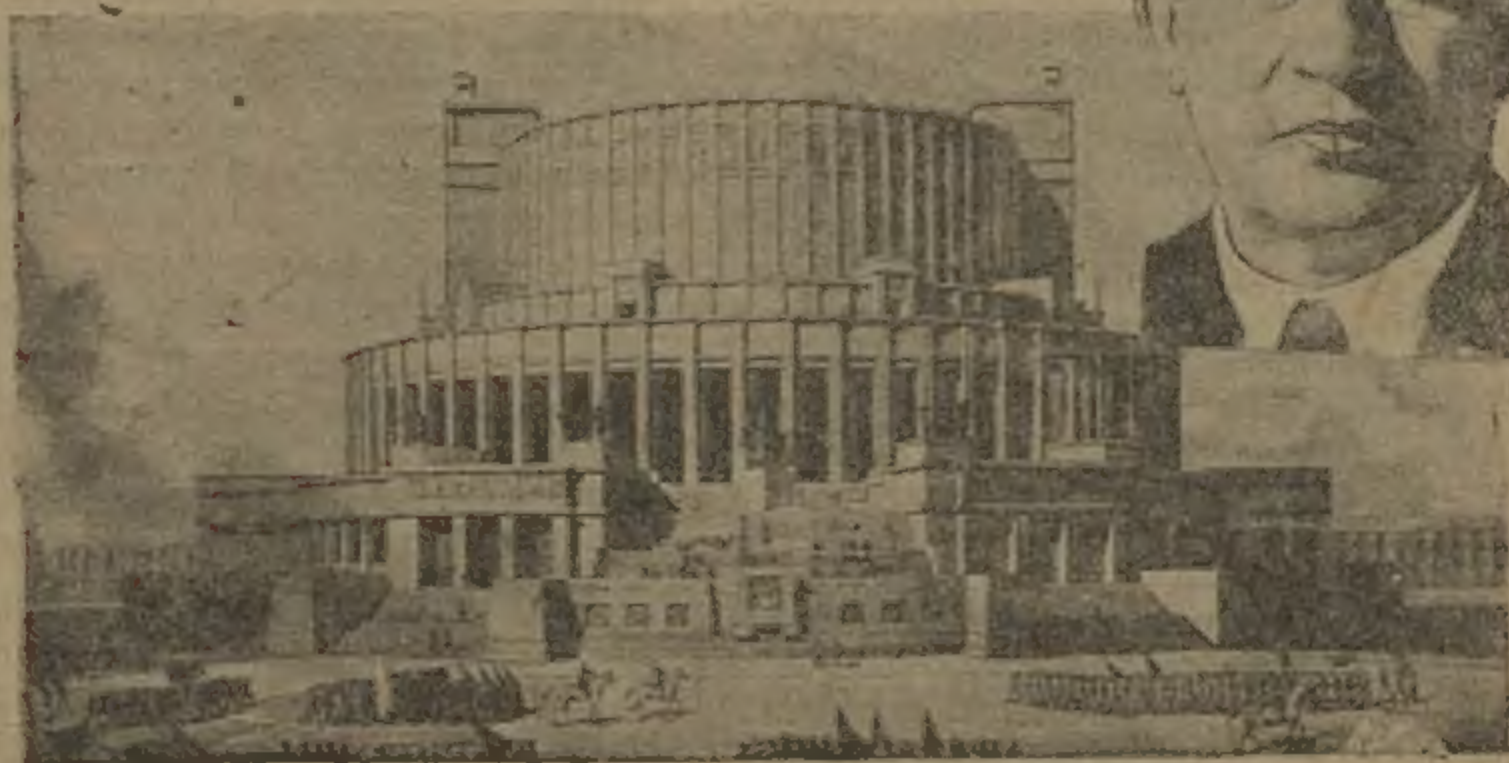
Разам з тым трэба сёння, у дзень вы-
ходу пяцітысячнага нумара газеты з
усёй астрай сказаць і аб тых недахо-
пах у рабоце газеты, якія новым кіраў-
ніцтвам рэдакцыі яшчэ павольна не
пераможаны і на якія своечасова і пра-
вільна было ўказана ў аглядах газеты

«Звязда» (недастаткова глыбокая паста-
ноўка асобных пытанняў сельскай гэ-
надаркі, незабеспячэнне штодзённай ува-
гі пытанням перабудовы партыйнай ра-
боты ў вёсцы, смяшэнне з выкрыццём
«очновітальства» дырэктара МТС
Галавёнка).

Газета пры актыўным і самым непа-
рэдным удзеле ўсіх партыйных арганіза-
цый павінна абавязкова і грунтоўна за-
жадаваць дасягнутыя першыя, але ўсё-
яшчэ зусім недастатковыя зрухі ў рабо-
це па кіраўніцтву рабселькорскім ру-
хам і нізавым друкам (праведзены двух-
разовыя курсы селькораў з агульнай
колькасцю курсантаў у 200 чалавек,
праведзены агульна-гарадскія курсы ар-
ганізатараў рабкораў, былі арганізаваны
семінары на разе прадырэмстваў,
створан пры рэдакцыі спецыяльны па-
кой рабкора, па прадырэмстве накіра-
ваны 18 брыгад у лапарому па разгорт-
ванні падрыхтоўкі да ўсебеларускага
з'езда рабселькораў і т. д.).

У сваёй далейшай рабоце газета «Ві-
цебскі пролетарый», як баявы орган га-
радскага камітэта партыі, павінна і на-
далей высока несці сцяг барацьбы за ге-
неральную лінію партыі Леніна-Сталіна,
за выкананне гістарычных рашэнняў
XVII з'езда ВКП(б), задач, пастаўленых
правадыром партыі тав. **Сталіным**.

Праект Вялікага
Паварожнага тэатра
у Менску. У плане
аўтар праекта
архітэктар Лангбард

НАМЕСНІК РЭДАГУЕ...

КАЛГАСНІК ПЕТРЫКАЎШЧЫНЫ

Надыходзіла восень. Перадавыя калгасы завяршалі хлебнастаўкі і сяўбу азімых.

Тав. Сафонаў рашыў не адставіць ад жыцця... У адным з чарговых нумароў радагуемай ім газеты «Калгаснік Петрыкаўшчыны» з'явіўся дозвук:

«УДАРНЫМ ПРАВЯДЗЕННЕМ ПРАПОЛАЧНЫХ РАБОТ ЗАБЯСПЕЧЫМ ВЫСОКІ ўРАДЖАЙ»!

Што за недарэчнасць? У дні ўборкі хлебнаставак і азімай сяўбы тав. Сафонаў заклікае разгарнуць прапону?!

Тав. Сафонаў мае поўнае права абурэння і рашуча пратэставаць. Увесь інтэлігент выдумец. Тав. Сафонаву проста прынісала яўна недарэчную справу. Адным словам — недарэчнасць паклён.

Прызнаемся, вінаваты. Гэта мы падумалі, нібы тав. Сафонаў у перыяд хлебнаставак рантоўна ўспомніў аб прапалачных работах. Цяпер ён асабіста нічога не рабіў.

Але навошта тут слова «нічога»? Хіба ёсць якія-небудзь падставы чакаць, што тав. Сафонаў можа зрабіць аналітычную справу?

Ёсць. Спалімаеся на камплект «Калгасніка Петрыкаўшчыны».

З 4 жніўня праводзіўся месячнік абмену вопытам работы калгасных і брыгадных парторгаў. У месячнік уключыліся раённыя і палітэдзельскія газеты.

«Калгаснік Петрыкаўшчыны» па ініцыятыве і непагрэданаму франціну тав. Сафонава зрабіў для сябе выключэнне. Ён проста замаўчаў гэту вялікай важнасці справу. Выходзіў нумар за нумарам, а пра месячнік — ні слова.

І толькі перад самым сканчэннем месечніка «Калгаснік Петрыкаўшчыны» парэшце, завярнушыўся. 27 жніўня рэдакцыя выступіла з заявай, што яна па-

чынае абмен вопытам калгасных і брыгадных парторгаў. Амаль месяц, як бачыце, тав. Сафонаў усё думаў, гадаў пачынаць ці не пачынаць, ісці ў нагу і жыццём ці не ісці...

Выступіўшы з аб'явінам арганізаваць абмен вопытам работы калгасных і брыгадных парторгаў, «Калгаснік Петрыкаўшчыны» на другі-ж дзень забыў пра сваё ўласнае слова. Ніякіх матэрыялаў па гэтай справе газета больш не змяшчае.

Спачатку 27 дзён спалі, потым ухмянуліся, далі слова арганізаваць абмен вопытам, а ў выніку толькі нуццілі пыл у вочы.

Яшчэ адзін красачоўны факт.

Іва тыдні ў Маскве працаваў першы ўсесаюзны з'езд савецкіх пісьменнікаў.

Уся краіна, мільёны з неаслабнай увагай сачылі за работай з'езда.

Тав. Сафонаў трымаўся асобай думкі. Ён пачыў, што першы з'езд савецкіх пісьменнікаў не такая ўжо выдатная падзея, каб аб ёй гаварыць на старонках «Калгасніка Петрыкаўшчыны».

Зноў выходзіў нумар за нумарам, але паслядоўны рэдактар не даў ні фалка пават пра адкрыццё з'езда, не гаворачы ўжо аб асвятленні з'ездаўскай работы.

Не заўважаў з'езда тав. Сафонаў са сваёй петрыкаўскай зацікаўленасцю...

Яшчэ раз прызнаемся: мы паспешылі, зайўляючы, што тав. Сафонаў нічога не бачыць далей петрыкаўскіх заколаў. Мы проста забылі, што кіраўнік «Калгасніка Петрыкаўшчыны» нідзе рашыў быць падобным да ўліты і таму цягнуцца ў хвасце падзей.

Пра з'езд пісьменнікаў тав. Сафонаў успомніў толькі тады, калі ён ўжо зачынуўся і дэлегаты раз'ехаліся. Першага вясення ў газеце з'явілася звестка: «Усесаюзнаму з'езду савецкіх пісьменнікаў — гарачае большэвіцкае прывітанне!» Далей (і гэта толькі 1 верасня) газета паведамляе, што ў Маскве ад-

крыўся ўсесаюзна з'езд савецкіх пісь-
мемнікаў і перадаецца ўступнае слова
тав. А. М. Горкага. Апамяталіся, адным
словам, праз два тыдні...

Пасля гэтых фактаў хіба нельга ча-
каць ад тав. Сафонава, што ён у адзін
прытожы зімовы дзень раптам пачне за-
клікаць разгарнуць жніво.

Усяго можна чакаць, да ўсяго трэба
падрыхтавацца, калі чалавек не адчу-
вае ніякай адказнасці за даручаную яму
адказную справу.

Тады, напрыклад, ён можа здзіўляць
чытача наступнымі «шапкамі».

(АД 29 ДА 42,7).

Гэтыя дужкі, словы, злічбы і кропкі
зменшаны ў якасці «шапкі» над адзе-
лам аб новым калгасным прыліве («Кал-
гаснік Петрыкоўшчыны» за 1 верасня).

У некалькіх заметках, якія склада-
юць гэты адзед, гаворыцца аб тым,
што ў асобныя калгасы Петрыкоўшчы-
ны ўступілі новыя бядняцка-серадняц-
кія гаспадаркі.

Што-ж азначаюць дужкі, словы, зліч-
бы і кропкі, якія фігуруюць у тазедзе
ў якасці «шапкі». У саміх заметках аб
гэтым нічога не гаворыцца. І можна
толькі здагадацца, што гутарка ідзе.

як відаць, аб проціпакладзе калектывізацыі
ў Петрыкоўскім раёне.

Калі чытаем «Калгаснік Петрыкоў-
шчыны», мімаволі здзіўляешся яго вы-
ключна адміністратарскаму тону. Усе
загалоўкі, «шапкі» і аншлагі, як праві-
ла, палаяюцца ў духу безапелальнага
загаду. Калі вокрык не папамагае, энэр-
гічны тав. Сафонаў бярэцца за больш
эфектыўныя сродкі ўздзеяння.

У сувязі з прызывам у Чырвоную ар-
мію т. Сафонаў рашыў дабіцца, каб усе
прызыўнікі з Петрыкоўшчыны падпіса-
ліся на пазыку 2-й пятагодкі.

І вось на старонках «Калгасніка
Петрыкоўшчыны» з'яўляюцца атначасо-
ва і «танебны спіс» і «чорная дошка».
На фойе «чорнай дошкі» рысунак: ней-
кі п'янаваты чалавек, побач — боты і
чайнік.

У гэты «танебны спіс» і на гэту «чор-
ную дошку» тав. Сафонаў з янтужэз-
мам заносіць усіх прызыўнікоў, якіх
яшчэ не падпісаліся на пазыку.

Тав. Сафонаў падпісвае «Калгаснік
Петрыкоўшчыны» ў якасці намесніка
адказнага рэдактара. Чалавек, як ві-
даць, вельмі рад, што яму пазбегнулі
і безадказна заведзілі газету. Ёсць пры-
намсі ізе п'янаўлянь і свой бурны ад-
міністратарскі запал, і свае сур'ёзныя
зольнасці да халтуры.

Забяспечыць у кожным калгасе сытую і цёплую зімоўку жывёле

ЛЕНІНСКІ ШЛЯХ

Орган Буда-Кашалёўскага РК БП(б)В

Ёсць газеты, якія на ўсё лады гаво-
раць аб тым, што жывёлагадоўлю тра-
ба ўзняць, палепшыць догляд і т. д.
Яны даюць грамавыя «шапкі», лозунгі,
цытаты з афіцыйных пастаноў, але
на справе вельмі дрэнна змагаюцца за
рэалізацыю гэтых лозунгаў і пастаноў
у саўгасах і калгасах. Часта рэдакцыю
падводзіць нявяданне справы, няўменне,
знаходзіць тыя важнейшыя звонкі, якія
абумоўліваюць поспех работы калгасных
ферм.

Да ліку такіх газет трэба аднесці бу-
да-машалеўскую раённую газету «Ленін-
скі шлях».

За жнівень і пачатак верасня газета
некалькі раз экапчала матэрыялы аб
бавоце таварных ферм у калгасах. У
большасці гэта матэрыялы селькораў,
выкрываючыя розныя агітнасці на не-
каторых фермах, факты дрэннага дог-
леду жывёлы.

Такога-ж зместу матэрыялы аб жы-
вёлагадоўлі газета «Ленінскі шлях» дру-
жце ад выпадку да выпадку цэлы год.

Ніхто не сумняваецца ў карысці гэ-
тых матэрыялаў: выкрываючы пекотні-
каў і нялюбнікоў, якіх пралазяць на
калгасныя фермы, газета робіць патрэб-
ную, большэвіцкую справу. Трэба толь-
кі дабіцца, каб кожны факт быў свое-

часова расследавал і каб на ім прымазі патрэбныя меры (чаго яшчэ і няма ў буда-кашалеўскай газеце).

Але трэба таксама паказваць, як працаваць, як арганізоўваць работу на ферме.

З гэтай сваёй задачай газета «Ленінскі шлях» не спраўляецца.

Возьмем для прыкладу **індывідуальную здзельшчыну**. Індывідуальная здзельшчына, аснова на заахвочванні лепшых сумленных работнікаў, рашае справу гаспадарства ўмацавання ферм. «Ленінскі шлях» аднак, зусім не займаецца пытаннямі здзельшчыны на таварных фермах.

10 жніўня ў газеце былі аменшаны чатыры артыкулы аб рабоце ферм. У адным з іх паказваецца работа ўзорнай фермы калгаса «Урадмай». Артыкул пералічвае дасягненні фермы, але не паказвае **ЯК** дасягнулі іх, не паказвае **ВОПЫТУ УКАРАНЕННЯ ІНДЫВІДУАЛЬНАЙ ЗДЗЕЛЬШЧЫНЫ НА ФЕРМЕ**. Тое самае і ў астатніх артыкулах: тое добра, гэта дрэнна—і кропка. Адным словам — бесстаронняя рэгістрацыя.

Недахоп газеты ў тым, што яна не вывучае работы ферм і таму толькі інаварыюна фіксуе факты.

Чаму-б, напрыклад, не выбраць адну добрую таварную ферму, глыбока азнаёміцца з не работаю і апісаць вопыт на ўсіх дэталях. Але такія матэрыялы нельга рыхтаваць даскокам. Работнік рэдакцыі павінен пабываць на ферме некалькі дзён, добра вывучаць працэсы работы фермы, пакапацца ў нормах аплаты працы. Тады матэрыял будзе поўнацэнны і будзе вучыць, як працаваць.

Ці можна гэта зрабіць ва ўмовах рабіннай газеты? Можна і неабходна. Для гэтага трэба, каб работнікі газеты самі добра **вывучылі** хця-бы асновы тэхнікі жывёлагадоўлі, парадак аплаты працы на ферме і т. д.

Другім буйнейшым недахопам буда-кашалеўскай газеты з'яўляецца тое, што яна не вядзе ніякай барацьбы за падрыхтоўку калгасных ферм да зімы.

Рэдакцыя, відаць адклала гэту справу на час, калі пачнуцца замарозкі. Дзесяткі заметак друкуе газета пра фоныя недахопы на фермах, але не заўважае аднаго буйнейшага недахопу: фермы не **рыхтуюцца да зімы**.

Работнікі рэдакцыі буда-кашалеўскай газеты, як відаць разважаюць так: «чаго спяшацца з падрыхтоўкай да зімы, калі такое добрае надвор'е, паспеем згледзець».

Падрыхтоўка ферм да зімы заключаецца не толькі ў тым, каб уцямліць кароўнікі і свіннячкі. Трэба **скончыць будаўніцтва новых памяшканняў ферм, забяспечыць стада патрэбнай колькасцю кармоў, выканаць план сіласавання**.

Усе гэтыя важнейшыя справы нятаяні таксама не знаходзяць сабе месца на старонках газеты «Ленінскі шлях».

Нельга прызваць вялікай заслугай газеты змяшчэнне заметак пра сіласаванне толькі з двух-трох калгасаў у той час, калі **БОЛЬШАСЦЬ** калгасаў рабіла план сіласавання яшчэ **НЕ ВЫКАНАЛІ**. Ясна, тут нельга абмяжоўвацца адлікавымі сігналамі, як гэта робіць газета «Ленінскі шлях»; патрэбна сістэматычная ўпартая барацьба да поўнага выканання плана любым калгасам.

НА ПАСЬБІШЧЫ. (Соглас «Вызва ленне», Смалавіцкага раёна).

НІБЫ У РОТ ВАДЫ НАБРАЎШЫ

«УДАРНИК» — ГАЗЕТА НАЛІТАДЗЕЛА
ЖЛОБІНСКАГА АДІЗЛЕННЯ ЭКС-
ПЛАТАЦЫІ

Адараўленне паравознага парэа з'яўляецца важнейшым званом падрыхтоўкі да асенне-зімовых перавозак. Зусім ясна, што несвоечасовы і піжаккасны рамонт паравозаў, а таксама дрэнная работа паравознай брыгады зрываюць рух паяздоў, выкананне плана перавозак.

Абвешчанае ўсесаюзнае спаборніцтва паравозных брыгад і дэпо мае выключна важнае значэнне. Яно павінна забяспечыць поўную бягучую гатоўнасць паравознага парэу да зімы.

Гэтага яшчэ не зразумела жлобінская газета «Ударнік». Інакш чым вытлумачыць, што яна фактычна зусім не аддае ўвагі гэтаму важнейшаму пытанню. За ўсё час спаборніцтва «Ударнік» змясціў не больш пяці карэспандэнцый з дэпо.

Усесаюзнае спаборніцтва пачалося з 1 жніўня. Задача газеты заключалася ў тым, каб з першага дня ўзяцца за дзелавую, кампаратную работу па спаборніцтву, каб шліхтам масава-арганізацыйнай работы ўцягнуць усіх паравознікаў і рамонтнікаў у гэта спаборніцтва, усталяваўшы штодзённую праверку выканання ўзятых абавязацельстваў.

Асцярожнае адрозненне циперанняга ўсесаюзнага спаборніцтва ад мінулых конкурсаў паравознікаў заключаецца ў тым, што зараз у спаборніцтве прымаюць удзел **усе** паравознікі і рамонтнікі, незалежна ад узроўню сваіх паказальнікаў, а для ўдзелу ў конкурсах павінны вылаўчацца толькі **лепшыя** паравозныя брыгады.

Гэтай рэспіцы не ўясніла сабе газета «Ударнік». Яна і дагэтуль блытае, называючы спаборніцтва конкурсам.

28 ліпеня, змяшчаючы заветку свайго брыгады аб пяці паравозах, уступаючых у спаборніцтва, газета пісала: «У такім становішчы падыходзіць да **старту конкурсу** 5 паравозаў дэпо Жлобін».

«Ударнік», такім чынам, папулярызаваў не спаборніцтва, а конкурс з усімі яго атрыбутамі — стартам, істужкай і аркестрам. Словам, усё тым, што вы-

клікае ўрачыстую шуміху без кроплі дзелавой падрыхтоўкі.

Аб «дастойнай сустрэчы старта конкурсу» газета пісала яшчэ некалькі раз і ні словам не абмовілася аб канкрэтных задачах спаборніцтва.

Прайшло 20 дзён ад пачатку ўсесаюзнага спаборніцтва. Газета маўчала, Яна ні слова не змясціла аб тым, як разгортаецца спаборніцтва. Толькі 20 жніўня з'явіўся першы матэрыял, які паказваў, што спаборніцтва ў дэпо фактычна няма.

Вось што пісала газета «Ударнік» пра жлобінскае паравознае дэпо:

«60 ЧАЛАВЕК ЗУСІМ НЕ УКЛЮЧЫЛІСЯ У СПАБОРНІЦТВА, СЯРОД ІХ 10 КОМУНІСТАЎ І 15 КОМСАМОЛЬЦАЎ».

Далей газета канстатуе, што

«... СПАБОРНІЦТВА У ДЭПО ПАДМЯНІЛІ ШУМІХАЙ. ПРОФУПАУНАВАЖАНЫ ПАРАВОЗНЫХ БРЫГАДАВ. КРУМ НЕ ВЯДЗЕ МАСАВА-ВЫХАВАУЧАЙ РАБОТЫ СЯРОД БРЫГАД І Т. Д.».

Рэдакцыя пры гэтым зусім абыходзіць сваю віну ў гэтым. А віна газеты вялікая. Па-першае, папулярызаваючы конкурс са стартам, газета дэзарыентавала масы паравознікаў і рамонтнікаў у пытанні, хто мае права на ўдзел у спаборніцтве.

Па-другое, самай папулярызацыйнай стартаў газета штурхнула кіраўніцтва дэпо не на дзелавую работу, а на паказную шуміху. Раз старт, значыць урачысты сход, аркестр, істужка і т. д. Па-трэцяе, паколькі гэта шуміха прадаўжаецца на ачах у рэдакцыі, ніўжо трэба было чакаць 20 дзён, каб выступіць, урэшце, аб гэтым на старонках газеты.

Але які-ж вывад робіць газета па фактах, якія ёй паведамляюцца, чаго яна патрабуе?

«Задача трыкуткі дэпо і лепшых ударнікаў — разгарнуць работу так, каб на працягу бліжэйшых дзён ахапіць спаборніцтвам **усе** паравозныя брыгады, аламаць сабатаж з боку асобных камуністаў, якія не хочуць спаборнічаць, прадаўжаюць прадаваць дрэнна».

Змясціўшы гэту заўважку на заўтрашнюю газету забыла, а ёй і больш на гэтую пытаньня не вернуцца.

«У ДЭПО ЯШЧЭ НЕ, РАЗГОРНУТА
СПАБОРНИЦТВА (і гэта пасля месяца
з дня абвашчэння спаборніцтва, —
Рэд.), НЕ АРГАНІЗАВАНА ПЕРАДА-
ЧА ВОПЫТА ПЕРАДАВІКОУ АД-
СТАЮЧЫМ».

Правда, 1 верасня ў сувязі з Міжнародным юнацкім днём «Ударнік» у пісь-

[illegible][illegible]

СУРАЖСКАЯ ІДЫЛІЯ

Гутапка дэна аб суражэскай раённай газеце «Ударнік» і яе адказных рэдактары тав. Баранаве.

Сураж за зрыў хлебапаставы... бы занесен на чорную дошку. Завод НБЗ БССР паказвае, што Суражскі раён па-ранейшаму значыцца адстае. Нават на 10 верасня раён не выканаў планаў ні па хлебапаставках, ні па сяўбе.

Будзем называць рэчы сваімі імёнамі.
Рэдактар газеты «Ударнік» старанна

З першых дзён сяўбы азимых і дзеляў газета ўвесь час маўчала. Маўчала да 5 верасня, калі мінуў урадавы тэрмін завяршэння сяўбы. Маўчала і праз 10 верасня, калі трэба было натружальцы ўсе сілы, каб пакопчыць з адставаннем і даюцца хайхутчэйшага і поўнага выканання пасевнага плана.

У верасні-ж газета паогул захаўча-
ла, нібы ў рот вады набраўшы.

Бярэм нумар «Ударніка» за 1 верас-
ня. Раён на чорнай дошцы. Сяўба за-
цягваецца. А ў нумары — жалізная

шпыня. Ні адваго радка аб ходзе сяўбы.

Чарговы нумар газеты 5 чарогу. У раёне ўсё па-ранейшаму ў горах — тае ама. Такая мілая прыгажосць дзяліцца.

На апошняй старонцы, пачаўшы змяшчаць дзве тэмы, якія ўзбудзілі тым, што асобныя калгасы пачалі радковую сяўбу. Але гэта з'явілася ў агульнай карціне. Там Баранаў упарта зазначае, што ў раёне пачаўся сяўба азимных.

І, нарэшце, нумар за 7 верасня. Маўляў, у гэтым нумары. Аб гэтым тав. Баранаў нават не ўспомініў.

На 10 верасня Суражскі раён засеяў толькі 9626 гектараў, што складае ўсяго 91,2 проц. плана.

Але вось чарговы нумар газеты «Ударнік» за 11 верасня. Тое-ж самае, што і ў папярэдніх нумарах. Ходзіць слова аб выкананні псеўдаплану. Радкая паслядоўнасць...

...рэдактару газеты «Ударнік» за ўсе гонар муніцыпальнага сельсавета, няхай рэдактарства выступае на ўсіх сельска-гаспадарчых радах — рэдактар не адкрыў рота, рэдактар умівае рукі.

Над яго рэдактарскай рукай газета выхадзіць прыгладжаная і прылізаная як вадасы іскрыя імядрана ўжывалі і гаспадару.

Самакрытыку рэдактар суражскай газеты строга зажадаў. Крытыкаваць на старонках газеты «Ударнік» дазваляецца толькі калгасы і сельсоветы. Далей нічога.

Тав. Баранаў у сваёй газеце ўраўнаважана выклікае ўраўнаважана. Ён проста не дапускае ў сваёй газеце ні слова аб рабоце рабятных арганізацый, хоць ясна, што іменна яны перш за ўсё павінны і павінны адказ за адстаўанне раёна па ўсіх гаспадарчых паказчыках.

Частым тав. Баранаў памідае рэдакцыю і адзе непасрэдна ў сельсоветы і калгасы. Пахаліная справа. Што ж гэта? Гэта ўсё тав. Баранаў рэдактар. Аб гэтым красамоўна расказаў артыкул «Дні агітацыйнай трышкі па заагаражэнню зернапаставак» («Ударнік»

за 1 верасня). Артыкул прызначаны выгнанам паездкі тав. Баранава ў Полаўскі сельсовет, як найбольш адстаючы па хлебапастаўках.

Тав. Баранаў аписвае нараду актыва пры сельсавеце разам з уступі партыяцамі, комсамольцамі і селькорамі і што гэта нарада паставіла ў адказ на яго прамоў.

«31 жніўня і 1 верасня з'яўляюцца агітацыйны дні па завяршэнню зернапаставак, задачы з'яўляюцца, расціль іліну. Вылучаны спецыяльныя брыгады з актыва перадавых калгасаў «Намяць Леніна», «Шлях Леніна» і «Другая пяцігодка» ў адстаючыя калгасы і на ўчасткі. Адначасова з гэтым для ажыўлення работы нязбога друку ў калгасах і правёркі рэагавання на эмігратарскія чатэрыялы ў пасценгазетах і раённай газеце створапы дзве брыгады...

Нарада скончылася ў падрыхтоўку да ўсебеларускага з'езда раённа-сельскараў, узяла пад кантроль сельскагаспадарча-целястваў і запэўніла рэспубліканскае кіраўніцтва, што Полаўскі сельсовет будзе выведзены ў перадавыя рады сельсоветаў раёна на прэціпну бліжэйшых дзён».

Вось што было зроблена пасля таго як нарада абмеркавала «інфармацыю» рэдактара раённай газеты тав. Баранава.

Але «бліжэйшыя дні» мінаюць. Якія-ж вынікі? 5 верасня на старонках газеты «Ударнік» з'яўляецца артыкул аб Полаўскім сельсавеце. У артыкуле — ні слова аб тым, што існаваў пра гэты сельсовет у папярэдніх нумарах «Ударніка» за 1 верасня. Рэдакцыя толькі жорстка крытыкуе сельсовет за адстаўанне. А яшчэ, праз 6 дзён — 11 верасня — гэты самы Полаўскі сельсовет заносіцца на чорную дошку.

Паехаў гастралёр у сельсовет. Падняў там вэрхал. Потым змайстраваў прыгожую дэкларацыю, распісаў у газеце і... спіх. Калі-ж стала вядомым, што ад рэдактарскай балбатні — пузь карысці, сельсовет заносіцца на чорную дошку.

Такім стылем працую тав. Баранаў. Там, дзе трэба бязлітасна выкрываць сабатажнікаў, даюцца лывядцы ганюбейшых аставаў, якое ўнесі час прадаўжэння ў расне, рэдактар маўчыць, робіць выгмы, што ён нічога не бачыць, нічога не заўважае.

Там, дзе трэба правесці арганізатарскую масавую работу, кааператна, на справе, даюцца сельсаветам і камітэтам — рэдактар займаецца агульнай пачынай, балбятнай гаспадарствам.

У 14-м нумары журналу «Большая дружба» мы ўжо ўказвалі тав. Баранаў на яго пачынальні (агляд «Непраўданыя вазы»).

М. Баранаў не змяняе свайго падыходу да арганізацыі працы, каб змяніць (уражэны расні з чорнай олімпіады) ста зусім не апраўдана. З таго дня працягвае сваю працу. Баранаў не захацеў зрабіць для сябе ніякіх вывадаў. Гасета яшчэ больш пачынае сваю працу.

Суражская ідылія прадаўжэнца. Раён на раён нашаму вядомым членам астава, а рэдактар раёнскай газеты робіць усё, каб замаўчыць сапраўднае становішча ў расне, каб замаўчыць сапраўдную гісторыю ў гэтых абласных гонарах мундэра.

ЗАМЕСТ АГЛЯДУ

У ПАРАДКУ ДНЯ—ЯКАСЬ АБУТКУ

У сакратара барысаўскага райкома партыі тав. Чарнышова ідзе парад. Лёпшыя шэфцы сэрца іхня Локерта сабраўся ў райком партыі. Абмяркоўваюць пытанні ўсесаюзнага конкурсу абуткавай прамысловасці — пытанні палітычнага якасці пыцця і рамонту абутку. Прышоў брыгадзір брыгады пачаў на Бялязінскім камітэце тав. Эпштэйн, лепшы ўдарнік барацьбы за якасць абутку — т. Асіповіч, прышлі члены праўлення арцелі. Ўдзельнічаюць.

Парад рабочым: арцелі паставіла пачынаюцца: пачынаюцца рэмонты і пыцця абутку пачынаюцца працоўным горада ў падрыхтоўцы да зimy. За шклянкай чаю, у прысутнасці работні каў райкома партыі, тав. Эпштэйн пачаў расказваць аб пачынаюцца работы падрыхтоўкі яму брыгады шэфцоў Бялязінскага камітэта. Першыя скаргі, якія чуе брыгадзір ад рабочых камітэта, — скарга на рамонту абутку. Ён пачаў асуджаць. З тысячы рабочых, з работай не справляюцца. А ў адзін момант асуджаць прымаюць казны дома. Гэта таксама асуджаецца на рабоце арцелі.

Машыніст Мінькоў паведамае нарадзе факт празмерна вялікіх выдаткаў на дастаўку тавараў, што пачынае

слабекоўт рамонт. Арцелі пачаў Чарнышова на 100 руб. тавараў, каб змяніць яго пачынаюцца спецыяльна аўтмабіль, які каштаваў 180 руб. Арцелі пачаў 2 х факт для збору. Пачаў рабочым на 175 руб. Кожны кілограм сапраўдных іх асуджаць зыходзіцца на 6 руб., а фактычны кошт гэтых асуджаць пачынаюцца зыходзіцца за кілограм.

Стары шэфцы арцелі тав. Беленькі выкрывае пачынаюцца абутку на пачынаюцца. Многія рабочыя не сцвярджаюць за абразжэй, ці за абразжэй, ці за прыпуктамі пачынаюцца. А то пачынаюцца такую спецыяльную — пачынаюцца пачынаюцца асуджаюцца.

Тав. Асіповіч пачынаюцца аб такой «шэфцы», як пачынаюцца пачынаюцца пачынаюцца пачынаюцца пачынаюцца. Асуджаць пачынаюцца не сцвярджаюць за асуджаць, ці за асуджаць пачынаюцца. Гэта праз доўгія пачынаюцца пачынаюцца асуджаць пачынаюцца пачынаюцца.

У асуджаць пачынаюцца пачынаюцца сакратар райкома партыі тав. Чарнышова. Ён пачаў факты пачынаюцца якасці рамонту і пыцця абутку ў многіх мастацтвах горада. У асуджаць месцы не вычышчаюцца, у асуджаць абутку пачынаюцца, у асуджаць пачынаюцца латкі. У асуджаць арцелі пачынаюцца асуджаць барацьбу.

на моцны, прытожы абутак. Усё гэта нібы дробязі, але яны заслужваюць тако каб аб іх гаварыць на нарадзе штаўцоў-ударнікаў у раённых партыях.

Такую падрабязную справаздачу аб нарадзе штаўцоў у райкоме партыі дазваляе барысаўская раённая газета «Большэвік Барысаўшчыны». Газета замест агульных разважанняў і пытаньняў да зьімы ўзяла, каб у гэтым пытаньні і перысцяцля амаль усю старонку.

Было гэта 7 верасня. У гэты дзень другая старонка раённай газеты прысьвячана аншлагам:

«Арганізаваць своечасовы і добры асаблівы рамонт абутку працоўных — галоўная задача арцельшчыкаў-штаўцоў».

Побач са справаздачай аб нарадзе партыі, газета расказвае аб стварэньні нарадзе на жва-тары лепшага ўдарніка арцельшчыка Краўцова. На нарадзе з най- лепшых штаўцоў Барысава сабралася 20 чалавек. Гаварылі, абмяркоўвалі, апа-налішчылі якасьць рамонту і ішчылі абутку, як найлепш дапамагчы ішчы-му і працоўнаму горада падрыхтавацца да зьімы.

Падзякаваўшы Гэты аншлаг і прашчы-расказала пра іх высьтупленьне ў райкоме. І ў гэтым плюсы рэспублі-каўшчыні. Бо абутак моцны і прытожы, абутак скарочае і добраякаона атра-чывае ішчы ішчы з пытаньняў быта-вога ішчы ішчы працоўных, ажно з пытаньняў ішчы ішчы ішчы ішчы да зьімы.

Д. СНЕЖКА

Рэволюцыйны салдацкі друк

(ПА МАТЭРЫЯЛАХ, АТРЫМАНых НА МОВЕ ЭСПЕРАНТО 3-ЗА МЯЖЫ).

У арміях капіталістычных дзяржаў расце рэволюцыйны салдацкі друк. Гэты рост цесна звязаны з тым фактам, што «ідэя штурму насілае ў сябе масці мас».

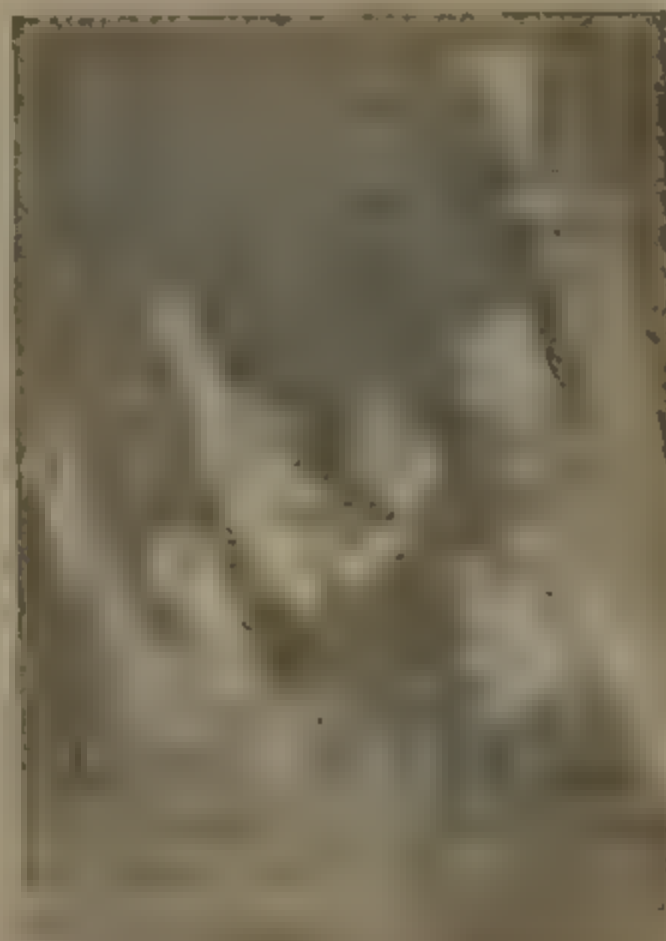
«Нашы рэволюцыйныя салдацкія газеты ў казармах, — піша японскі салдат тэв. Х. Т., — робяць вялікую справу. Яны раскрываюць вочы тым, каго ахутвае туман шавіністычнай прапаганды, выноўваюць кадры, якія ў патрэбны момэнт павярнуць штыкі супроць сваіх гаспадароў і ператвораць вайну імперыялістычную ў вайну грамадзянскую».

Вось пісьмо рэдактары белгійскай арміі М

«Не глядзячы на ўсе перашкоды, якія робяць афіцэры і іншы камандны склад, у нашу казарму прыходзіць нумары французскай газеты рэволюцыйных салдат «Ля казэрн».

Дзень, калі гэта газета пападае ў казарму — свята для салдат. Газету зачытваюць да дзіраў, яна перадаецца з рук у рукі. Аднаго салдата за чытанне газеты «Ля казэрн» саслалі на ка-

тэжныя работы. Але салдаты з вялікай ахвотай чытаюць «Ля казэрн». Уплыву газеты вялікі».

Сустрача аўстрыйскіх пунцбудаўцаў у Менску

Салдацкі рэволюцыйны друк існуе некалькі год. Ёсць старыя салдацкія рэволюцыйныя газеты як «Ля казери», «Дэр ротэ зольдат» (Аўстрыя), «Куды ваяк» (Чэхаславакія), «Хэйсіно Томо» (Японія) і інш.

Салдацкія рэволюцыйныя газеты — гэта газеты асобнага роду. Яны пачынаюць пад асабліва люты бязь тар. Іх чытаць салдат — увесь час знаходзяцца пад пільным вокам казарменных наглядальнікаў — і за чытанне рэволюцыйнай газеты пагражаюць паніжэннем і іншымі пакараннямі.

Аднак, газеты растуць, яны выходзяць рэгулярна, друкуюцца ў друкарнях, або на машынах, фататарах, або напісаным ад рук і распаўсюджваюцца пры дапамозе самых рознастайных спосабаў.

У казарме, у ваенных партях, на караванях, у аэрыянах з рук у рук перадаюцца лісткі «Ля казери», «Дэр ротэ зольдат» і іншыя рэволюцыйныя салдацкія газеты.

«Чытаць газету наогул, а асабліва нашу, салдацкую, вельмі небяспечна. Кожнаму пагражае турма, калі яго зловіць, — піша адзін з антыўных удзельнікаў салдацкай газеты «Жан-ле Гуен».

Але яшчэ больш небяспечным з'яўляецца быць актыўным удзельнікам газеты. Нам прыходзіцца працаваць надзвычай асцярожна. Нашы газеты маюць значнае распаўсюджанне».

Ва Францыі выходзяць звычайна «Ля казери» газета «Авіятар» і «Жан-ле Гуен» для марынаў.

У Італіі выходзяць «Казерна» — гэта юда салдат і марынаў, якая выдаецца камуністычнай Італіяй.

Японскі салдат Х. Т. піша аб газеце «Хэйсіно Томо» (Прыяцел салдата).

«Наша газета праводзіць вятную рэволюцыйную работу, нягледзячы на пераважы японскі імперыялізм, які імкнецца за абарону Савецкага Кітая, за абарону СССР».

«Хэйсіно Томо» выкрывае старэўдны твор імперыялізма, яго планы вайны супроць СССР.

«Хэйсіно Томо» рэкамендуе аб кіраванне Саветаў, аб яе Чырвонай арміі. На старонках газеты часта можна чытаць лісты з савецкіх раёнаў Кітая. У лістах расказваецца аб тым, як японскія рабочыя і сяляне з дапамогай сваёй Чырвонай арміі будуць новую краіну — рэспубліку Саветаў на мяжы між яшчэ частцы Кітая».

У Герцыі выходзяць падпольныя «Новы сімвал» («Чырвоны сцяг»). У Італіі Муссоліні выходзяць «Эль маузер» — газета чырвоных салдат, у Чэхаславакіі выходзяць, апрача газеты «Куды ваяк» яшчэ чэшская мове, «Ротэ зольдат» на нямецкай мове, «Верэш катона» на чэшскай мове.

У Польшчы выходзяць падпольныя рэволюцыйныя салдацкія «Кошары».

А кожны салдат і дэмакратычны вайсковы наглядальнік на пачатку, распрацаваныя сродкі салдацкага мас, на вайсковых і рабочых, у казармах і т.

Рэволюцыйны трык у амерыканскіх капіталістычных дэмакратыях і тэраічна фобія сваёй вайсковыя

СОВЕТСКИЙ ДРУК з САМАЛЁТА

АБ УСЕБЕПРУСКАМ БЕЗІЗЕ РАБСЕЛЬКОРАЎ

3 НОВЫМІ ВЫТВОРЧЫМІ ПЕРАМОНАМІ

вораць выступаючыя таварышы ад раён-
ных арганізацый, пра іх расказвае рэ-
дактар раённай газеты.

Выступаючыя гавораць, стоячы на кры-
ле самалёта, з гэтай ганаровай трыбуны
даюцца словы лепшым рабселькорам і рэ-
дактарам, якія ўжо разгэрнулі больш-
віцкую падрыхтоўку да Усебепарускага
рабселькораўскага з'езда.

Выступае актыўны селькор раённай га-
зеты тав. ЛЯЎДАНСКІ. Яму ёсць аб чым
расказаць, ён старшыня лепшага ў раёне
Смалявіцкага сельсавета. Усе гаспадарча-
палітычныя кампаніі сельсавет праводзіць
узорна, у сельсавеце створан моцны ак-
тыў. Добра наладжана работа насценга-
зет. За паспяховае выкананне планаў
хлебнагаспадарства і асенняй сяўбы сельсаве-
ту ўручан пераходны сцяг райкома і па-
літддзела.

Старшыню лепшага ў раёне сельсавета
замяняе лепшы рабкор-ударнік торфзаво-
да імя ГЕЯ тав. КУРЫЛОВІЧ. Ён расказва-

вае, як рабкоры торфзавода рыхтуюць
да з'езда.

«Раснаму адзін прыклад з работы на-
шых рабкораў. — гаворыць тав. Курыло-
віч. — Ёсць у нас на заводзе брыгада
т. ЖУНА. У брыгадзе ўсе рабочыя з'яў-
ляюцца рабкорамі. Рэгулярна выходзіць
брыгадная насценгазета.

Брыгада тав. Жука — лепшая на заво-
дзе. Промфінплан выконвае штомесяц на
120-130 процантаў. У гэтай перадавой
рабкораўскай брыгадзе няма нівод-
нага прагула, ніводнага слазнення на ра-
боту. К з'езду рабселькораў мы паставілі
свайой мэтай дабіцца, КАБ УСЕ БРЫГА-
ДЫ ТОРФЗАВОДА ПРАЦАВАЛІ ТАК,
ЯК БРЫГАДА ТАВ. ЖУКА».

Уважліва было праслухана выступлен-
не рэдактара насценгазеты налгаса
«1-Е МАЯ». Селькоры налгаса актыўна
рыхтуюцца да з'езда, прапрацавалі рэ-
шэнні ЦК КП(б)Б. У кожнай брыгадзе
арганізавалі насценгазеты і нападзілі га-
лосную чытку газет.

— Аб прылёце самалёта мы ведалі за-
гадзя, — гаворыць рэдактар. — Рэдак-
цыя раённай газеты папярэдзіла нас, вы-
даўшы спецыяльны нечарговы нумар,
прысвечаны агітаблёту. Адразу мы раз-
гэрнулі масавую работу ў налгасе. Абавя-
зальствы па загадоўках мы выканалі
ўжо даўно. Паставілі задачу — к прылё-
ту агітсамалёта завяршыць асеннюю сяў-
бу. ГЭТА НАША АБЯЦАННЕ МЫ З ГО-
НАРАМ ВЫКАНАЛІ: СЯЎБУ СКОНЧЫ-
ЛІ 30 ЖНІЎНЯ ВЕЧАРАМ — ЗА ДЗЕНЬ
ДА ПРЫБЫЦЦЯ АГІТСАМАЛЁТА І НА
6 ДЗЕН РАНЕЙ УРАДАВАГА ТЭРМІНА.

У канцы мітынга выступіў адказны рэ-
дактар журналу «Большэвіцкі друк» тав.
ДЖЭЛЮК. У кароткай прамове ён ак-
рэсліў задачы агітаблёта і расказаў як
раённыя арганізацыі і рабселькоры па-
вінны рыхтавацца к з'езду.

⊙

Мітынг скончан, але ніхто і не думае
адыйсці ад самалёта. Многія ўпершыню
бачаць яго. Начальнік Менскага аэраплу-
ба тав. САКАЛОУСКІ растлумачвае
прысутным прыцып лятання самалёта,
пабудову матара. І кожны з прысутных
прагна ловіць словы аб машыне. Узрок!
ўсіх улюбена накіраваны на сталёвую
птушку. На тварах большасці прысутных

ДРЖ

U.S. DEPARTMENT OF THE INTERIOR

[The page contains faint, illegible markings and bleed-through from the reverse side.]

ВЫСШИЕ ВЫБОРЧЫЕ ПЕРИОДЫ

иць лістоўку, ён уголас чытае яе, асімі
ня слухаюць.

У рэдакцыі «Большэвіка Барысэўшчыны» азнаёміліся з хвадам падрыхтоўкі ў раёне да з'езда рабспельнораў. Агульнае ўражанне: СЛАБА ІДЗЕ ПАДРЫХТОўКА. АСАБЛІВА ў НАЛГАСАХ. ЗУСІМ МАЛА КАНКРЭТНАГА ПАСПЕЛІ ЗРАБІЦЬ.

«Мы даручылі аднаму работніну рэдакцыі займацца пытаннем падрыхтоўкі да з'езда» — гаворыць рэдактар тав. МЯТЛА.

А колькі насценгазет вывучылі, колькі артыкулаў змясцілі пра калгасныя насценгазеты?

Яшчэ горш з масавай работай сярод селькоруў, іх вучобай. Пастанова ЦН з'ездзе з селькоруамі не прыпрацавана. На-лі невялікая работа і разгортванне, то толькі ў горадзе, і то, трэба сказаць, профсаюзныя і грамадскія арганізацыі прадпрыемстваў яшчэ не ўцягнуты ў падрыхтоўку да з'езда.

19

На вулицях парадвяточны рух. — зейтра XX Міжнародны юнацкі дзень, — хутка спяшаюцца праходжыя. У руках многіх з іх лістоўкі, скінутыя з самалёта. Часта сустракаюцца групкі моладзі — гэта значыць аднаму з іх удалося схва-

Не адчуваецца асаблівай зацікаўленасці работай па падрыхтоўцы да з'езда і ў самой рэдакцыі раённай газеты: «Пасадзілі спецыяльнага работніка на гэту справу і няхай ён заварачвае».

Прыбыццё агітсамалёта рэдакцыя «Большэвіка Барысавшчыны» сустрэла ЗУСІМ НЕПАДРЫХТАВАНАЙ. Папярэдняя масавая работы з рабкорамі горада не правялі. Тэлеграма сакратара ЦК КП(б)Б тав. ВАЛКОВІЧА праляжала на стала рэдактара т. Мятлы РОУНА ЧАТЫРЫ ДНІ БЕЗ УСЯКАГА РУХУ.

Не глядзячы на ўсе гэтыя недарэчнасці, вялікая вина за гэтыя неладзёўкі на рэдакцыю «Большэвіка Барысавшчыны».

Агентамі агітсамалёта ў раёне
наведваюць сельскія районы і
агавешчваюць аб з'ездзе

* *

нам усё-ж удалося правесці ў Барысаве значную работу.

Праводзіла нарада прадстаўнікоў фабрычных камітэтаў комсамола, рэдакцыі «Большэвіка Барысавшчыны» і фабрычных шматтыражак па пытанню наладжвання абароннай работы друку і разгортвання на прадпрыемствах горада вывучэння пэтыяй справы. Камітэты комсамола «ПРОЛЕТАРСКАЯ ПЕРАМОГА» і «КОМІНТЭРНА» абавязаліся набыць планеры і наладзіць работу планерных гурткоў.

Рэдакцыя «Большэвіка Барысавшчыны» і шматтыражні «УДАРНИК» («Комінтэрн») і «ЧЫРВОНЫ БЯРЭЗІНЕЦ» («Пролетарская перамога») ЗВЯРНУЛІСЯ ДА УСІХ ГАЗЕТ І РАБСЕЛЬКОРАЎ СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСІ З ПРАПАНОВАЙ ПРАВЕСЦІ ЗБОР СРОДКАЎ НА САМАЛЕТ ІМЯ 3-ГА УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ.

⊙

Калі ў Барысаве яшчэ сёння робяць па падрыхтоўцы да з'езда рабселькораў.

то ў БЯРЭЗІНЕ мы сустрэлі зусім іншую карціну.

Рэдактар раённай газеты «СЦЯГ ЛЕНИНА» т. БУЛАЙ шчыра прызнаўся, што ў раёне НІЯКАЯ ПАДРЫХТОЎЧАЯ РАБОТА ДА З'ЕЗДА НЕ ПРАВЕДЗЕНА. Пастанова райкома аб падрыхтоўцы да з'езда вынесена толькі за дзень да прыбыцця самалёта.

Што-ж зрабіла сама раённая газета? ЛІТАРАЛЬНА НІЧОГА. Нельга-ж паставіць у асаблівую заслугу рэдакцыі тое, што яна надрукавала ў газеце пастанову бюро ЦК аб з'ездзе. Апрача гэтай пастановы ніякіх матэрыялаў пра з'езд у газеце няма. Ніякай вучобы рабселькораў і рэдактароў насценгазет у раёне не праводзіцца. З пачатку гэтага года ў раёне ні разу не скліраліся семінары і курсы рэдактароў насценгазет.

Нельга не адзначыць поўнай няўвагі да падрыхтоўкі к з'езду рабселькораў з боку бярэзінскага райкома КП(б)Б. Некаторыя раённыя работнікі, у тым ліку і рэдактар райгазеты т. Булай, моцна трымаюцца такой устаноўкі: «скончым загатоўкі і сяўбу, а тады і пачнем рыхтавацца да з'езда, праводзіць работу з рабселькорамі». Тав. Булай вось ужо некалькі месяцаў знаходзіцца ў адным сельсавеце ўпаўнаважэнным райкома, работнікаў у рэдакцыі няма. Але райком і не думае аслабжань рэдактара газеты ад безупынага прабывання ў сельсавеце.

⊙

Апошнім раёнам, вызначаным маршрутам агітблэта, быў ЧЭРВЕНЬ. Прыляцелі ў Чэрвень у 3 гадзіны дня. З вышыні было добра відаць, як фухаюцца напаны дэманстрантаў за горад, на канюшынішча, вызначанае для пасадкі самалёта.

Трэба адзначыць, што чэрвеньскае раённае кіраўніцтва — сакратар райкома тав. Васільева і старшыня РК тав. Бушман з усёй сур'ёзнасцю аднесліся да арганізацыі сустрэчы агітсамалёта і надвычай добра выкарысталі яго прабыванне ў раёне. Для правядзення ўсёй гэтай работы была загадзя складзена спецыяльная камісія з адказных раённых работнікаў.

Дзякуючы гэтаму ўся работа, якая праводзілася ў сувязі з агітблэтам у Чэрве-

ні, адрозніваюцца выключнай арганіза-
ванасцю і дэлавітасцю.

Аб прыбыцці самалета загадзя ведзілі
не толькі працоўныя горада, але і из-
ўкольныя калгасы. Таму на мітынгу бы-
лі не толькі працоўныя горада, але і мно-
га калгаснікаў. Да самага адлету не спы-
няўся прыток дэлегатаў з изўкольных
калгасаў, гэта было своеасаблівае папом-
ніцтва к чужоўнай лаватранай машыне.

Мітынг ля самалета ў Чэрвені прайшоў
надзвычай удапа. Усе выступаючыя зава-
трапілі ўвагу на пытаннях найлепшай пад-
рыхтоўкі да з'езда, палепшэння вучобы
рэдактароў і рабселькораў.

У гэтай галіне ў раёна пачалі ўжо знач-
ную работу. Вучобай рабселькораў спе-
цыяльна займаецца райком партыі. Так,
Васільева расказвае, як ранком пачынае
к з'езду наладжваць вучобу рабселько-
раў:

— Раней мы часта склікалі раённыя і
сельсаваскія злёты. Працігала гаворыць,
што ў сэнсе палепшэння вучобы злёты
мала даюць. Цяпер мы мярнуем гэту
справу паставіць інакш. Мы праводзім се-
мінары рэдактароў насценгазет ва ўсіх
буйных калгасах. Для гэтай вялікай рабо-
ты нам трэба многа людзей і вось зараз
райком адбірае таварышоў, якія будуць
кніраваць семінарамі. У двух калгасах
працялі ўжо семінары. Нерахоны гэтых
двух семінараў будуць упічаны ў другіх
калгасах.

Вечарэпа, калі самалет падняўся над
Чэрвенем, накіроўваючыся ў Менск.

Апошні пералет. Прайшло толькі два дні
з пачатку аблёту, а здаецца, што пяцым
мы з Аляксеем Вікенцьевічам сама меней
месяц, — так багаты зместам, уражаннямі
гэтыя два дні.

Прароблена сапраўды вялікая работа.
Неведзанае агітсамалета ў чатырох рэ-
нах дало велізарны штуршок разгортван-
ню падрыхтоўкі к з'езду. Агітсамалёт дапа-
мог партарганізацыям гэтых раёнаў да-
весці да шырокіх мас селькораў задчы
падрыхтоўкі к з'езду. Агітсамалёт дапа-
мог партарганізацыям гэтых раёнаў да-
весці да шырокіх мас селькораў задчы
падрыхтоўкі да з'езда, рэшэнні бюро ЦК
КП(б)Б. Гэтану спрыялі 10 тысяч лісто-
вак, скінутых з самалёта, а таксама рэ-
заспаны ўсім рэдакцыям насценгазет

Лістоўкі будуць прапрацоўвацца на
сходках селькораў, на пасяджэннях рэдак-
цый. Усё гэта — першы і галоўны рэ-
зультат агітаблету.

Другое — чаго ніяк нельга забываць —
гэта значэнне агітаблету, як дэманстра-
цыі росту нашай грамадзянскай авіяцыі,
яе масава-палітычнай работы, як дэман-
страцыі работы нашага Менскага цен-
тральнага з'бранлуба.

*

Агітаблет па падрыхтоўцы да з'езда
рабселькораў — гэты першы ў БССР факт
сумеснай работы друку і грамадзянскай
авіяцыі — прайшоў паспяхова. Трэба
толькі пажадаць, каб увесь друк Савецкай
Беларусі, у першую чаргу гарадскія газе-
ты, паспадевалі-б гэтану добрану пачы-
нанню.

Юр. БЕЛЬКО.

АГІТСАМАЛЁТ У ЧЭРВЕНІ. Працоўныя Чэрвеняччынны сустракаюць агітсамалёт на
агалоўным мітынгам. На мітынг прыйшлі ўсё з'ездны і вясельны працоўныя го-
рада і калгаснікаў наоколоў калгасаў.

ПАДРыхтоўка да з'езда— Баявая задача друку і рабселькораў

«Надаючы асабліва вялікае значэнне рабселькорскаму руху і нізавому друку ў барацьбе за ажыццяўленне рашэнняў XVII з'езда ВКП(б) і XV з'езда КП(б)Б, бюро ЦК лічыць неабходным склікаць у кастрычніку 1934 г. ўсебеларускі з'езд рабселькораў і рэдактароў насцэнгазет прадпрыемстваў, саўгасаў і МТС».

(З пастановы бюро ЦК КП(б)Б).

Гэтай пастановай, апублікаванай 22 ліпеня ў цэнтральным друку БССР, ЦК КП(б)Б абавязваў ГК і РК КП(б)Б, паліт аддзелы і рэдакцыі газет пранесці па працыну жыцця і верасця а гэтага нізавога друку, арганізаваць спароты і па-рад рабселькораў і рэдактароў насцэнгазет па права ўдзелу на ўсебеларускім з'ездзе рабселькораў, паліт аддзелаў і рэдакцый рабселькораў удзяржаў, дзяржаўных насцэнгазет.

Прынято даволі часу пасля апублікавання пастановы ЦК. Цяпер ужо іх усе падставы патрабавалі ад заводчан, налітцельскай, раённай і цэнтральнай газет паказу праводзіліся работы з рабселькорамі, з рэдактарамі назавых газет.

Бярэм пачобныя нумары газет, нумары, у якіх рэдакцыі ў той ці іншай меры асвятлялі пытанні падрыхтоўкі да з'езда. Прагляд гэтых нумароў дае права сцвярджаць, што большасць раённых газет не разгарнулі яшчэ калектывнай, дэлавай і сістэматычнай работы па падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Рад райкомаў партыі і паліт аддзелаў МТС абмежаваліся толькі тым, што вынеслі пастановы аб уключэнні ў падрыхтоўку да з'езда.

***

Парад намі тры раённыя газеты: «Калгасны змагар» (Бягомль), «Сцяг калектывізацыі» (Глуск) і «Сцяг Леніна» (Бярэзіно). Гэтыя газеты перадрукавалі перадавы артыкул «Звязды» «Паддзяла вому рыхтавацца да ўсебеларускага з'езда рабселькораў».

Але ніякай масавай работы па падрыхтоўцы селькораў да з'езда ў раёнах яшчэ нават не пачыналі. Не ўважылі за гэту справу ні партыйныя арганізацыі, ні рэдакцыі раённых газет.

Рэдактар бярэзінскай газеты таа. Булай у часе агітаблёту па падрыхтоўцы да з'езда пачыра прызнаўся прадстаўніку журнала «Большэвіцкі друк», што «работы мы і не пачыналі».

Чачарская газета «Сцяг калектывізацыі», дубровенская раённая газета «За сацыялістычнае будаўніцтва», «Калектывіст Расоншчыны» абмежавалі свой удзел у падрыхтоўцы да з'езда перадрукаваннем пастаноў райкомаў партыі і паліт аддзелаў МТС.

«Калектывіст Расоншчыны», роўна праз месяц пасля апублікавання пастановы бюро ЦК КП(б)Б аб ўсебеларускім з'ездзе, паводзілае сваім чытачам:

«Рашэннем бюро ЦК КП(б)Б у кастрычніку склікаецца ўсебеларускі з'езд рабселькораў. Да пачатку з'езда застаўся зусім мала часу, в між тым падрыхтоўка да яго ў Расоншчыне не разгорнута. Гэта тым больш надзрушчальна, што работа нізавога друку, работа з рабселькорамі ў нас пастаўлена зусім дрэнна».

Прамы абавязак кожнага парторга, кожнага комуніста—па-дзелаваму разгарнуць падрыхтоўку да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Гэта кроўная справа ўсёй партарганізацыі Расоншчыны».

І на гэтым кропка. Сама-ж раённая газета ўзяла на сябе ролю бязудзельнага нагадальніка. Яна не расказала на

своих старонках пра лепшых селькораў раёна, не перадала вопыту канкрэтнай работы калгасных насьценгазет, нічога не зрабіла, каб ажыцьціць работу з раб-селькорамі, якая, як прызнаецца сама газета, «настаўлена зусім дрэніна».

Сем раённых газет: «Ударнік Дзяржыншчыны», «Калгаснік Петрыкоўшчыны», «Соцыялістычны шлях» (Крычаў), «Калгаснік» (Чырвоная Слабада), «Ударнік калгасаў» (Церахоўка), «Ленінскі шлях» (Сіроціна), «Сталінец» (Бошанковичы), перадрукавалі шэраг групы фактароў цэхавых і брыгадных газет меншага чырвонацэкавага заводу імя Варашылава.

Лепшыя ўдарнікі назавога друку чырвоначэкавага заводу прапанавалі

«Правесці ўсебеларускі месячнік абмену вопытам работы назавога друку з шырокім асяляльным гэтага вопыта ў цэнтральным і раённым друку».

Няхай лепшыя газеты і рабсельхоры раэкажуць, як яны працуюць, што ім неабходна для таго, каб працаваць яшчэ лепш».

Ці шухпанілі гэты зьявіз сем прад-чынных намі газет? Не! Ініцыятывы ў папулярызацыі вопыта лепшых насьценгазет калгасаў свайго раёна рэдакцыі не прынялі, вучобы селькораў не пачалі. Формальнасці зроблены, пісьмо апубліка-вана і... хопць.

26 жніўня адбываўся зьлет селькораў Клічаўскага сельсавета (Клічаў). Зьлет абмеркаваўшы пытанні падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў, адзначыў, што

«Клічаўскі сельсавет значна адстае ў выкананні хлебапаставак, асабліва па аднаасобнаму сектару, які выхазіў план паставак толькі на 64 проц. Недапушчальна адстае ў сіласаванні—план выканан толькі на 19 проц. па сельсавету, дрэнна абстаіць справа з сяўбай азімых, з падрыхтоўкай да зімы».

Больш таго

«Злет адзначыў, што рабсельхоры і рэдакцыі насьценгазет недастаткова разгарнулі работу па арганізацыі калгаснікаў і працоўных аднаасобнаў на бальшое выкананне сваіх абавязань-

стваў перад дзяржавай, недастаткова разгарнулі крытыку і самокрытыку на старонках раённага і назавога друку».

Але зьлет зрабіў «няліны ўклад» у падрыхтоўку да з'езда, ён наставіў «укладчыца ў месячнік абмену вопытам» і нават «узніў па сябе абавязаньства» ў новаду гэтага рэдакцыя раёна і гэтага «Сталінскі шлях» дае «шапку» «Разгарнулі баявую падрыхтоўку». У чым жа выявілася гэта баявая падрыхтоўка? Дакладна не ведаем, але ў выступленьнях на зьлёце селькораў

Не лепш падала рэдакцыя калгаснага газет і заветку «Насьценгазета забяспечыла перамогу» (№ 180 за 5 верасня 1934 г.). У гэтай заветцы газета расказвае аб вытворчых працах калгаса «Чырвоны араты», аб тым, што за 22 жніўня калгас разлучыўся з дзяржавай па хлебапастаўках. І ў канцы гэтай заветкі рэдакцыя дадае

«Значную ролю адыграла ў арганізацыі калгаснікаў на пасляхоўзе выкананьне ўсіх гаспадарча-палітычных кампаній насьценная газета «Змагар», якая згрупавала вакол сябе калгасны энтузіязм, паказвала лепшыя ўзоры работы асобных калгаснікаў, паказвала лепшых ударнікаў».

Не такога паказу вопыта работы і заветных газет чакаў сельхоры і рэдакцыі. Дзе-ж факты, формы і метад работы насьценгазеты?

І, ўрэшце, яшчэ адно: калі калгас з поспехам спраўляецца з усімі сваімі работамі, з хлебапастаўкамі, то гэта не значыць, што ў гэтым трэба бачыць «выключны заслугі» выходзячай 2 разы ў месяц насьценгазеты. Тым больш калі газета працуе надзвычай дрэнна. З паданага вышэй факта напрыклад, два выпадкі, якія рэдакцыя раёна і гэтага нягледзячы на вышэй адзначаную насьценгазету ўдагон вытворчым пера-гам калгаса і мянецца стварыць ён гэтую славу, аса ў рэдакцыі і насьценгазеты сапраўды былі гэтага раёна калгасаў, ды толькі раёна калгасаў, гэтаму вопыце «Сталінскі шлях» не да-дае?

Старобінская раённая газета «Калгаснік Старобіншчыны» хутка пачне самаабавязаньства перад дзяржа-
вай

аб іх рабоце ў калгасах. Але ў газеце няма ніякага наказу ролі насценгазет ў вытворчым жыцці калгасаў.

Рагачоўская раённая газета «Комунар» пайшла па другому шляху. Яна прысвяціла некалькі (і часамі падрабных) артыкулаў нізавым газет. Але ў газеце яшчэ не ведаць селькораў. На старонках раённай газеты не гаворыцца аб канкрэтнай рабоце тых, хто носіць ганаровую назву селькора-ударніка, хто заваёўвае права быць у сталіцы БССР—Менску ў складзе з'езда рабселькораў. Гаварыцца аб гэтых людзях, раскажваць аб іх ударнай рабоце ўжо сёння. Гэта будзе заахвочванне селькораў да лепшай работы ў будзе сярэдняй рэагортванню сацыялістычнага пачынаў селькорамі.

Жлобінская раённая газета «Шлях сацыялізма» прысвяціла падрыхтоўцы да з'езда некалькі падборак з заміткамі селькораў. У нумары за 7-е лістапада газета надрукавала пісьмо селькора Ляпіцкага К. з калгаса «Камуніст». Ён выстунаў са сваімі заміткамі і ў папярэдніх нумарах, а зараз раскажвае аб тым, як селькоры выконваюць узяттыя на сябе абавязальствы.

Вось яго пісьмо:

«КАВАЛЁУ узляў абавязальства завербаваць 140 падпісчыкаў на газеты. А ўжо завербованы 160 падпісчыкаў.

КАРПУШЭНКА выканаў сваё абавязальства па падрыхтоўцы сіласнай ямы. Адна яма ўжо засіласавана, другая яма напўняецца зялёнай масай.

Выканаў узятое на сябе абавязальства і Шпак. Ён даламагае выпуснаць насценгазету ў калгасе «Чырвоная зорка».

Далгачоў абавязваўся арганізаваць абмалот у калгаснікаў і аднаасобнікаў. Гэта абавязальства выконваецца. Цяпер гудуць пяць малатарняў.

Не адстаю ад маладых і я, стары. Разлічыўся з дзяржавай. Яшчэ ніякай ахоўваю калгасную маёмасць.

Мы паставілі сваёй задачай быць перадавой дэлегацыяй на раённым з'ездзе і заваёваць права на мандат для паводкі на ўсебеларускі з'езд рабселькораў. Гэтага мы даб'ёмся».

У чым заслуга данай заміткі? У тым што яна ўзняла пытанне аб правярцы выканання селькорамі ўзятых ім абавязальстваў. Селькор Карпушэнка абавязваўся ў аднаго падрыхтоўкі да з'езда падрыхтаваць сіласныя ямы. Шпак абавязваўся даламагаць у калгасе «Чырвоная зорка» у выпуску насценгазет. Нічога гэтага не было б гэтых абавязальстваў калі б селькоры іх не выконвалі. І аб гэтым яшчэ раз напамінае селькор Ляпіцкі. Данай заміткай раённая газета можа ўвагу селькораў на хутэйшае выкананне ўзятых абавязальстваў, на правярку іх выканання.

Газета «Большэвік Барысаўшчыны» прысвяціла падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькораў не адну падборку. Газета надрукавала пісьмо селькораў ударнікаў камбіната «Комінтэрн», абвясціла праездовай пераклічку рэдактароў насценгазет і т. д.

Аднак, нехта сказаць, што барысаўская раённая газета ўзорна рыхтуецца да з'езда. Падборкі, заміткі, якія амяшчаюцца на старонках «Большэвіка Барысаўшчыны» вынаходзяцца. Яны не сыментаваны ў яркія баявыя нацскі на аднаго якоў-небудзь пытаюцца.

А Барысаве ёсць рэз субных праграмаў, у цэхах якіх выходзяць падрыхтаваныя насценгазеты. І раённая газета можа і павінна была паказаць свае асаблівы «рабочы дзень» 2—3-х так і рэдакцыя лепшых насценгазет. Гэта будзе адной з форм папулярызавання лепшых узораў работы. Газета можа, напрыклад, раскажваць, як такая рэдакцыя праводзіць рэйд, як яна арганізуе сваю газету.

Адзін з важнейшых участкаў у падрыхтоўцы да з'езда—штодзённае ўмацаванне партыйнага кіраўніцтва друкам і рабселькорамі. Але аб гэтым «Большэвік Барысаўшчыны» амаль нічога не піша.

І, урэшце, аб жывых людзях: аб ударніках друку, аб рабкорах і селькорах. Іх вольга даўно просіцца на старонкі раён-

пага друку. Папулярываць-гэты веліт, паказаць усяму раёну будні 3—5 лепшых селькораў, падаць яркія прыклады іх канкрэтнай работы—гаваровая задача газеты

Усебеларускі з'езд рабселькораў набліжаецца. Час, які астаўся да адкрыцця з'езда, трэба максімальна выкарыстаць для паглыбленай работы па аг-

леду нізавога друку і папулярываць лепшых узораў яго работы:

для разгортвання соцнаборніцтва паміж рабселькорамі і рэдактарамі насценгазет на права ўдзелу ва ўсебеларускім з'ездзе рабселькораў;

для арганізацыі сістэматычнай вучобы рабселькораў у гуртках і семінарах, для карэннага паляпшэння ўсёй справы рэагавання на заветкі рабселькораў

На нарадзе пры журнале „Большэвіцкі друн“

ПРА АДЗІН ПАМЯТНЫ ДЗЕНЬ

18 чэрвеня—памятны дзень на мескай збудковай фабрыцы імя Кагановіча. У гэты дзень вышаў апошні нумар фабрычнай шматтыражкі «Чырвоны абутнік».

З гэтага часу не стала больш рэдактара (ён пераведзены быў на іншую работу), не стала шматтыражкі на фабрыцы. Опылілася і ранейшая работа нізавога друку. Рабкоры часта зараз успамінаюць гэты дзень. Быў Гураліс (рэдактар шматтыражкі), дык ён яшчэ сяк-так кіраваў нізавым друкам і рабкорамі, не стала яго (перанялі я фабрыкі на іншую работу), і прыціхла ўся справа. У пазасобных адказных работнікаў фабрыкі, нават членаў парткома (у пачатку і ў сакратара камітэта ЛКСМБ) існаваў такая думка: «Калі няма рэдактара шматтыражкі, то, разумею, і кіраўніцтва рабкорамі быць не можа». Паўстае пытанне, дзе-ж партком? Хто змог зняць з яго адказнасць за работу з рабкорамі, за работу друку на фабрыцы. Ніхто, хіба сам партком пачынаў неабходным аслабавіцца ад гэтай «нагрузкі». Бо факты гавораць аб тым, што кіраўніцтва рабкорамі і нізавым друкам на фабрыцы зусім няма.

Старыя рабкоры і члены рэдкалегіі Радашковіч і Рокіч сёння ўспамінаюць мінулыя дні, калі нізавы друк фабрыкі працаваў:

— Пятрэня, — гавораць яны, працавалі нашы нізавыя газеты яшчэ паўгода назад. І партком тады надрывна кіраваў намі, а зараз прыціхлі газеты. Ніхто намі не кіруе, ніхто не да-

па фабрыцы не толькі не вярнуць ніякай падрыхтоўчай работы да з'езда рабселькораў, а нават парторгі і прафарт нічога не ведаюць пра пастанову ЦК КП(б)Б аб з'ездзе.

Парторг т. Шырко (першая група довага канвееўнага прэса), прафорт тав. Цэйтлін, работнікі фабкома, члены рэдкалегіі газеты закрыйнага цэха і т. д. са зціўленнем сцёталі пытанне — ці рыхтуецца вы да з'езда рабселькораў?

— А калі ён павінен быць?

Калі была такая пастапава? Яшчэ запыталі гэтых таварышоў

Усе гэтыя факты выявіліся на агульна-гарадской нарадзе рэдактароў фабрычна-заводскіх газет Менска, якая была склікана 4 верасня журналам «Большэвіцкі друн», гарномам КП(б)Б і газетай «Рабочий».

Па гэтай нарадзе прымалі ўдзел 35 рэдактароў фабрычна-заводскіх газет. Папярэднія вынікі, падрыхтоўкі да з'езда рабселькораў, якія былі падагуплены на нарадзе, паказваюць, што рэдакцыйныя арганізацыі і шматтыражак не зразумелі ўсёй палітычнай важнасці гэтай работы

Па шлях фабрыкі імя Кагановіча ідуць хлебазавод, завод «Беларусь» і іншыя прадпрыемствы

Тав. Васількоў, утвельнік нарады заявіў:

На хлебазаводзе лічаць, што ёсць 24 насценгазеты. На самой-жа справе выходзяць толькі тры насценгазеты. Яны знаходзяцца ў кутках, завешаны і ніхто іх ніколі не бачыць.

Пра підрыхтоўку да з'езда ў вяселлі і на вяселлі.

Тав. Лазакі (завод «Беларусь») самым вытанчэным спосабам

Я ўжо выпусціў 4 нумары газет, але ніхто не роліва на змяненні ў іх зметкі. Не раз я звяртаўся партыям, праціў ніяк, каб скарэй наліх папраўку, але ніхто не зусім дапамог.

Не лепш справа на электрычных вокатных шпальнях прыбіраемасці ў Мінску.

Вушы агледзі паасобных пачаткі, як, які спыт зрабілі на парадзе кадраў, што рад фактычна-адрэскага гэта не зразумелі сваёй ролі ў з'ездзе і з'ездзе на з'ездзе. Возьмем д

мы газетрылі на парадзе. Гэта німагчыма толькі 16 жніўня змяніць пачаткі падрыхтоўкі да з'езда. Пачаткі працаваць на фактычна-адрэскага кадраў і гэта жніўня 16

план друкуецца 16 жніўня) на 1-е вяселлі правесці ўвесьні агледзі газет Адрэскага таго ў газеце «Коммунарка» на Адрэскага лепшых рабкоў і раз у іх вяселлі правесці вучоў рэдактароў і рабкоў. План выдць змяненні. Але ўсё праца газет на ажыццяўленні гэтага плана ператварэцца ў пустую выдатку да падрыхтоўкі да з'езда. Пасля 16 жніўня вышлі тры нумары газет. Пача ў іх ні паказу лепшых рабкоў, ні агледзі газет, ні паказу вяселлі выжываюцца іх рэдактароў. Не з'ездзе і тако, як пачаткі, са з'ездзе на матэрыялы пачатку, фактычна. Шэ-ж можна тры рэдактары падрыхтоўчую работу да з'езда. План добры, але практычнай справы няма.

Кожная німагчыма, кожная газета пачаткі не на словах, і пачаткі і на-бачкому крываць работай на падрыхтоўку да з'езда.

КУЁМ ГАЗЕТНЫЯ КАДРЫ

Кадры ЦК КНДБ у гэтым пачатку вяселлі ўвесьні з'ездзе рабкоў, кадраў німагчыма ўвесьні на пачатку «... у першыя агледзі нізавага друку забяспечыць сістэматычныя заняткі рабселькоў у гуртках і семінарах пры рэдакцыях на прадпрыемствах, у калгасах, саўгасах і тым, каб рабселькі і селькоры-ўдарнікі былі асноўнай крыніцай фармавання кадраў газетных работнікаў».

Гэтае ўказанне ЦК партыі на 1-м з'ездзе ўвесьні з'ездзе на пачатку фактычна «Сцяг індустріялізацыі».

На ініцыятыву фактычна «Сцяг індустріялізацыі» на пачатку арганізаваны курсы рэдактароў штатзенск. Мэта гэтых курсаў - падрыхтоўка тэсціна кадраў пачатку «Сцяг індустріялізацыі» і на пачатку «Віцебскага трэлетарыя».

Із штатзенск газет «Сцяг індустріялізацыі» мы дасведчамся на пачатку

на курсах. Тав. Аксельрод, пачатку на курсах на пачатку на пачатку, пачатку ў сваім адрэска, пачатку пачатку пачатку курсы ўжо са з'ездзе пачатку, пачатку пачатку з'ездзе

вяселлі, асноўны пачатку справы. Куём пачатку тав. Нам німагчыма

Перад пачатком работы курсаў рэдактароў я зусім не разумела, як выпускаецца наша шматтыражка. Але першыя заняткі увялі мяне ў курс спра

І. Ф. Рубчык і іншыя рабселькі-ўдарнікі са з'ездзе «Віцебскага трэлетарыя». Іматэрыяльна-тэхнічнае падтрыманне і арганізацыю адрэска «Віт»

вы, як вярстаецца газета. Атрыманыя веды ўжо зараз даюць мне магчымасць лепш афармляць сваю брыгадную газету».

Курсанты Іванова і Біндман расказ-

паюць на старонках газеты «Сцяг індустрыялізацыі», як яны авалядаюць гэткай газетнай свабодой.

На фабрыцы «Сцяг індустрыялізацыі» ёсць 100 брыгадных газет. Фабрычная газета выходзіць праз дзень. У фабрычным друку прымаюць асабліва ўважлівыя сотні рабочаў.

У няўдзялі багачэйшых мадэляў падрыхтаваць з лану рэдактару брыгадны газет, з лану рабочаў фабрычнае напавненне для фабрычнаскага і раённага друку.

Газета «Сцяг індустрыялізацыі» працягвае і з поспехам выкарыстоўвае гэтыя мадэлявыя. І гэты — толькі частка тэй работы, якую праводзіць «Сцяг індустрыялізацыі» на падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабочых.

Пасля паставы бюро ЦК КП(б)Б абскажаны ўсебеларускага з'езда рабочых газет амаць у кожным нумары «Сцяга» тыя і іншыя матэрыялы прысвечаныя падрыхтоўцы да з'езда.

Справа падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабочых — справа ўсёй партыйнай арганізацыі, усяго рабочага калектыва фабрыкі, — пад гэтым лозунгам «Сцяг індустрыялізацыі»

шырока разгортвае падрыхтоўчую работу.

І гэта сістэматычна змяняе матэрыялы іхных публікацый, паказваючы, як дзейна працаваць. Так, ужо з'явіліся агляды публікацый «За гонар фабрычнай маркі» і «За колькасць і якасць» і т. д.

18 жніўня, у дзень выхаду чатырохсотга нумара, выпускаецца спецыяльны нумар газеты. Увесь нумар, кожная старонка і кожны артыкул прысвечаны падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабочых.

У гэтым нумары мы знаходзім агляды друку «Чаму рабочыя не пішуць у штодзеньку брыгады Двосіна», шырокае паказанне лепшых рабочых і, у шырокім, паказанне рэальна тае Чароўнай як удзельніцы-зотаўкі і рэдактара штодзенькі «Сталінец».

У выступленнях партораў і рабочых абмяркоўваюцца пытанні: чаму гэты «Сцяг індустрыялізацыі», даючы і штодзеньныя прапановы, што трэба зрабіць, каб лепш густрэць з'езда.

На фабрыцы праводзіцца курс для «членаў рэдакцыі». Арганізуецца часавыя і на планерны разгаворы на іх рабочыя звесткі.

МАЎЧАЛЬНІКІ

Як на чыгуначным транспарце рыхтуюцца да ўсебеларускага з'езда рабочых?

Калі меркаваць на камплектах транспартных газет, то адказ на гэта пытанне трэба даць адмоўны.

На самой справе, многія транспартныя газеты не толькі не разгартвалі мадэляў пераўтварэння падрыхтоўкі, але аднавілі не зменены паставы бюро ЦК аб з'ездзе рабочых. Гэту паставу перадрукавала толькі адна жлобінская газета «Уарнік», але і яна, перадрукаваўшы 24 ліпеня паставу бюро ЦК КП(б)Б аб скліканні з'езда, паставіла на гэтым кропку. Літаральна ніякай канкрэтнай дзелавой падрыхтоўкі да з'езда газета не праводзіла.

Не лепшэ становіцца і ў газетах «Большэвіцкі сігнал» (Орша) і «Па соцыялістычных рэйках» (Гомель).

Рэдакцыя газеты «Соцыялістычны транспарт» (Віцебск) толькі 4 верасня

мясяца артыкул аб заатах рабочых і з падыходным з'ездам. У гэтым артыкуле газета писала:

«За зрыв руху палёдоў, перавозкі адназваюць і цэхавыя, станцыйныя нацыяналісты, адназваюць і рабочыя».

Аб падрыхтоўцы да з'езда будуць меркаваць па рабоце ўсіх вытворчых участкаў нашага аддзялення.

Лепшым падарункам з'езду будуць поспехі ў рабоце станцыі, дыстанцыі шляху, паравозных дэпо, смазчынаў і вагонных участкаў. І гэты падарунак павінны рыхтаваць нашы рэдакцыі нацыяналіст і рабочыя.

Паставіўшы гэту латку, «Соцыялістычны транспарт» раптам суніхае. Да 10 верасня газета выходзіць штодзеньна, рэдакцыя не перапынае працы, а па ходзе падрыхтоўкі да з'езда.

Зігнае, зусім незразумелае маўчанне гаварышы рэдактары транспартных газет.

Т Р Ы Б У Н А

ПРАДЗ-ЕЗДАЎСКАЙ ПАДРЫХТОЎКІ

(ПА СТАРОНКАХ РАЁННАГА ДРУКУ).

«Арганізацыя, якім існае на старонках друку лепшых рабсель-
кораў-уладарыкаў, лепшых пільных газет як на сваёй рабоце, так
і на падрыхтоўцы па падрыхтоўцы з'езда».
(З паставы бюро ЦК КП(б)Б).

ВІЦЕБСК.

Газета «Віцебскі пролетарый» і рад ан-
кодскіх газет Віцебска рыхтавалі кан-
крэтную, дэдаваную падрыхтоўку да 3-га
Усебеларускага з'езда рабселькораў. Пра-
ведзены кароткатэрміновыя курсы для
селькораў, на буйнейшых фабрыках і за-
ладах працуюць рабкораўскія семінары.
«Віцебскі пролетарый» сумесна з парт-
аддзельскай гаспадаркай правёў рэйд правяр-
ні рэагавання на матэрыялы друку.

Шматтыражка «Чырвоная Дзвіна», га-
сета ільціпраддзельскай фабрыкі «Дзіна»,
аб'явіла і працягла конкурс на леп-
шую штодзёнку.

Аб'юквал фабрыка імя Токерта ў ад-
наку выхадзі пяцітысячнага нумару «Ві-
цебскага пролетарыя» выпускам 500 пар-
абутку звыш плана. Калгасіны Зямасноч-
ка ў аднаку падрыхтоўкі да рабселько-
раўскага з'езда ў чэрвені адста сель-
кораў адкрылі хату-лабараторыю.

Работы «Комінтэрна» ў аднаку вы-
хадзі пяцітысячнага нумару сваёй гарад-
скай газеты датармінова заяўляюць ра-
монт ратацыйнай машыны для друкаван-
ня «Віцебскага пролетарыя».

ЧЭРВЕНЬ

Райком КП(б)Б і падтаддзел МТС за-
цвердзілі прадстаўлены радакцыяй газе-
ты «Калектывіст» план работы па пад-
рыхтоўцы да Усебеларускага з'езда раб-
селькораў. Правадзіцца дыктыроўка арляду
шэрагу газет, правядзення семінары
рабселькораў у 10 пунктах раёна. Выпус-
каецца спецыяльны макет для нацента-
лот.

На старонках раённай газеты «Калек-
тывіст» пачалася пераписка - абмен вопы-
там лепшых рабселькораў раёна. 15 ве-
расня пачаў працаваць семінар, арганізав-
аны для ўдзельнікаў пазавога друку
бішэрскага горада Чэрвеня.

Настаўнікі раваніцкай школы з'яўля-
ліся праз рабскую газету да ўсіх настаў-

ЗА МЕСЦА НА УСЕБЕЛАРУСКІМ З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ

За месца на Усебеларускім з'ездзе
рабселькораў — друкаваны бюлетэны
выдае Буль-камп'юўскі раённы і па-
шадзельскі газеты.

У аднаку з'ездзе дэлегацы ў арганіза-
цыі работы рабселькоўскіх семінараў і аба-
вядзення арганізацыі і правядзення семінары
соедучас «Рышчын» і калгасе «Перша-
майскі».

«Ударнік паса» — шматтыражка Чэр-
веньскага дэспрагаса — правядзе
1-дзённую курсу — семінар для рабко-
раў дэсарубаў і сплаўнічыкаў. На час за-
сідкаў па курсе рабкоры будуць вызва-
лены ад работы на вытворчасці. Побач з
іншымі вытанямі яны прапрацуюць пы-
танні экспатацыі лесу, падсочка, спля-
ву.

МАЗЫР.

Мазырская раённая газета «Калгасні
Мазыршчыны» ўключылася ў падрыхтоў-
ку з'езда ішча ў пачатку жніўня. 6-га
жніўня ішчэ мабільнае селькораў раёна
«большэўскай работай заяўляець права
на ўдзел у рабселькоўскім з'ездзе». Пад-
гатам ашылагам ідзе перадавы артыкул
аператыўную наценгасету.

Бюро РК КП(б)Б заслуджала інфармацыю
радыктара раённай газеты аб ходзе пад-

рытлоўкі да в'ёда. У вясновым, агуль-
каванай у «Калгасніку Мазыршчыны» 30
жніўня, бюро РК КП(б)В прапануе редак-
цыі раённай газеты змясціць да 1 каст-
рычніка не менш 10-ці падрабязных агля-
даў работы насценных газет калгасаў і
прадпрыемстваў, адначасова правесці
нацыянальныя нарады рэдкалегій гэтых нас-
ценных газет.

Райком партыі абавязуе рэдакцыю ар-
ганізаваць на старонках раённай газеты
нарады ў раённых цэнтрах і ў сельскай
аграфацыі.

Для праміравання лепшых сельскараў з
фонду рэдакцыі выдзяляюцца з прэмій па
100 руб. і з прэмій па 60 руб.

СМАЛЯВІЧЫ.

31 жніўня ў расне праведзен вясня м
глыт, прысвечаны падрыхтоўцы да ўсеб-
тэрэскага з'езда рабсельскараў.

Прэзідыум Пліснага сельсавета, Смаля-
віцкага раёна, вылучыў са свайго
актыўна адкаменных тэчышчы да дару-
чым іх узмацніць дапамогу ў рабоце ра-
ёнавай калгаснай насценнай газеты. Пачалася
опрацадка рэдкалегій насценнага газет аб
вработанай рабоце, выбіраюцца дэлега-
ты на раённы з'езд сельскараў.

5 верасня на з'езд сельскараў Пятро-
віцкага сельсавета абмеркаваны пытанні
своечасовага выхаду насценнага газет, на-
павяшэння іх аместу і якасці ўсёй работы. На
куставым з'ездзе прысутнічала звыш 100
чалавек.

СЯННО.

«Вышэйшая праца на ўдзел па ўсёй
расеі «Беларусі» — такім абавязаннем
выступаю на старонках раённай газеты
«Комунар» сельскараў калгаса «Перасме-
гав, Міхновіч, Станіслаў так, Міхновіч
мачаў з таго, што дзімлет жартуе вэ-
год насценнага газет моцны сельскараў па
тыт 10-ці чалавек. Дзяцей іхне іргані-
цыя маладзёжнага сельскараўскага тым
на верыме пад ачыны.

Мас ачыно ў калгасе з'яўляецца «Бел-
тэма» — паві тае, Міхновіч А. — У вэ-
свайш лепшых сельскараў Міхновіч Ілья
Барысавічавы Мшала, Міхновіч Ілья

ЧЭРЫКАУ.

Районная газета «Соцыялістычны шлях»
арганізавала на сваіх старонках перапіс-
ку лепшых сельскараў-ударнікаў. У гэтым
контрылі ўжо з перадачай свайго вопыта
сельскараў Мельнікаў Дзяніс, Бубель ў Вя-
лімёр, Церахава Агала.

Церахава Агала — лепшая дэлегатка
жывёлы ў калгасе «Пігонт» і актыўная
сельскараў, Яна ў сваім выступленні за-
настрае ўвагу сельскараў і рэдкалегій ш-
завых газет на своечасовай падрыхтоўцы
ферм да змоўкі.

БЫХАУ.

Районная газета «Маяк Комуны» па-
чыла сістэматычную работу па падрых-
тоўцы да з'езда сельскараў і рэдкале-
гій вышэйшых газет. Районная газета інструк-
тала пастапоў Бюро ЦК КП(б)Б, паста-
поў РК КП(б)Б і палітаддзела МТС аб
меравыя мерах па падрыхтоўцы да
з'езда, змясціла агляд насценнага газет ка-
гаса «КіМ». У чарговых нумарах «Маяк
комуны» перадрукаваў некалькі артыку-
лаў «Большаюцкага друку» аб арганіза-
цыі работы рэдкалегій калгаснай насцен-
нага газет.

ПАЛІТАДДЗЕЛЬСНІ
КЛІЧ

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Зламаць нулаці сабатам

Між іншым парадзі, па пытанню падрых-
таваных асада, куставыя люты селянскіх
напулярных праз старонкі раённай га-
зеты лепшага вопыта работы нацыяналіст
і сельскараў — частка з жорнамі метваў па
падрыхтоўцы да асада, намечаных раён-
ным партыя і палітаддзелам МТС.

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

ным партыя і палітаддзелам МТС.

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

ным партыя і палітаддзелам МТС.

КАПЫЛЬ.

Рэдакцыя раённай газеты «Калгаснік
Капыльшчыны» і газета палітаддзела «За
большэвіцкі калгас» арганізавалі раён-
ны сельскараў прызначаны падрых-
тоўцы да 3-га ўсебеларускага з'езда раён-
нага сельскараў. На аснове сельскараў, я-
кіх будзеца ў гэты дзень у Капылі, раён-
ны сельскараў лепшых калгасных нацыяналіст
паказваюць аб вопыце свайго работ.

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

СТАРЫЯ ДАРОГІ

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

БАРЫСАЎ.

Рэдакцыя раённай газеты «Большэвін
Барысаўшчыны» 30-га жніўня пачала
прад'ездаўскую перакульту рэдак-
цыя сельскараў і калгасных нацыяналіст
наў рэдакцыя і раённага сельскараў.

Палітаддзельская газета Барысаўская
МТС «Ленінскі шлях» у гэтым годзе падрых-
тоўцы да ўсебеларускага з'езда правяла па-
сёлскараў «дзень сельскараў».

АСІПАВІЧЫ.

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

ным партыя і палітаддзелам МТС.

УШАЧЫ.

Калгас «Новы шлях» атрымлівае першы
успех у падрыхтоўцы да з'езда раён-
нага сельскараў. Пад лозунгам барацьбы за пра-
ва на свайго дэлегата на ўсебеларускі
з'езд сельскараў у калгасных брыга-
дах сельскараў разгорнута сацыялістычная
ахвяраў і выкажэнне абавязкаў п-
дзяржавай.

У гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

Сельскараў і ўсё сельскараў актыўна кат-
ся «3-ці раённы» паставілі кат-ся сельскараў
і ў гэтым годзе ў сельскараў і падрыхтоўцы па-
дрыхтоўцы да асада, намечаных раён-

ДЗІСІС.

16 жніўня вышаў першы нумар паліт-
аддзельскай газеты Асвейскай МТС «Паліт-
аддзельская праўда». Першы нумар пры-
свячаны ўсё сельскараў з'езду ў сельскараў
раў. Праз палітаддзельскую газету парт-
орг і рэдакцыя калгаса «Большэвін» вы-
кажэнне на сацыялістычнай па падрых-
тоўцы да з'езда парторгаў і рэдакцыя
нацыяналіст усіх калгасаў МТС.

Бюро райкома КП(б)Б і палітаддзел МТС ухвалілі ініцыятыву раёнавай і паліт. аддзелаў і райкомаў і паліт. аддзелаў МТС абавязалі "раскніну" і паліт. аддзелаў МТС праводзіць у 3-4 буненных капга-сах або сельсоветах семінары для сель-корэу. . . . . дзесяцідзёныя курсы рэдактароу калгасных насьценгазет. Курсы разлічаны на 40-45 чалавек.

ГОРКІ.

Калгасныя калгасы «Комінтэрн», Маспа-ноўскага сельсовета, селькоры і рэдакцыі калгаснай і брыгадных насьценгазет аяр-куцца прац. раённага . . . . . ідэяцы у раёне на аснове калгаснікаў дом адпачынку імя 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькорэу. Калгас «Комінтэрн»

першым уносіць у фонд будучага адпачынку для калгаснікаў удар.

Чырвоныя горны і «Новы свет

Раённая газета «Ленінскі шлях» і газеты штатскіх «За большавіцкія калгасы» сустракаюць ўсебеларускі з'езд рабсель-корэу наладжаннем аучобы селькорэу. Ён пачаўся ў сельсавеце (на ўсёму раёну) у якасьці аўтарытэтных і ўсталяваў трохме-сячныя семінары для селькорэу і членаў рэдакцый калгасных насьценгазет. Заняты ў семінарах будучыя праводзілі пра-дэка

РАБКОРЫ ФАБРЫКІ „ПРАЦА“ ДА З'ЕЗДА

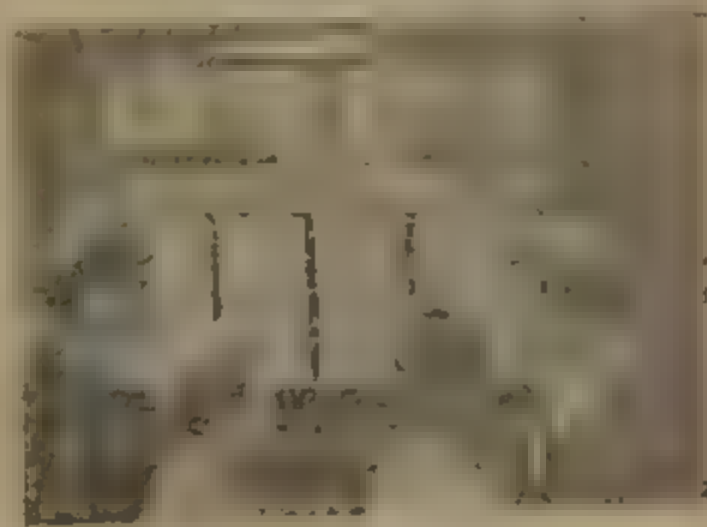
Рабкоры гомельскай абутковай фабрыкі «Праца» рыхтуюцца да свайго ўсебеларускага з'езда. Пытанні падрыхтоўкі к . . . . . абавязна прыпрацаваны на сходах раён-ных, а таксама на перадавых раёнах і брыгадных насьценгазет. Зараз фабрыцы рэагуюць на спэцыяльныя паміж цэхавымі і брыгаднымі газетамі на лепшую работу на выкарыстанні прас-тэа, на лепшую падрыхтоўку да з'

Рабкоры-ударнікі бярэць на сябе абавязаньствы. Напрыклад рабкоры зааройнага цэха тт. Рубінштэйн і Хіной абавязаліся даць найлепшую якасьць прадукцыі і выканаць промфін-план: Хіной — на 118 проц., Рубінштэйн — на 105 проц. і эканоміць 2.500 дэцы-метраў мастаў.

Рэдактары бярэць на сябе абавязаньствы якасьці насьценгазет, зрабіць іх больш аін-тэрытэнымі і масавымі, павялічыць ад-дабярэньне . . . . . Штатскіх . . . . . фабрыкаў . . . . .

бярэць на сябе абавязаньствы да з'езда

Арганізаван семінар для рэдактароу насьценгазет і рабкорэу ударнікоў фабры-

на перадавых насьценгазет і рабкорэу ударнікоў фабры-

к. Семінар будзе прызначаны . . . . .

Гэтымі днямі праводым фабрычным рабкорэу на пытанні падрыхтоўкі да з'езда

ЯХНОВІЧ.

— рэдактар аддзела рэж. «Ударнік» Гомель

Ц. ДЗЕРАХ

АРГАНІЗАТАРЫ КАЛГАСНАГА ПРЫЛІВУ

Стасеўка — вёска вялікая: 198 двароў. У першыя гады калектывізацыі тут быў арганізаван калгас «На варце» з 17 гаспадарак. На гэтым і застыла ў Стасеўцы справа далейшай калектывізацыі. У калгасе жылі самі па сабе, ад-

мі, на ёй дагаварыліся, як прыступіць да справы. Ранымі: ісці селькорам на дом да аднаасобнікаў і там ім раска-заць пра калгаснае жыццё, як калгас-нікі становяцца заможнымі, што яны атрымліваюць у калгасе і якія ільготы

Злева — селькоры-з-сёржкі, члены рэдкалегіі калгаснай наспенгазеты «На варце», Зялёна — Кішчук Пятроў пасярэдзіне — Вінакур Міхэй (рэдактар на-спенгазеты); справа — Горбун Васіль — актыўны селькор, заахвочаны ў кал-гас 27 працоўных аднаасобнікаў

наасобнікі туюсама. У адной вёсцы, а звычайна паміж імі не было. Калгаснікі не хацелі лічыцца з аднаасобнікамі. Адна-асобнікі трымаўся ў баку, глядзелі, што выйдзе з калгаса.

«Раней мы толькі і ведалі, што сва-рыцца з аднаасобнікам. Забылі, што ён з'яўляецца заўтрашнім калгаснікам». — так адначала ў адным са сваіх ну-мароў калгасная газета.

Магчыма прадаўжалася-б гэта далей. Калі-б не ўзяліся за справу калектыві-зацы селькоры і калгасная наспенная газета «На варце».

«ШТОДЗЕННА ПРАЦАВАЦЬ СЯРОД АДНААСОБНІКАЎ».

«ДАПАМОЖАМ ПРАЦОЎНАМУ АД-НААСОБНІКУ СТАЦЬ НА КАЛГАС-НЫ ШЛЯХ».

Так паставіла пытанне наспенная га-зета. А каб словы не разыхаліся са справай, узяліся за практычную работу. Рэдактар газеты тав. М. Вінакур склі-каў нараду рэдкалегіі разам з селькора-

атрымае працоўны аднаасобнік, уступіўшы ў калгас.

Першым пакіраваўся да аднаасобні-каў лепшы актывіст калгаса, селькор, член рэдкалегіі Васіль Бордун. Воньт удаўся. Праз невялікі час тав. Бордун у спецыяльна вылучанай лістоўцы, пры-свечанай калгаснаму прыліву, расказваў

«Я змяніў свой погляд на аднаасоб-ніка. Ён стаў моім другом. У вольны час ад работы я пачаў хадзіць да сва-іх суседзяў аднаасобнікаў, маючы на-мэце адну задачу: дэпамзгчы ім стэці на калгасны шлях, парваць з адна-асобным жыццём.

Я іх на агітаваў агульнымі словамі — расказвае далей тав. Бордун, — / проста расказаў ім, як я жыў у нап-гасе і што яны выйграюць, калі пойд-дуць у калгас. Усе падлікі я ім рабіў тут-жа з апоўнаем у руках, выкладваў на паперы».

Не прайшоў марна час, адданы сель-корам Бордунам на работу з аднаасоб-нікамі. Яны сталі надаваць заняты з

уступаючы ў калгас. За месяц Васіль
даў 27 аднаасобнікаў уступіць
калгасу.

Не адставалі ад Бордута і іншыя
селькоры — Каленік П., Дрык, Кале-
нік Ігнат. Яны таксама з поспехам пра-
водзілі работу сярод аднаасобнікаў.

Рэдакцыя газеты «На варце» ін-
тэнсіўна выдавала ў некалькіх экзэм-
плярах спецыяльны бюлетэнь. У ім па-
ведамляліся імёны лепшых аднаасобні-
каў, уступаючых у калгас. Уся лёгка
ведае, хто ўступаў у калгас, хто жэ
раёнца ўступае.

У гэтых лістоўках газета адначасова
выкрывала кулацкіх агентаў і пады-
маў, якія імгненна тармазіць, затры-
маў далейшую калектывізацыю.

Надкуратор Лунчык Фёдар адначасова
агалошэў, каб яны не ўступалі ў
калгас.

«Не ідзе ў калгас» гаварыў
там по будзе чаго ёсці.

Гэту кулацкую агітацыю рэдакцыя
спы-ж выкрыла, выпусціўшы «мэ-
люшку» ў 5 экзэмплярах і паслалі
спецыяльную брыгаду селькоры
прамышлення гутарак з аднаасобнікамі.

Пасля актыўнай работы селькоры і
дзеты вёска Стасеўка на большую па-
лову стала калгаснай. У калгас уступі-
лі 120 гаспадарак. Калгасная газе-
та вядзе далейшую работу.

Калгаснікі калгаса «На варце»
паўліся новай сваёй газетай з пісьмом та-
кага саф «Ударнік» і «Совецкая Беда-
русь». У гэтых пісьмах, расказваючы
пра свае поспехі, яны заклікаюць

«Мы моцна пасябравалі з аднаасоб-
нікамі. Сталі іх запрашаць на нашы
пасяджэнні і агульныя сходкі. Мы ста-
лі іх шырока знаёміць з работай кал-
гаса і калгасным жыццём. Мы арганіза-
валі тры брыгады, якія пачалі ў воль-
ны час хадзіць па хатах аднаасобнікаў
і растлумачаць ім перавагі калгасна-
га жыцця».

Тут-жа Булава Іван уцаранні ад-
наасобнік — пішэ, як ён рашыў уступіць
у калгас».

«Жыў я да гэтага часу аднаасобні-
кам. Адчуваў, што гаспадарка ідзе мя-
на ўлад. І ў той-жа час я бачу, што
мой сусед — калгаснік Каленік Ігнат.
які раней жыў куды слабей за мяне,
зараз стаў жыць у калгасе як чала-
век, у яго хата і хлеба, і бульбы, яго

дзедзі сталі апрацаваць куды лепш за
мне. Парашыў і я пачаць з адна-
асобным жыццём, пакаці ў калгас бу-
даваць сваё жыццё, разам з Калені-
кам».

Гэтак калгасная газета «На

варце» і
селькоры
нага пра-
**

Карта спыніцца і
боты ў газеце «На варце». Па-
казалі энцы-
ны член рэдакцыі нясё пазнаю-
пражы Бордута і
оту сярод аднаасобні-
стыя работы ў п-
ІІ Каленік прымацаваны та самотна
вары ёсць самот-
Парады

м
Не
оры разам
кі-калг
ны стары
це мала

Апрача рэгулярна выходзячай трох-
днёўкі «На варце» рэдакцыя радатко-
ва яшчэ выдае лістоўкі-бюлетэні і «мэ-
ланні», якія пішуцца ў некалькіх экзэч-
плярах і распаўсюджваюцца па ўсёй
вёсцы.

Арганізавана выданне насценнай га-
зеты «Юныя калгаснікі». Гэ-
капашных тэпай. На стэжках ле-
мэжна знойдзі ёсць і матэрыялы
пра калгасныя справы і пра інжыніра

Гэці ў сваёй газеце пішунь, як па-
чаўся павучальны год: «Не ў-
вучні з'явіліся ў школу. З таго
школа не гатова та занятка і
закончал рамонты. Дзверы пачылі па-
чыляюцца, а ў падвале тэпай што-
т а згубіць адорак»

Тут-жа І. Верабей расказвае, як ён
атрымаў магчымасць пачаць

«Памёр бацька. Было пляцёра дзяцей
Маці не ведала, што рабіць. Пашоў
пастушном. Чатыры гады працаваў у
кулака. Цяжка жылося, хацелася ву-
чыцца Шлях мне адкрыў калгас. За-
раз я вучуся і буду вучыцца, а маткі
радасна жыве ў калгасе».

ДЛЯ АДЕВЫХ ЧЛЕНОВ РОДКАЛОТІЙ. АНТИРА
НАЧАТКУ НЕ БЫЛО

Зразумела, при такім становищі штодзень не магі заваяваць аўтарытэты. Мы правялі значную работу па згуртаванні актыва вакол кожнай раённай брыгаднай газеты. Члены рэдкалегій утварылі ў брыгадах з калгаснікамі, пачыналі лепшых ударнікаў та пераможцаў тыжднёву штодзеньку.

Калгаснік першы раз не атважыў і
пісаць у газету. Ён зануўуў, што не мо-
жа, што нічога не выйдзе. З ім бяроўца
я спыну чап рэкалегіі, а часта і я
сам. Па-першае, мы разбіраем факты
потым разам пішам у газету. Такім чы-
нам нашы лепшыя калгаснікі-ўладары
ўцягваліся ў рады селькорат

Єсть пагобніми калтасткі, які при
ходять у радкалечію і розказують аб
факце, просячи написати замітку. Ми
ім приходім на допомогу

Виключно важливу роль адыграў нашп
павы друж у рашчортванні спадарніц
на паміж брыгадамі

Перед уйоркай паміж брыгадой, звы-
нямі, машыністамі былі заключаны 27
гвары на сацыялістычным спабодні
пачу на лепшае правядзенне ўйоркі, на
абрабачкае і дэтэрміновае выкананне
пастаянак дыржава

Аднак, першы-ж дзень жніва паказаў
пато брытады неспавалянячці падрых-
таваліся да ўборкі. Жнівархі былі трэя
на адрамантаваны. Гэты дзень паслѣ-
дую ўрокам ва ўвесь час уборачных р.т.
бот

На карютих виготовча-технічних на-
радах ми обговорили винік роботи за
тижень. Висловили недхопи праз ласден-
ня газети. Назавтра дещи були рас-
ставлені люди, дещи была організована
робота

Анак, брыгаты друг, не сунаюцца на дасягнутым. Газеты вынілі яшчэ раз настапеаў, дабіваюцца лепшай бездакорнай арганізацыі ўборкі. Брыгаты пачынаюць звесткі і пазасойных калектываў яны ступаюць у аформіцтва. Ен адбіўся сапраўдным арганізатарам саборніцтва ў брыгадах

Нашы брыгадыны газеты аказалі нам вялікую дапамогу ў своєчасовай ўборцы фвалжам. З ўборкай мы справіліся добра. Ураджай эвезлі з поля, згублі і сабралі ўсе казасы. Наступіла маладыба

За небагаті дзён да пачатку маі
мы правілі сходы ў
паністаў пры маі

Як у часе Морачнай, так і ў наш час, у нас у краіне існуюць і людзі, якія не бачаць ніякага прасцяга сэнсу ў гэтым, і якія не ўяўляюць сабе, што ў іх ёсць і адказнасць за сваё імя і гонар. Яны не бачаць ніякага сэнсу ў гэтым, і яны не ўяўляюць сабе, што ў іх ёсць і адказнасць за сваё імя і гонар.

[illegible]

Майстатерні працювали без пераїзот
Гэта дахо пам'ягчымасць свочасов.
юбравкаска разлічыцца з дурдзін
Наша калгас атрым з першых у сельсаве
і г. а. анаў спав абавязаносты перат
директ. на хлѳбанастаўках і поўна
не разлічыўся на натураліаце МТС

Так, наш калгас, дзякуючы шматгадовай
машавай рабоце, выныў з астаючых
іншых перадавых не толькі па колькасці
але і па якасці дэббіацы МТС.

Барицба за пяршыняства не скончы-
ла, яна працягваецца. Ас-
наблівай энергіі патрабуе справа са-
часнай і добраахотнай абароны, бо ў
справе першачарговага выканання аб-
авітат і перад тэратэрамі па на-
іах і а. Наварыце яшчэ далей
шая бараніць за высокі ўраджэй 19

Сайхун азимых мы скончили,
на, але яшча не правдзі збудова і по-
торых шных работ. З гэтай затач-
мы, безумоўна, справімся, калі і пача-
лад кіраўніцтвам партарганізацыі будучы
лобра прапавань, прапаванк сапач-
на-калгаснаму

Наша издательская ...
 ... календарных ...
 ... подготовку та ...
 ... сельхозраб. На ле старонках актыўна
 ... ступаюць сельхозры на розных этапах

Адзін з лепшых сельскараў-ударнік Чырвоняшчыны т. Манулік Васіль. Катэгорыя "Чырвоны сцяг". Гав. Манулік быў адным з першых ударнікаў у сваёй вёсцы, а затым і ў райцэнтры. Удзячны за ўвагу чытацтва.

нях. Падрыхтоўцы да з'езда рабселькораў мы ў нашым калгасе адзілі сур'ёзнае ўвагу. Абмеркаваўшы пытанне аб падрыхтоўцы да з'езда рабселькораў, мы ўзяліся за канкрэтныя мерапрыемствы, узмацнілі работу з селькорамі.

За гэты час наш калгасны селькоравы актыву папоўніўся новымі селькорамі, якія прымаюць непасрэдна ўдзел у выданні брыгадных газет.

Вось, напрыклад, Будаў Волыя актыўная калгасніца, да апошняга часу зусім не пісала ў штодзёнку. Зараз яна мае матэрыялы амаль у кожным нумары штодзёнка, актыўна данамага з маладзёва неадкладнага рэзюмэ на выметкі селькораў. Такіх прыкладаў у нас маем пачала.

Што яшчэ мы робім у справе практычнай падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў?

У нашым калгасе арганізуюцца масавы рэйд селькораў разам з «лёгкай кавалерыяй» на правярцы гатоўнасці калгаса да зімоўтні жывёлы. Члены рэдкалегіі, селькоры і «лёгкая кавалерыя» і іншыя брыгады правяраюць, другую бры-

гаду. Пасля правяркі, калі будучы патагулоны вынікі рэйда, мы выпусцім спецыяльныя нумары штодзёнак, прысвечаныя гэтай пытанню.

Цяпер рыхтуемся да нарады селькораў, дзе ставім пытанне аб ролі і заданнях селькораў у барацьбе за правільнае размеркаванне ўраджаю, за культурнае жыццё ў калгасе.

Партарганізацыя зараз распрацавала рэд мерапрыемстваў на падрыхтоўцы хатніх калгаснікаў да зімы. Калгас можа і парівнен штодзённа маладзёва арганізаваным становішчам калгасніка. Рамонт хатніх будоўляў, хатніх калгаснікаў, хатніх калгаснікаў — дробіца тэра, калгасныя калгасныя былі адрамантаваныя, гатовы да зімы і дрэнны іх чыстымі, культурнымі. Гэты справы зараз падняты праз наш калгасны тэра.

Я, як партыйны арганізатар калгаса, найбольш у брыгадных штодзёнах, у якіх калгасным друку надзейных баявых памочнікаў, на якіх смела апрабуюся ў сваёй штодзёнай практычнай рабоце.

М. ОСІНАЎ

Рэдактар наццэнтгазеты «За ўдлым дэмакратызм» калгас імя Маладзёва
агоніі тэрацыі Радзінскай МТ

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦЬ НА ФЕРМЕ

У нас у калгасе дзве фермы свінагадоўчых і малочна-таварная. Агульнакалгаснай наццэнтгазёце велікі трудна поўнае ўважэнне ўсю работу двух ферм. Мы рашылі арганізаваць на фермах спецыяльную наццэнтгазету.

Сабралі ўсіх работнікаў нашых ферм. Не сходу расказалі аб значэнні свінагодоўчых друку. Наша прапанова выпускаць наццэнтгазету на фермах сустрэла гарачае натрымання з боку ўсіх работнікаў ферм. На сходу-ж выбралі рэдкалегію і потым прыступілі да непасрэднай работы па выпуску наццэнтгазеты.

Так нарадзілася наша газета «За ўдлым дэмакратызм». Рэдактарам выбралі мяне.

Гэта было ў ліпені. Прайшло зусім мала часу, але наша малая наццэнтгазета ўжо дабілася некаторых поспехаў. Яна на-дзелавому ўваходзіць ва ўсе «дробязі» работы ферм, змагаецца

з ўзроўнем догляду жывёлы, за моцную працоўную дысцыпліну на фермах.

Наша газета і дэмакратызм рыхтавацца да з'езда рабселькораў БССР. Яна толькі была запублікавана пасталява бюро ЦК КП(б)Б аб з'ездзе, рэдкалегіі і селькоры ўзялі на сябе практычныя абавязальнасці па падрыхтоўцы да з'езда. Галоўныя з іх — абяспечыць выцягальна плана сіласавання, плана развіцця патагоў і т. д.

Як чы выконваем свае абавязальнасці?

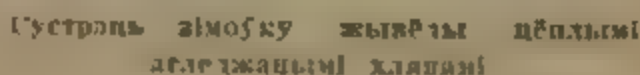
Наццэнтгазета пачынае сваю работу па барацьбе з іх. У калгасе нумары яна пачынала, чытае іх у гатэ.

У нашым калгасе была толькі адна сіласная яма на 50 тон. Гэту яму мы запоўнілі сіласам яшчэ ў пачатку жніўня. На плану-ж нашаму калгасу трэба сіласаваць 95 тон. Праўдзіна калгаса аднеслася да гэтай справы з хала-

Вось што зрабіла рэдкалегія: у кав-
цы ліпеня ў адным з нумароў насцен-
газеты з'яўляецца артыкул, у якім бы-
ло напісана колькі заробілі работнікі
нашых ферм за месяц. Насценгазета
зрабіла параўнанне колькасці праца-
дзён, выпрацаваных ударнікамі і тымі,

Так разгортывая свою работу на стенгазетах на фермах нашего района. И в то же время мы переконаны, что опыт создания специальных стенгазет на фермах сыро цалкам аирафа-вае. Трѣба толькі пажыдаць, каб жо- ния калгасная ферма мела такую бля- вую стенгазету, як наша.

Р. СІМХОВІЧ

РЕДАКТАР 25 ГАЗЕТ...

38 бригадных газет выходзілі рапем на Бярэзінскім камбінаце (Барысаў). А цяпер на камбінаце няма ні адной бригаднай газеты. Ужо адзіны гэты факт прымушае астаражыцца і ўважаць на вылучыць формы і метады работы «Чырвонага бярэзінца» (друкаваная газета камбіната).

На камбінаце выйшаў першы 25 цэхавых і зменных газет. Як «Чырвоны са-

Рис. А. Матэма

Аперацыйнае імя Сімоўскага
рэдактара 25 газет

...на газетам. І ў гэ-
...на раб. раб.?

...імя
...Рэдактар
Фрумін

Сімоўскі кі-
...на камбінаце.
...на газет.

Грэці работнік — машыністка.

Заходзіць у рэдакцыю «Чырвонага бярэзінца». На сталах — цэхавыя пасцен-газеты «Чырвоны аўтамат», «Лунчыльшчык», «За тэхніку», «Праг», «За большэвіцкія тэмпы» і т. д. У некаторых газет ужо ўстаўлены перадавы артыкулы і прыхтоўны да Міжнароднага ювілея дзя. Артыкул аднолькавага зместу для ўсіх газет.

Для іншых цэхавых і зменных па-сценгазет машыністка перадрукоўвае гэтыя перадавы артыкулы. Ва ўсе газеты ўкладваюцца таксама заметка аб мош. ій рабоце. Змест адзіны і той-жа. Проста можна падумаць, што перадавацца адна газета толькі ў некалькіх экзэмплярах.

Сімоўскі атрымлівае ад машыністкі перадрукаваныя заметкі, піша стандартныя загаловкі і запіўняе такім чынам усе 25 цэхавых і зменных газет. Адным словам — рэдактар-універсал, які зымінае сабой і рэдактары, і рэдактароў цэхавых газет, і саміх раб. раб.

Што-ж робяць рэдактары і члены рэдакцый цэхавых газет?

— Яны збіраюць матэрыялы, — адказвае тав. Сімоўскі.

І гэты рэдактар цэхавай газеты, члены рэдакцый — толькі зборшчыкі матэрыялаў. Яны, сабраўшы на цэхах заметкі, аддаюць іх Сімоўскаму, а той ужо адзіны рэдагуе і выпускае ўсе 25 газет.

Рэдакцый, раб. раб. не прыцягнуты да нешасраднай работы па выпуску газет. Раб. раб. ініцыятыва звязваецца, заганяецца ў бюракратычныя рамкі. Сярод раб. раб. не праводзіцца ніякай масава-выхавальчай і арганізатарскай работы.

По-другое, што цэхавыя газеты выходзяць пераулярна, ад выпадку да выпадку, у пэснай залежнасці ад актыўнасці арганізацыйнага замета. Толькі на першыя газеты, як «Лунчыльшчык», «Праг», і т. д., выходзяць пяць разоў у месяц. Іх рэдактары больш збіраюць заметак для Сімоўскага. Усе іншыя газеты выходзяць не больш як два, у некаторым тры разы ў месяц.

Становіцца зразумелым, чаму на камбінаце спынілі сваё існаванне 38 бригадных газет. Сімоўскі, гэты універсальны рэдактар, відаць, зразумее, што ніяк не зможа рэдагаваць яшчэ 38 газет. Хопіць і дваццаці пяці...

Многія рэдакцыйныя дзеянні не выдзяляюцца на агульных цэхавых сходках і зборках. Рэдактароў і членаў рэдакцый на працягу проста называюць. Так былі, напрыклад, названы т. Налейска — рэдактарам газеты «За якасць» (зборачны цэх), Прадзедоніч — рэдактарам газеты аўтаматнага цэха, Крыніч — рэдактарам газеты «За большэвіцкія тэмпы» (другая змена аўтаматнага цэха) і т. д.

Яшчэ ў пачатку жніўня лепшыя раб-
коры-ударнікі фабрыкі «Пролетарская
перамога». (асноўнае прадпрыемства
Бярэзінскага камбіната) выступілі з ад-
крытым ісьмом на старонках газеты
«Габочы». Рабкоры зусім правільна зні-
талі, што на камбінате няма сапраўдна-
га кіравніцтва пазавым друкам, што ім
не дадамагалоць у рабоце.

Іны прапанавалі арганізаваць ўсебе-
ларускае сацыялістычнае спаводніцтва
на лепшую падрыхтоўку да зезда раб-
селькораў БССР. Але партыйныя, калха-
мольскія і профсаюзнае арганізацыі
камбіната і, перш за ўсё, «Чырвоны бярэ-
знец» не зрабілі адсюль ніякіх вы-
вадаў. Становіцца астаецца ранейшым.

Ранішняя газета «Большэвік Барысаў-
шчыны» таксама не бачыць, што на та-
кім буйным прадпрыемстве, як Бярэзін-
скі камбінат, апазіруюцца і аказваюцца
асноўныя прыяцельскія работы і
нога друку, што там прыгледзецца іні-
цыятыва рабкораў, што там няма і
выявага кіравніцтва, штодзённая дына-
міка ў рабоце пазавога друку.

Рэдактар адной з цэхавых газет тав
Шнац гаворыць:

У нас на камбінате няма сістэма-
тычнай работы з рэдактарамі цэхавых
газет і рабкорамі.

Нам, рэдактарам, трэба вучыцца, але
вучоў у нас не арганізуюць. Рэдактар
«Большэвік Барысаўшчыны» тав. Мят-
ла зьяўляў арганізаваць семінар для рэ-
дактароў цэхавых газет. Але гэта так і
асталося толькі абяцаннем. Рэдактароў
на камбінате вельмі часта мяняюць. Не

паспее чалавек узяцца за работу, як
рэдактарам ужо назначаюць дзругіх.

Трэба прама сказаць, што і партый-
ная арганізацыя і «Чырвоны бярэзнец»,
«Большэвік Барысаўшчыны» намі
дражня кіруюць.

У чым памылка партыйнай арганіза-
цыі і камбінатнага камбіната. Тут пе-
радуем, і ў нас усё гэта аразумець, што
гэтая газета жыццёвы рабёцка саміх ма-
с, што трэба ўсялячна спрыяць са-
машчывасці, ініцыятыве рабкора, ву-
чыць яго кіраваць ім, даючы шырокі
размах яго творчым і арганізатарскім
дольнасцям.

Большэвіцкая газета — газета саміх
мас, а не газета для мас. «Чырвоны бярэ-
знец» запалівае ініцыятыву пазавых
рэдактароў, ператвараючы іх толькі ў
настаўшчыкаў замятак. Таму ўсе газе-
ты запалены адным і тым-жа матэрыя-
лам, афармлены па аднаму: таму-ж
стандарту. Не будзе перагаворам
сказаць, што «Чырвоны бярэзнец»
проста-нігулкае сваясаадавы прасоюль-
ганы разнажаны ў 25 экзэмплярах.

Многія ударнікі Бярэзінскага камбіната
— актыўныя рабкоры не толькі раён-
нага, але і цэнтральнага друку. Пры
адаманні «Чырвоны бярэзнец» можа
урываць вакол сябе моцны рабкораў-
скі актыў, здохны разам з усім раён-
ным калектывам рабёцка баявы поўна-
кроўныя газеты.

Але «Чырвоны бярэзнец» не бачыць
жывых людзей. Іх засланная фігура рэ-
дактара 25 газет...

ВЯЛІКІЯ СПРАВЫ НЕВЯЛІЧКАЙ ГАЗЕТЫ

Іван Тарасевіч — рэдактар паспел-
газеты брыгады Лявоненка — стаіць
перад новым нумарам брыгаднай газеты.

Надыходжу. Пытаюся, у чым справа.

Усміхнуўшыся, Іван паказвае на
голькі ацто вывешаную газету «У бой
за торф» — глядзі.

— Сезонны план ёсць. Выканалі на
101 проц., выканалі да 15 ліпеня
на цэлы месяц раней тэрміну.

Прыглядаюся:

Сапраўды ў газеце, у прыгожай чыр-
вонай рамцы змешчаны рапарт аб датэр-
мавым выкананні сезоннага плана.

Побач з рапартам тапаровая дошка

лепшых ударнікаў брыгады. Яны-ж і
актыўныя рабкоры брыгаднай газеты:
гг. Трубачова П., Хайдзеева У., Таў-
стыкін, Лявоненка.

Тут-жа ў газеце змешчана самааб-
лашчальства брыгады—даць 1.000.000
шт. торфацагляна звыш плана да канца
сезона.

Работа сур'ёзная. Мільён цагляна —
гэта вялікая справа, гэта яшчэ котні-
тон паліва для нашай прамысловасці.

Вось чаму Іван Тарасевіч з асаблівым
хваляваннем стаіць каля газеты і ду-
мае: часу асталася мала, але мільён

Ціжка прыходзіцца працаваць над выпускам насценгазет. Часцей за ўсё выпускаем іх потым, калі ўжо скончылася гасная работа. К таму-ж усё мы — члены рэдкасці — як палітычна, так і па частцы граматычнае слова падкаваны.

Але ўсё гэта ні на хвіліну не аслабіць нашай работы, бо мы ведаем, што выпускаючы насценгазеты, мы робім карысную і патрэбную справу. К усёму

жарускаму з сёму рэбсолькорэў яшчэ лепш возьмемся за паліпаванне работы нашых насценгазет. Будзем бачаваць кожнага гультая, драгуланчыка, лядоайніка ці ён будзе радымы калгаснік, ці сам старыныны калгас.

Владзімір ШАДУРКА.

Калгас «Чырвоны пуцілавец» — рэдактар насценгазеты «Ударнік», Чырвона-слабодскага раёна.

АД РЕДАКЦЫІ: Атрымаўшы пісьмо тав. Шадурка В., рэдакцыя журналу «Большэвіцкі друк» выслала рэдакцыі насценгазеты «Ударнік» кнігі і журналы па пытаннях рэбсолькорэўскай работы.

Адначасова настойліва просім рэдакцыі раённай і палітаддзельскай газет: «КАЛГАСНІК» (т. САКАЛОУСКАГА) і «ЗА БОЛЬШЭВІЦКІЯ ТЭМПЫ» (т. НАНТАРОВІЧА) паслаць у калгас «Чырвоны пуцілавец» сваіх прадстаўнікоў для аказання практычнай дапамогі насценгазетам і селькорам калгаса. Праверце разгаворы на гэтых калгаснай і брыгадных насценгазет. Пастаўце пытанне аб ПРЫЦЯГНЕННІ ДА АДКАЗНАСЦІ тых кіруючых работнікаў калгаса, якія ігнаруюць сігналы селькорэў. Акажыце патрэбную дапамогу ў вучобе рэдактароў насценгазет і селькорэў калгаса. Аб прынятых вамі мерах просьба паведаміць рэдакцыю журналу.

НАШЫ ПРАГЛАНОВЫ

НЕАБХОДНА СТВАРЫЦЬ БЕЛФОТО

Белфотэ рассялае расным і палітаддзельскім газетам кніжы. Гэта вельмі добрая справа. Змяшчаюць у гэтых кніжках ажноўныя газеты. Газета паглядна паказвае рабочаму і калгасніку нашы дасягненні на фронце сацыялістычнага будаўніцтва, паказвае клятвых людзей — ударнікаў нашых прадпрыемстваў і сацыялістычных палёў.

Але фотаканічкаў, якіх-б адлюстравалі сацыялістычнае будаўніцтва БССР, жыццё заводаў, фабрык, калгасаў нашай рэспублікі, паказвалі знатных людзей Савецкай Беларусі, — у развіццях і палітычных поглядах друку амаль няма. Гэта а'лжудзецца нашым неахопам нашых дасягненняў і палітычных поглядаў газет.

Напрыклад, чыста змяшчаю фотаканічку

аднымі прадпрыемстваў, саўгасаў і калгасаў з Масквы, Украіны і іншых краёў Савецкага Саюза. Гэта белуможа неабходна і вельмі добра, але дрэнна тое, што нашы газеты не маюць аднаго кніжы аб рабоце прадпрыемстваў, саўгасаў і калгасаў БССР.

Таму лачу, што неабходна стварыць у БССР арганізацыю тыпу Савісфотэ, якая б акажала друку Беларускай кніжы з аб'явамі на мясцовым матэрыяле. Толькі нашы газеты будуць мець магчымасць паглядна паказваць сваім чытателям рост і дасягненні сацыялістычнага будаўніцтва БССР. Гэтага пастойна патрабуюць чытатчы палітаддзельскага друку.

ДУБІЦКІ

рэдактар газеты «Палітаддзельская звязда».

А. МАТУСЕВІЧ

Гавораць знатныя людзі прамысловасці і сельскай гаспадаркі

Па ініцыятыве «Крестьянской газеты» знатныя людзі Савецкага Саюза пачалі перапіску. Лепшыя ўдарнікі сацыялістычных паўдзень, фабрык, калгаснай боскі прыстаў, жывы дружыюцца на старонках цэнтральнага, рэспубліканскага і на рэспубліканскага друку, пачалі жоніцца ваколіцамі сваёй работы.

У перапіску знатных людзей прамысловасці і сельскай гаспадаркі ўключыліся і нашыя газеты Савецкай Беларусі. Першай узялася за гэту справу газета «Калгаснік Беларусі», на старонках якой ўжо змяшчаюцца лепшыя перапіскі калгасна-ўдарніцкай, ударніцкай Гомельскай і іншых прадпрыемстваў.

«Большэвік Барысаўшчыны» 5 жніўня абвясціў расправу перапісцы знатных людзей. На старонках раённай газеты выступілі лепшыя ўдарнікі і бригадзір гаспадарча-разраўнаковай брыгады барысаўскага фанернага завода тав. Сухачэўскі і лепшыя брыгадзіры калгаса «Чырвоная ноў» Бык Сцяпан. Выступілі на старонках раённай газеты таксама старшыні перадавых калгасаў і лепшая ўдарніца МТФ тав. Гардзеева Антаніна.

«Дарагі таварыш Сухачэўскі! Я прачытаў у раённай газеце «Большэвік Барысаўшчыны» тваё пісьмо. Ты, тав. Сухачэўскі, працуеш брыгадзірам гаспадарча-разраўнаковай брыгады, перавыконваеш свой промфінплан, даеш не дрэнную якасць. Мне гэта вельмі радуе. Я працую брыгадзірам у калгасе...»

Так пачынае сваё пісьмо брыгадзір калгаса «Чырвоная ноў» тав. Сухачэўскі.

Калгасны брыгадзір расказвае брыгадзіру з фанернага завода, як ён пачаўся вёскай з курсу і як потым, пры-

ехаўшы з курсу, узяўся за асабістую асабістую у сваёй брыгадзе і задаваў работы на калгаснае ўкараненне ў калгас здабытых ведаў на аўтамабілі.

Прайшлі тыя дні сяброўства, наладзілася ўборка, Бык Сцяпан сумесна з старшынёй калгаса т. Швайбёвічам абмяркоўваюць пытанні арганізацыі работ на ўборцы, ўводзяць індывідуальную дзяльняную дэбавую і высокую гэмпаў высокую якасць работы.

Брыгадзір расказвае: 5 жніўня — на 16 дзён фанер — як у мінулым годзе калгас скончыў ўборку і датарырова завяршыў хлебапастаўкі. У заключэнне свайго пісьма Бык Сцяпан піша:

«Дарагі тав. Сухачэўскі! З тваёго пісьма я бачу, як моцная дысцыпліна ў вас, на фабрыцы, як вы ла-бавому змагаецеся за выкананне промфінплана. Гэту пролетарскую дысцыпліну я буду імкнуцца ўвесці ў сваёй калгаснай брыгадзе.

Вось закончым хлебапастаўкі, засеем насенны і фуражны фонды, засеём азімы клён, узярэм і разлічымся з дзяржавай па бульбе, па ільну і тады я запрашаю цябе, тав. Сухачэўскі, з лепшымі ўдарнікамі тваёй брыгады да нас, на наша калгаснае свята, свята ўраджаю і калектывізацыі. Давэй будзем спаборнічаць: ты — на лепшае выкананне промфінплана, а я — на лепшае правядзенне асенніх палявых работ і дзяржаўных паставак.

13-га жніўня «Большэвік Барысаўшчыны» друкуе пісьмо брыгадзіра паляводчай брыгады калгаса «Комінтэрн», Кірэакоўскага сельсавета, тав. Усёнага Лукаша да брыгадзіра паляводчай брыгады калгаса «Чырвоная зорка» Данукі івана. Тав. Усёнага піша аб поспехах калгаса.

«У гэтым годзе калгаснікі за сваю ўдэрную работу атрымваюць на працадзень значна больш, чым у мінулым. Напi ў мінулым годзе на адзін працадзень калгаснікі атрымлівалі 1,1 кгр. збожжя, то ў гэтым годзе на адзін працадзень выйдзе больш 4 кгр. зернявых апрача гародніны, бульбы і грошай».

Ін-жа калгас здабываў гэтыя пераможы, якімі пляхамі ішоў да гэтых поспехіў? На гэта падрабязнага адказу «У насі Усоекі не мае. І ў гэтым істотным недахоп яго пісьма да брыгадзіра палыводчай брыгады калгаса «Чырвоная зорка».

Тав. Дзюка будзе падрабязна чытаць гэта пісьмо, ён даведаецца, што ў калгасе «Комінтэрн», які складаецца з 100 і 200 арак і 300 працадольных калгаснікаў ёсць 5 добрых жніўраджав касы, конныя прап, машыны для пасадкі бузны, што ў калгасе ёсць свой руханік магутнасцю ў 18 конскіх сіл, пабудаваны новыя гумны, канюшні, шрафцікі і цяліцкія. Тав. Дзюка пра чытае ў адрасаваным яму пісьме і пра гэтыя дасягненні калгасніц «Комінтэрна», які арганізаваны 2 жэст. І дэцыйнай пляцоўкі. Але за гэтымі звыш фактамі вельмі важна росту калгаса тав. Дзюка хоча бачыць будні калгаса «Комінтэрна», хоча ведаць, як у ім працуюць пасабныя ўдарнікі, хоча знаць «са крэт» гэтых перамож.

А падрабязнага адказу на гэта і не знойдзе.

Тав. Усоекі пералічыў прызванчы лепшых ударнікаў калгаса: Несцяровіч Павел, Забалоцкі Іван, Забалоцкая Вера. Але ён не шаківаў у сваім пісьме імямага яракага моманта з іх ударнай работы ў калгасе.

Брыгадзір палыводчай брыгады калгаса «Комінтэрн» піша, што «на лодыраў уздзеянні самі калгаснікі, бралі іх на буксір, крытыкавалі ў насценнай газеце».

Але ён ні слова не гаворыць аб формах гэтага ўздзеяння на адставочных і не перадае таго вопыта работы, які хацелі-б запазычыць у іх брыгадзіры з калгаса «Чырвоная зорка».

Пісьмо тав. Усоекага больш пералічае поспехі калгаса, чым перадае метады работы. І ў гэтым недахоп пісьма.

23 жніўня «Большавік Барысаўшчыны» падрукаваў пісьмо ўдарніцы Гардзеевай Антаніны да даглядчыцы цялят калгаса «ХІІІ годзе Окцябрскай рэвалюцыі» тав. Анжэ.

«Даведалася я, дарагая Анжэ, што ты ў калгасе лепшая ўдарніца па дагляду цялят. Я таксама працую даглядчыцай цялят у калгасе. І вось рашыла напісаць пісьмо праз газету «Большавік Барысаўшчыны».

Гардзеева Антаніна ганарыцца вынікамі сваёй ударнай работы ў калгасе Гардзеева Антаніна даглядае 40 калгасных цялят і ўсе яны ўпятаваны і падрыхтаваны.

Расказаўшы аб сваіх поспехах зная ў калгасе даглядчыца цялят сны няецца па «дробязях». Яна перадае свой спосаб варыва пойла для цялят.

«Пойла для цялят таксама трэба ўмець варыць. Не дзвэры яго, збо хэй крыху падгарыць, ці што іншае, ужо даваць цяляці яго нельга... Я падрыхтоўваю пойла такім парадкам: налішы вялікі кацел вады, загэтую яго і потым у гэту загэтую ваду стэблю другі кацел, ужо з пойлам. Так яно ніколі не падгарыць. І пойла выходзіць добракаснае, чыстае і спажывае для цяляці».

Дэ-м варывам пойла, свеч. брым пасням цялят і інаш ўдарніца Гардзеева калгаса захворванне. На фэрме калгаса імя Варашылава.

31 жніўня «Большавік Барысаўшчыны» падрукаваў адказ старшыні калгаса імя Варашылава тав. Шыжаўца на пісьмо старшыні калгаса «Чырвоная Трасцяніца» тав. Валчаніна.

Калгаснікі калгаса імя Варашылава ўжо ў гэтым годзе стаяць заможным. Упота семі атрымваюць звыш 200 пуд. хлеба і па 400 пудоў бульбы. Калгас адным з першых у райне завяршыў уборку і выканаў план хлебаўстанав. Калгаснікі авалодаюць тэхнікай сацыялістычнага земляробства. 8 раз у месяц праводзяцца заняткі ў апрахтуртах калгаса. А ў выніку ўзяўся брадакай калгасных цялят, расце матэрыялы добрабыт калгаснікаў.

Зараз у калгас імя Варашылава ўлі-
лося яшчэ 11 аднаасобных гаспадарак.
Усё гэта ярыя поспехі калгаса. Але
імя старшыні калгаса тав. Шыкаў-
ца, які ў радзе патырэдніх пісем, іме-
нчых на старонках раёйнай газеты,
яшчэ мала раскажваецца, якім чынам
калгас даегаў гэтых поспехаў. У пісь-
ме не гаворыцца ні аб метадах аргані-
зацыі працы ў брыгадах, ні аб асобных
героях калгаса, імя і імях штодзён-
най работы жывых людзей. А калгасні-
кі «Чырвонай Трасцяніцы» прагнуць ча-
му небудзь навучыцца ў варашылаўцаў,
запазычыць што-колечы для сябе, пера-
няць лепшыя ўзоры работы знатных лю-
дей з калгаса імя Варашылава.

Аб гэтых выхавальных значэннях пера-
ніскі ні на мінуту не павінна збыцца
раённая газета.

Зараз у перапіску знатных людзей
Савецкага Саюза ўключыліся і палітадзель-
скія газеты. 15 ліпеня га-
зета палітадзела Калмыцкай МРС «За
большэвіцкі калгас» надрукавала пісьмо
старшыні калгаса імя Молатава тав. Са-
балеўскага знатнаму чалавеку Савецка-
га Саюза тав. Фандзюшыну — жэстру
падрыхтоўчай змены кавальскага цэху
сталінградскага трактарнага завода.

«За тэмпы і якасць» — газета палі-
тадзела Слуцкай МРС — друкуе спіс
знатных людзей калгасных палёў Слуц-
шчыны, запісаных палітадзелам МРС у
чырвоную кнігу.

«Рэчыцкая праца» паведамляе аб ра-
ённым злёце знатных людзей і стар-
шыні калгасаў Рэчыцкага раёна. Але
ўсё гэта толькі пачатак вялікай спра-
ны палітызацыі лепшых узораў ра-
боты ўдзякаў і герояў працы соцыял-
стычных фабрык і калгасных палёў.

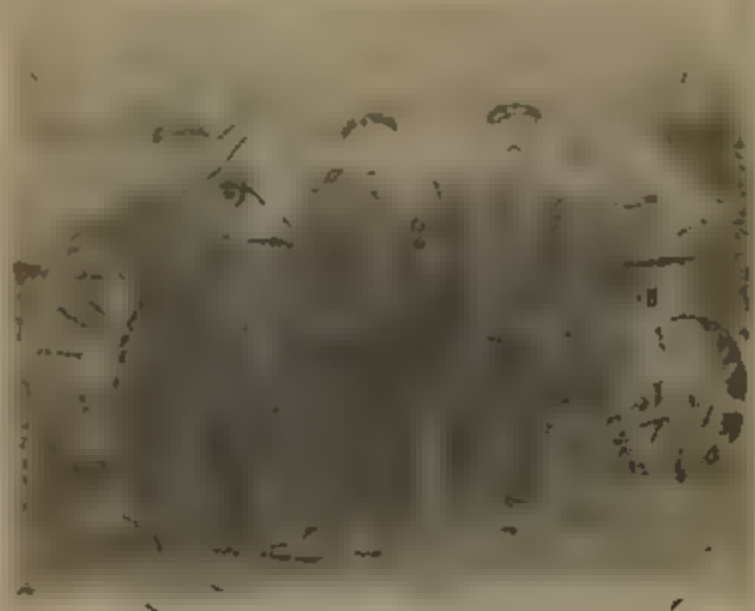
Аддзел культуры і прапаганды лені-
нізма ЦК КП(б)Б рэкамендаваў цэнтраль-
ным, раённым, палітадзельскім і фаб-
рычна-заводскім газетам БССР арганіза-
ваць на сваіх старонках пераклічку
знатных людзей прамысловасці і сель-

скай гаспадаркі. Арганізацыя такога
жывога абмену вопытам, скліканне пры-
родных спецыяльных злётаў знатных
людзей усё гэта дзейсныя формы
распаўсюджвання лепшых узораў ба-
роўнага калгаса — за ўраджэй, на за-
дачу за прамфінплан.

Шырокім разгортваннем масавай ра-
боты вакол перапіскі і склікаемых злё-
таў знатных людзей, уцягваннем леп-
шых удзякаў у работу цэнтральнага,
раёнага, палітадзельскага і фабрычна-
заводскага друку дапаможам жывым
часам рабочых і калгаснікаў аўладаць
методамі ударнай работы лепшых
людзей Савецкага Саюза.

Пераклічка знатных людзей пачалася.
Жывая зрыніца нацыянальнага вопыта і
ініцыятывы беда на паверхню. Кал-
гасны брыгадёр Фым Чыгігін выказаў
гошчэна брыгадзіра фальгатава завода
Сухачёўскага пра стабэрніцтва: «Давай
будзем стабэрнічаць: ты — на лепшае
выкананне промфінплана, а я на лепшае
сканчэнне асенніх палявых работ і
дзяржаўных паставак».

Задача раённых, палітадзельскіх, фаб-
рычна-заводскіх газет падняць гэ-
ту жывую ініцыятыву мас і зрыць
лепшыя ўзоры работы ўдзякаў со-
цыялістычнаму будоўлі дабыткам кожнай
фабрыкі і завода, а таксама калгас-
най брыгады і формы.

Работнікі-ўдзякі, трактарысты саўга-
са «Вызваленне», Смаленскага раёна
іхні тэхнікум па «вызваленні» і атры-
малі значок «ЗОТ».

КАРЭСПАНДЭНТЫ-РЭГІСТРАТАРЫ

Якасць работы карэспандэнцкай сеткі Белта вышэйшая, якая ўраўнаважана з гонарства. Работа карэспандэнтаў Белта вышэйшая, чым у іншых арганізацыях, і гэтыя Белта асвятляюць у друку БССР і ўсё роўна Савецкага Саюза будаўніцтва Савецкай Беларусі.

ЦК КП(б)Б у сваім апошнім рашэнні аб рабоце Белта адзначае **нездавальняючы** стан карэспандэнцкай сеткі і выкажанае кіраўніцтва ёю з боку Белта, а таксама мясцовых партыйных арганізацый.

Гэта рэзка адбываецца як па паступаючай інфармацыі, так і па неапрацаваным матэрыялу, які Белта іначай зусім не перадае і стварае перашкоды ў працы кіраўніцтва БССР, жывіць раённыя і мясцовыя партыі рэспублікі.

Рад рашаючых пытанняў, як пытанні партыйнага будаўніцтва, нацыянальнай палітыкі, работы прамысловасці і т. д. зусім вынікаюць з пад увагі карэспандэнцкай сеткі.

ЦК КП(б)Б прызначае Белта палепшыць кіраўніцтва карэспандэнцкай сеткай і пераадрозніваць людзей, арганізаваных у работу карэспандэнцкай сеткі, каб сістэматычна і апэратыўна асвятлялі існуючыя моманты з жыцця сваіх раёнаў, барячыся за планы сацыялістычнага будаўніцтва.

Трэба праца змяніць, што работа катэдырнай сеткі Белта яшчэ і зараз не забяспечвае выкажання задач, на якія павязаны ЦК КП(б)Б. З 30-ці раёнаў карэспандэнцкай Белта мы маем толькі невялікую групу актыўных карэспандэнцкаў, якія працуюць сапраўды перадаючы. Асноўную ж масу карэспандэнцкаў, на жаль, трэба аднавіць да ліку працуючых не сістэматычна, а пераходна, не апэратыўна. Сярод іх паводзіць некалькіх такіх, якія лічыцца карэспандэнцкамі толькі па паперы, месцамі не даючы ніякай карэспандэнцыі, не глядзячы на неадпаведныя напаміны, прапановы і т. д. Вось гэты «пасіў» назваў карэспандэнцкай сеткі.

Дзясюкевіч (Ленель), Бароўскі (Старо-Зна), Кацюшэнка (Дрыга), Міхалюк (Жлобін), Аўдэюшэнка (Нароўла), Ільякоў (Камярын), Стасевіч (Лельчы), Прахарэнка (Касцюковічы).

А на імяны гэты значае, што і гэтыя названыя рэспандэнцыі мы зусім не асвятляем. За гэта, безумоўна, існуюць аказаныя неадпаведныя тавары, якія ігнаруюць даручаную ім работу, а імяны да яе выкажання неадпаведны.

Побач з гэтым мы маем сапраўды актыўных карэспандэнцкаў, да якіх яшчэ аднесці **Харытановіча** (Строціна), **Лапцева** (Прычмы), **Эдмана** (Поліна), **Мурашка** (Орна), **Шыжун** (Магілёў) і інш. Гэтыя таварышы працуюць апэратыўна, даюць цікавую, арыгінальную інфармацыю, выкажваюць зацанні і т. д. Іныя з'яўляюцца тым карэспандэнцкамі, якія, на імя можна ацаніць у рабоце.

Белта катэдыр неадавальняюча спраўляецца з ускладненымі на яго задачамі. Гэта перш за ўсё адбываецца па тэма-тыцы інфармацыі. У матэрыялах карэспандэнцкаў пераважае інфармацыя аб сельскай гаспадарцы. Зусім неадавальняюча асвятляюцца работа прамысловасці, пытанні жыллагадоўлі, пытанні культурынага будаўніцтва і тым болей, пытанні партыйнага будаўніцтва, нацыянальнай палітыкі партыі і т. д.

Апошняе, што мы бачым, пытанні сельскай гаспадарцы, і гэтыя карэспандэнцыі неадавальняюць тэма-тыку на належнай вышэйшай. Не адпаведныя патрабаванні Белта да карэспандэнцкай сеткі даць палітычна актуальную, разгорнутую інфармацыю аб існуючым жыцці прыкладзі, і гэтыя не выкажваюцца. Карэспандэнцыі абмяжоўваліся кароткай звесткай, і гэтыя факты.

Характэрная дэталі. Карэспандэнцкай Белта па Лоеўскаму раёну **Казлоў** атрымаў зацанне Белта імяны матэрыялаў рэалізацыі рашэнняў чэкаўскага пленума ЦК ВКП(б). Казлоў пачаў

іхні та трафік, што задале ён рэалізацыі не можа, бо ў раёне на рэалізацыю рэспандэнтаў павуча... нічога не зроблена

Але і тады, калі карэспандэнты абавязаны абавязаны воньт, то яны не могуць вырвацца з палітычных фраз, за якімі губляецца ўсё адрэнае, спецыфічнае, уласнае чыста данаму калгасу, данай брыгады, значыць, кантэнтнае карэспандэнцый зводзіцца да нуля. Часта, напрыклад, карта карэспандэнцыя калгаснага карэспандэнта **Кагана**, які воньт работы іспытай калгаснай брыгады (брыгадзір г. Талтонаў) перадае такімі словамі

«Брыгада Талтонава паказвае ўзоры работы. У гэтай брыгадзе разгорнута соцпаборніцтва і ўдарніцтва, арганізавана праца. Кожны калгаснік і калгасніца ведаюць загалова, што і дзе трэба рабіць. Шырока ўжываецца групова і індывідуальная адзельшчына».

Ясна, што пра работу соцень лепшых брыгад не толькі БССР, але і ўсё сапраўды можна трымаць літаральна і тым самым. Дзе жывы воньт гэтай брыгады, калгасныя прычыны яе поспехаў, як яны былі дасягнуты, прызвышчы перадаваць і т. д.? Нічога гэтага няма

Або вось пухавічкі карэспандэнт і **Жук піша:**

«Дзякуючы шырока разгорнутай рэспандэнцыйнай работе старшыні Дрычэнскага сельсавета ў калгас упалося 19 гаспадарак».

Але ў чым жа заключаецца гэта рэспандэнцыйная работа, карэспандэнт так не ўдасужыцца сказаць, абмяжовваючыся агульнай фразай, штампам

Многія карэспандэнты зусім не пачынаюць пад матэрыялам. Адаваў крыніцай інфармацыі для іх вядомыя, раённыя газеты, а не калгас, не брыгада. Яны мала бываюць на праапрамастве, у калгасе, у брыгадзе (а калі і бываюць, то налётамі, гасцямі). Асюль інфармацыя, трафарэтная і поўная беларускаможнасць іх карэспандэнцый

Гэтыя карэспандэнты дрэнна звязаны з кіруючымі раённымі арганізацыямі, таму яны слаба знаёмы з агульным становішчам у раёне. Зачастую карэспандэнт не бачыць галоўных, асноўных раішчых для раёна пытанняў. Асюль і другая бэда многіх карэспандэнтаў

адсутнасць пэўнай лініі ў рабоце па вывядзенню становішча ў раёне. Ён піша аб усім, асвятляе пытанні і тэмы, якія і адмоўныя, але інфармацыя яго неабавязна. Пэўнай лініі ў інфармацыі няма, падвой, разумення тэмы, на што ён піша, асабліва ў тэме галоўнае значэнне, уласнае для раёна, можа вынікнуць згуба, ланцуг—у яго няма. Таму інфармацыя часта носіць апазіцыйны, крохальны характар, абыходзіць галоўныя пытанні і не паказвае сапраўды сталі рэчэй

Асюль вынікае і тое, што гэтыя карэспандэнты знаходзяцца на парадных дэстратарах, не сігналізуюць пра напружаныя падзеі

Недзіва пасля гэтага, што іменна пытанні партыйнага жыцця, пытанні напалітыка партыі, класавай барацьбы і т. д. поўнасьцю выпадаюць з тэматыкі карэспандэнцый

Тут неабходна глыбокае вывучэнне пытання, палітычнае чуласць, класавая пільнасць, тое, што яшчэ не хапае пэўным карэспандэнтам

Або гэта ў вышэйшай ступені сур'ёзна стаіць перад Белта пытанне аб палітычнай кіраванні карэспандэнтам на што робіць упор рашэнне ЦК КП(б)Б. Але з меншай адказнасцю класіфікацыя на мясцовыя партарганізацыі. На іх рашэнне ЦК ускладае абавязак кіраваць і кантраляваць, засяроджваць справы карэспандэнтаў, прыставаць іх на пасаджэнне райкома і інш. Але гэтага яшчэ няма, дагэтуль карэспандэнт зусім бескаваліна ў сваёй рабоце і бескантрольна кажа тады выпадкаў, што рэдакцыя талачынскай райгазеты, ведаючы, што карэспандэнт Белта на Талачынскаму раёну Чарняўскага раёна ў рэдакцыі, не паведамае Белта аб гэтым і Белта даведваецца пра гэта выпадкова. Як гэта баспакоіць, як не выключна дэлатурам і адносінамі к той палітычна вядомай рабоце, якую выконвае карэспандэнт Белта.

Рашэнне ЦК патрабуе ад нас пачаць з усімі гэтымі недахопамі і ўзняць работу карэспандэнцыйнай сеткі Белта і кожнага карэспандэнта на ўзровень адначасна пастаўленых перад намі ЦК КП(б)Б.

зета «Сцяг ударніка» дапускае буйную памылку.

Многа пісем рабочых пруюе «Сцяг ударніка» па розных пытаннях работы саўгаса, па розных кампаніях, але амаль ніводнага пісьма аб тым, як жыюць рабочыя, па што скардзіцца.

У ё гэта вам трэба ўлічыць, тав Пузікаў. Не сакрэт, што ў некаторых саўгасах з-за нядабайнасці дырэктары бытавыя ўмовы рабочых ставяць не на належнай вышыні. Безумоўна, ёсць надахопы ў гэтай галіне і ў нашым саўгасе. Газета-ж палітэцэкла тут можа вельмі многа зрабіць.

***

Пачаць можна хоць-бы з правяркі стану кватэр рабочых. Займіце ў рабочую кватэру, пагутарце з рабочым не ў афіцыйнай абстаноўцы, распытайце рабочага, што жонку, дзяцей аб тым як яны жывуць, чаго ў іх не хане, што-б яны жадалі набыць, якія маюць патрэбы. Паліпчыце аб гэтым у вашай газеце, патрабуйце ад дырэктара саўгаса тапмогі рабочым у зааважэнні іх сацыяльных патрэб, і гэта будзе перамога.

***

Нядаўна за подпісам тав. Гікава была апублікавана пастанова ЦК КП(б)Б аб арганізацыі ўзрочнай падрыхтоўкі для ўсіх кватэр рабочых, рэчыве вопраткі і абутку рабочых. Гэтым большэчым рашэннем ЦК КП(б)Б яшчэ раз напэўніў усім партарганізацыям БССР, што іх важнейшая задача тэлеі паліпшаць бытавыя ўмовы працоўных, запанагаючы рабочым сустраць зіму ў цэп-

лых, адрамантавалых кватэрах, у цёплай вопратцы і абутку. Гэта ўказанне ЦК КП(б)Б датычыць не толькі заводскіх камуністаў, але і партарганізацый саўгасаў, а значыць і саўгасных газет.

Добра абмяркуйце па сходах рабочаў гэту пастанову ЦК, выходзячы з яе, наменце практычныя мерыпрыемствы, каб газета «Сцяг ударніка» зможа прывесці і прыступайце да справы.

***

Займіцеся таксама пытаннямі культурнага абслугоўвання рабочых. У свой час вы падрабнна пачыналі гэту справу. Добра атрымалася ў газеце за 6 чарвання старонка «Як вы вучыцеся, што чытаеце». Вы паказалі, якія пазнавальныя, культурна-палітычныя ўражанні асабліва камуністы і комсамольцы саўгаса. З усіх матэрыялаў старонкі відаць, што вучоба ў саўгасе наздажана дрэнна, рабочыя зусім мала чытаюць, і гэта і газет.

Але гэту добрую справу вы не давялі да канца. Пасля змяшчэння гэтай старонкі ў газеце «Сцяг ударніка» больш нельга знайсці матэрыялаў аб вучобе рабочых саўгаса, рабоце саўгаснай чытальні, бібліятэкі.

Трэба добра памятаць, што палітычна-палітычная работа сярод рабочых саўгаса, работа партыйна-комсамольскіх цэнтраў і гурткоў, прасоўванне ў гуртцы рабочых кніг і газет — гэта важнейшыя пытанні, якімі наша газета павінна заняцца і весці іх з пачатку ў пачатку.

НЕ ПРАЦУЙЦЕ РУКАМІ

Тав. КАЦУ — адказнаму рэдактару шматтыражкі Чэрвеньскага леспрамгаса і райкома саюза лесу і сплава «Ударнік леса»

Тав. Кац! Прагледзеўшы камплекты рэдагуемай вамі газеты «Ударнік леса» (орган партарганізацыі Чэрвеньскага леспрамгаса і райкома саюза лесу і сплава) за май-жнівень, адказваем на вашу просьбу і даем свае заўвагі аб рабоце газеты.

Наша першая заўвага.

Газета не кіруе нізавым друкам на лесасплаве, не праводзіць сістэматычнай работы з рабочымі.

Між тым вы самі прызнаеце буйныя нетахопы ў рабоце нізавога друку.

«Насценгазеты, якія павінны адыграць вялікую ролю ў мабілізацыі сплаўных работнікаў і плытагонаў на выкананне плана, не ўлічылі важнасці гэтага пытання».

У гэтым — немалая віна газеты «Ударнік леса».

«Ударнік леса» павінен штодзённа дапамагаць нізавым газетам у іх рабо-

це, кіраваць імi, выхоўваць рабкоў і
учыць іх. Гэтай даламогі пазавяя та-
ёты і рабкоў ад вас яшчэ не атрыма-
лі.

Мы атрымалі нумар за 6 верасня, але
і ў ім шмат слова на гэтых пытаннях

Але і після постанови бюро ЦК ми по знайшли в газеті «Хідзник леса» паўтараем, ніякіх матэрыялаў аб рэ- боце пізавага друку, аб рабоце і рабо- рамі.

РАБАЧКОМЫ ЗУСІМ НЕ КІРУ-
ЮЇЦЬ РАБОТАЙ НАСЦЕНГАЗЕТ, ЗА
УВЕСЬ ЧАС СПЛАВА БЫЎ ВЫПУ-
ШЧАН ТОЛЬКІ АДЗІН НУМАР НАС-
ЦЕНГАЗЕТЫ. На Рэваніцкім участку
работніцу Мурашка пры садзейнасці
рабачома Селыдовіча знялі з РА-
БОТЫ ЗА КРЫТЫКУ РАБОТЫ загад-
чыка староўкі Круна»

Що конкретно повинні зробити Уряд, ієса? Перше, організувати в старих газети широкі обсяги роботи зовнішніх райкорів сил. Це показане райкор-Гарніка, ято урядові справы.

Час, які астаўся на адкрыцця ўсеба-
ларускага ўзроста рабскага караў, трэба

Другая заѣвага. На вашай газеце, і
інакш, што з нумара ў нумар у "Фрун-
зінку" прымаюць удзел адны і тэ
жыварыны, паномыкалі, тт. Тэхт і
савіч, Старобинец і т. д. Іх матэрыял
прымалюць амаль асю газету, за выклі-
чаннем фэдакцыійных артыкулаў. Гэта
азначае, ко тым, што ў вас стваряюць
не сапраўды наставнічыя прыклады
добра.

Третья заставка. «Ударник 10-го полка» и другие ребята разучили на сигналы райкомов, первичных ячеек мы знаем! На сигналах «Ударника» леса

Были замечания, например: «Чужакі кіруюць славяна», «Сказі не прамаўляюць», «Рабазаванне праці», «Наказанне раскватальніку», «Якім выстоіце ў ОРС'е даспелася» і г. д. Кожная записка па сваёму зместу падрабязна і незалежна і эфектыўна чор. Дас-жа заміж даскара невядомым

Але жодні наші пошуки
не привели до знахідки
жодного — життєвості і цінності
жодної речі, жодної. Ніяк фактично
жодні не пішли до нас, жодні. Жодні
жодні там, біля нас, з білого, білого
і с. Білого

Вось коротка тоє. што мы вам хацелі
с. 33

А. ВОЛЖЫНАУ, М. ВЕЙМАН

ГАЗЕТНАЯ ГРАВЮРА НА ЛІНОЛЕУМЕ

На многіх газетах па радзі прычын вельга паставіць цынкаграфію, і механічны спосаб перадачы рысунка. Ч на дапамогу газеце прыходзіць ГРАВЮРА НА ЛІНОЛЕУМЕ — спосаб даўно вядомы і прасты і тавны. Для правядзення гэтай работы не трэба ніякай спецыяльнай машынак асветы; пасля некагорап трыроу-кі яна даступна ўсім, хоць крыху умю-чы рысаваць.

Усе нашы насценгазеты ілюструюцца мастакамі-селькорами, рысункі якіх часта вобразны па сваёй форме і трыны на месце. Рысунак у газеце хутка, лёгка існа ўвойваецца, цвёрда запамінаецца. Дзякуючы сваёй канкрэтнасці і нярада-дзейнічае больш перакалаў і чым літэ-турны вобраз.

Лепшых з гэтых мастакоў-самавучы выяўленых нашымі насценгазетамі, можа і павіна прыцягнуць палітдзелскага газета. На іх разлічана гавітарка. Ткі мастак-гравёр здолее выразіць і тэме не толькі свае рысункі, але і сункі іншых сельпрад.

Лінолеум а'яўляецца і графічным матэрыялам для пізавага друку. У карысць лінолеума гаворыць та-насць, лёгкасць апрацоўкі і вынослівасці. Ліна-гравюра можа вытрымаць 160 і больш тысяч водціск.

Уводзячы гравюру на лінолеум і тэму пізавага друку, мы ідзем у многіх далёкіх мясцах наш неабдымнага Саюза такія тал і ўнясуць велізарны ўклад у развіццё графікі і наогул савецкага мастацтва.

РЫСУНАК.

Рысункі робіцца адразу па рэдактарам размеру. Мастак павінен ведаць, што ў газеце дораг кожны радок таму трэба ўкладваць кампазіцыю рысунка ў магчыма маўшую плошчу.

Пачынаючы рысаваць, трэба пачаць вазь калодку пачаць рысункі і потым наб'еца выразнасць.

Партрэты, выражаныя на контурных лініях

Улабаную донку абводзіць адно і ў атрыманы чатырох-агонак тым, каб павод-ітрых не выходзіў з размеру донкі.

Малюнак павінен быць простым, пры-мелым, выразным, без лішніх ліній і шпалх ценяў, каб гравёр і над р'юб'ю.

Прыкладанні рысунка трэба пам-таць, што ся іху перакер іх і варотны бо таму на іху чатыро-агоні адароўкацца, прыцаваць тавару-дон, трактары заворачваюць на д. Гэта таксама трэба ўлічыць пры пі-ані прыфта: словы пельга будзе чы-таць у друку, калі іх не выверонен іх рысунку (пры надрыхтоўцы арытпалі-лі цынкаграфскага выканання рысу-іе пераапарочваецца).

Партрэты пераапарочваць не ра-івецца, нават калі натура мае якая-будзь асаблівасці ў твары, якія паруч-іць сіметрыю, напрыклад, прычоска па-прабор і т. п. Партрэт пры перава-і дэма-івецца падабен-ства. У партрэце трэба асабліва сачыць за прастатой рысунка: усёкая перагружка ітрыхтах, ценях таксама дрэнна а'яўляецца па падабенстве.

Готовы рисунки зацваражени редак-
тарам. Гэта — абавязковая ўмова. У адо-
у летя направиць усе недахопы, зате
вельмі няжя, часамі няжя
направиць тыя-ж недахопы, калі
выразаны на лінолеуме.

ГРАВЮРА НА ЛІНОЛЕУМ

Робота над гравюрай на лінолеуме

Закончаны і зацваражаны редак-
тарам, рисунок, пераводзіцца праз капіраваль-
ную паперу на кусок лінолеума і аб-
ціцца чорнай тушшю, каб рисунок не
сціраўся ў працэсе рэзкі.

Нож з'яўляецца асноўным інструмен-
там пры рэзке гравюры на лінолеуме.
Усе астатнія інструменты можна рэзкі-
ць як дапаможныя.

Адным нажом, найм добрым перачы-
ным, можна выкаціць найлепшую ілю-
страцыю гравюры. Нажом выражаныя на лі-
нолеуме ўсе белыя месцы, рысункі. Ка-
жом ажа, прапаравячы паверхню ліно-
леума, наносіць тонкую шэрую штыроў-
ку.

Нажом, нарэшце, выражаныя белыя
месцы ў кліне, перад гэтым прапаравячы
контур удаляемага белата месца.

Пры рэзке нож трэба трэмаць адтух,
увоць, каб пакаціць чорныя месцы мелі
або асавання ўстойліваю ітонію, якая
пакаціць кліне ад асавання над іе-
ам маюцца.

Спосаб рэзкі нажом. Гэта — пера-
водзіцца, пера-
водзіцца, пера-

Калі лінолеум выдася з белых мес-
цажом аглажваюць няробясаці, каб уліч-
ваць, малы ў друку. Робіць гэта асаво-
на, стараючыся не асавіць тканіны, а
іной трымаюцца маса лінолеума, інакш
кліне траціць мей.

Вуглавой стамескай наносіць лініі. Яны
атрымліваюцца шырокія, або вузкія, у а-
савіцы ад таго, як асавіць пера-
астрument. Крутая стамеска частой
і ўсё асавіцца ў гравюрах асаві-
га памеру, напрыклад, плакат. Гэтым ін-
струментам хутка вымаюцца вялікія іле-
іцы белых месца.

Часамі асавіцца нума, асавіцца
асавіцца, асавіцца. Рэзкі, асавіцца

натку трэба гравіраваць на асаві-
цінолеуме. На адным і
асавіцца для чорнага

асавіцца, трэба асавіцца асавіцца

Атрымаўшы вопіск, пакаціваючы і
асавіцца ўсё, што трэба для другога
асавіцца, асавіцца асавіцца

Другі асавіцца пера-
асавіцца асавіцца, калі асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца

ДОШКІ.

Пры чым асавіцца асавіцца, трэба
асавіцца асавіцца, асавіцца і
асавіцца асавіцца. Асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца асавіцца

Да асавіцца можна прыступіць, не асаві-
асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

Рэкамендуем асавіцца асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца і асавіцца асавіцца асавіцца

Вышыня асавіцца з асавіцца на асавіцца
асавіцца на асавіцца асавіцца асавіцца

Перад асавіцца ў асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

ЛІНОЛЕУМ.

Стары асавіцца асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

У асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

Асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

Чым асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца
асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

Асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

Асавіцца асавіцца асавіцца асавіцца

ІНСТРУМЕНТЫ.

Для газетнай гравюры на лінолеуме прыстаюцца трыма інструментамі: ланцюгом, вуглавой і круглай стамескамі.

Інструменты для вырашвання клішэ на лінолеуме. Зверху — ланцюг, вуглавая стамеска і ўнізе круглая стамеска.

Інструмент павінен быць заўсёды **ВОСТРЫМ**. Точыцца інструмент на цвёрдым бруску, налітым драўляным маслам.

Пры тачэнні важна трэба сачыць за тым, каб ён быў не толькі вострым, але і не мяняў указанай на рысунку формы лёза.

Пры тачэнні вуглавой стамескі неабходна асабліва асцярожнасць. Трэба сачыць, каб у кутку лёза не ствараліся завесенцы.

РАЗЬБА.

Інструмент пры разьбе трымаюць заўсёды ў адным становішчы, не паварачваючы, левая рука бесперапынна варочае лінолеум, накіроўваючы яго супроць разьбы.

Пасля скарыстання клішэ лінолеум дошкі знімаецца, а дошку пускаяць пад новую гравюру.

Асабліва дакладна трэба правяраць шыню дошак, якія былі некалькі разоў друку. Ал многата мыцця ў друкарні дошка разбухае і яе трэба час-ад-часу надстругваць.

ВЫПРАЎЛЕННЕ КЛІШЭ — справа цяжкая і не заўсёды магчымая. Існуюць тры спосабы:

ПЕРШЫ СПАСАБ ужываецца ў тых выпадках, калі сапсаваны наасобны мес-

цы ў клішэ. Гэтыя месцы выкараць кругом на белых частках, не закранаючы рысунка. У вырашаныя месцы набіваюць такой-жа вышыні лінолеум, на які ланцюг і выразаецца нехапаючы рысунка. Гэты спосаб выпраўлення сустракаецца часцей за ўсё пры разьбе прыфта.

ДРУГІ СПАСАБ ужываецца тады, калі прыходзіцца рэзаць па чорнаму полю. Калі не было прыкметна адлучэння, улашчанае на лінолеуме месца рэжучь наўскось па лінейцы. Таксама наўскось па лінейцы адразаюць і заплату, якую новым мошні адлучаюць і накінутым на дошцы лінолеумам.

Калі на лісце спалучэння будзе ўраўнаважана, яе асцярожна згладжваюць ланцюгам пачынаючы.

ТРЕЦІ СПАСАБ практычна ўвядзены, калі не дазваляе доўга спыняцца на выпраўленні.

У гэтым выпадку сапсаванае месца зачыняюць воскам і зраўноўваюць нажом або друкароўкай лінейкай ва ўзровень наверхня лінолеума.

Зважаючы такі захат, напярэджаюць друкарню аб тым, каб клішэ не мылі і не перлі шчоткай да канца друку.

ПРАМЫЎКА КЛІШЭ.

Звычайна клішэ, зачынены ў ваду, па сканчэнні друку мыццям разам з ланцюгам шчотачным растаюць. Калі клішэ разлічана на многа выданняў, напрыклад: заглавак газеты, абвестка і інш., яго трэба вымаць з вабору перад мыццём і прамываць асобна бензінам.

Аб частай прамывцы шчотачным растаючам тканіна лінолеума рэкамендуецца і пры разьбе.

Не рэкамендуецца прамываць клішэ ў ваду, апошняе пакідае тлушчавы падслой на клішэ драўнянага кладаецца фарба (з кнігі «Тэхніка афармлення газеты»).

ЯК МЫ НАЛАДЗІЛІ ВЫРАБ УЛАСНЫХ КЛІШЭ

Добрая карыкатура — малюнак у раёйнай або па-літадзельскай газеце — вялікая справа. Малюнак з'яўляецца ланцюгам, каштоўным

заваяваннем тэкста ён дапамагае чытачу лепш усвешчаць увесь змест газеты і лепш ведаць чытача.

Трапная карыкатура ў раёйнай або па-літадзельскай газеце — дзейсная зброя большавіцкай самакрытыкі. Тэма карыкатуры павінна быць канкрэтнай і падзе-
на.

Надам подальш прыкладау з выкарыстаннем гэтай тэмы. Гэтыя малюнак і карыкатура.

Гэтыя карыкатуры расійскія газеты паслаў разам з мною, мастаком, штатс-картыстам і рэдактарам, арганізатарам на будучыні ёсць дарогі. Гэтыя мы разгарнулі масавую работу.

На месцы малюнак арганізуюць матэрыял для газеты. Гэтыя пераважылі былі.

Малюнак, падрыхтаваны і рэдактар — прыкладна тэма. Гэтыя малюнак для выразнага кліна на лінолеуме.

Гэтыя для карыкатур. Пачалі іх рэзаць, выразаць на лінолеуме.

У карыкатурах рабочыя ўбачылі тэму, хто перамажа ўдараўнае работу на будучыні дарогі. Карыкатура ўздзейнічала. За газету спрэчаліся, ёсць былі абшчэныя грузавікі, усюды на сценах вісеў «Калгаснік Мазыршчыны». Работыя гэтыя пачалі выразаць і карыкатуры і рэдактары ўдарили. Дзякуючы гэтым карыкатурам, астраце карыкатура зрабіла справу.

Газета з карыкатурай дапамагла ачысціць будучыні дарогі ад гэтых рэжымных элементаў.

Зараз пачае пытанне, дзе-ж у расійскім мастацтве, рэжымнае кліна на лінолеуме. Гэтыя малюнак і карыкатура ўжо не. Як-жа гэтыя малюнак і карыкатура выраб кліна? Уявім, што матэрыял падрыхтаваны, ёсць тэма і ёсць малюнак. На гэтыя малюнак паперы (лепш за ўсё на папярэдняе) рыхтуюцца малюнак на велічыню трохі больш за кліна. Трэба пры гэтым мець на увазе, што пераважылі малюнак на кліна атрымліваецца ў гэтым наадварот. Пасля быўне малюнак лінолеума (больш задынае велічыню) і шліфуюць ачышчаючы ад няроўнасці. Шліфуюць гэтыя за ўсё пачае. Пры адсутнасці яе можна шліфуюць мелкай шклянкой паперы. Шліфуюць трэба такім чынам, каб шклянкой паперы церлася не ў адным напрамку, а на розных кірунках, тады не будзе дарожак на лінолеуме ад кавалачкаў шкла.

Калі лінолеум адшліфаван, малюнак пры дапамозе капіроўкі пераводзіцца з паперы на лінолеум. Трэба старацца не націскаць моцна пальцамі на малюнак, інакш будуць чорныя месцы на лінолеуме і малюнак будзе замазвасца. лепш за ўсё малюнак прыкалоць тупымі да лінолеума.

Малюнак пераводзіць не алоўкам, а спецыяльным шпательком. Для гэтага бярэцца звычайная іголка і вушкам забіваецца ў папачку. Пачынаюцца толькі маленькія вострыя концы. Яго трэба прытуліць, інакш ён будзе рэзаць паперу.

Малюнак пераведзены, зараз яго можна выразаць. Для выражання ёсць спецыяльныя рэзцы. Яны бываюць фабрычныя, можна іх зрабіць і самому, скарыстаўшыся гэтыя пруюці ад парасона. Адрэзаўшы пачынае даўжыняй у 10-11 сантыметраў адзін канец трэба зашасціць і выгнуць так, як паказана на малюнку. Выгнуць трэба асцярожна, інакш рэзец можа зламацца ці расколацца. Захаваўшы мець тапчэйшы рэзец, трэба сцягнуць канец пруюці распаліць і сцягнуць малатком, потым зашасціць. Там, дзе патрэбны тонкія лініі, можна карыстацца ножычкім.

Крыху складаней справа з партрэтамі. Тут трэба зрабіць так: на фатаграфію накладваецца калька (калі папера ад фатаграфіі тонкая) і прыкладваецца да шкла знята. лепш калі на фотэ сваёй сонца, тады выразней выдаць партрэт. Пасвечаны партрэт пераводзіцца на алоўку. Калі перавод зроблены, аладзіць кальку на белую паперу і папраўляючыю алоўкам малюнак. Пад малюнак падкладваецца капіравальную паперу і папраўляючыю алоўкам малюнак. На адвароце атрымліваецца партрэт. Малюнак на адвароце баку пераводзіцца праз капіравальную паперу на лінолеум і выразаецца. Гэтыя, дзе фатаграфія не прасвечваецца (калі фатаграфія прыклеена да картону), партрэт пераводзіцца на паперу і робіцца тое, што і з малюнкам на кальцы.

Пры вырабе кліна трэба мець пад рукамі друкарскую фарбу, выражанае кліна намазваецца фарбай і адціскаецца. Адціскае паказвае, дзе трэба зрабіць папраўку на кліна.

Такі ў нас спосаб вырабу кліна на лінолеуме.

П. Н. ГЕРАСИМОВІЧ.

г. Мазыр.

ЗА ХУТКАЕ І ДЗЕЙСНАЕ РЭАГАВАННЕ НА КОЖНУЮ РАБКОРАЎСКУЮ ЗАМЕТКУ

Гав. Постышэз у сваім выступленні
у рабселькораў. У сваім выступленні
у рабселькораў. У сваім выступленні
у рабселькораў. У сваім выступленні
у рабселькораў.

«Калі і змяшчаць рабселькораўскія
заметкі, — сказаў тав. Постышэз, —
ды на іх не рэагаваць, то газетная ра-
бота наогул ператвараецца ў пустую
балбатню».

І ў гэтым дачыненні «Большэвіцкі
дружок» і «Знамя» з журналом ЦК ВКП(б)
«Фабрично-заводская печать» правялі
справу на Менскім заводзе «Большэ-
вік» і рэагаванню на заметкі. У гэтай
справе ўдзельнічалі ўдзельнікі парт-
кома тав. Гіфен, дырэктар завода і
старшыня фабрычна-заводскага камітэ-
та.

Шэраг ўступнага слова прадстаўнік
фабрычна-заводскага камітэта.

Дэмабічнай выстанілі рэдактары га-
зеты.

Гав. Мінькін, рэдактар заводскай дру-
гавой газеты «Рабсц».

І хачу спыніцца на сутнасці ат-
казаў. У нас гэта работа пастаўлена
яшчэ ўвясні. Вось пачынаю. Былі замет-
кі ў газеце аб тым, што машыны на за-
водзе працуюць дрэнна, што кузня
не прыкрасецца, што чаны пра-
цытуюць, а машыны астаюцца сухімі. На
гэтыя заметкі галоўны механік тав. Бу-
ры даў адказ: «меры прыняты». Калі-ж
мы сёння пачынаем, то асудзілі, што
яшчэ не зроблена, усе на-старому.

Люблінерман — рэдактар цэхав-
ой газеты «Знамя».

І ў нас не атрымалі на за-
пытанне, чаму мы не рэагавалі на гэ-
тыя зазначаныя цэхавыя за іг-
нараванне рабселькорскіх матэрыялаў
вымовы. Пасля гэтага пачалі
Але як? Толькі-б з ра-
Але рабкор жанісаў заметку аб

тым, што ў цэху працуюць дах. Сыры,
на мохне, псуецца. Прайшло больш за
2 месяцы, а пачынаюць цэху тав. Шэ-
пель на заметку адказаў: «на днях
мы адрамантуем». Але гэта так і за-
сталася толькі асяцаннем.

Прафарганізацыя не рэагуе на за-
меткі аб рабоце грамадскіх арганізацый.
Зварачаўся я і да парторга, прафсаю-
за, надвоўх іх да газеты, паказаў, пры-
мушаў чытаць, а рэагавання няма.

Гав. Каган — рэдактар газеты дру-
гавой хромавага цэха.

На многія заметкі пачынаюць
ты мя атрымліваць адказы ў той-жа
дзень. Але гэта яшчэ не рэагаванне, а
фармальны адказ. Прычым не
адказамі з апрашчэннем і адказ на за-
пытанне. У адным адказе ад 14 жніў-
ня рабочыя пытаюцца праз газету
чаму ім не выдаюць спецыялістку. На-
чальнік цэха тав. Душацкі не палічыў
патрэбным адказаць рабочым.

Вусім такім абстаці справы, калі
рэагуюць на заметкі рабкораў. Азім а
рабкораў пабачаў, што зотаўская раб-
ота ў занявадзе. Сакратар ячэйна тав.
Запольскі на гэту заметку свечэсва
адказаў. Ён указаў, што зроблена і што
яшчэ патрэбна зрабіць. Прычым учора

Знамя і газеты ў брыгадзе (каля
«Парома» спецыяліст Менскага ра-
бска)

мѣтахъ началъ выжигать зѣемъ плетень
и дѣлени. Але ўжо на сѣношій день яна
взлічвае 60 селькораў, яныя прымаюць
пастаянны і непасрэжны ўдзел у рабоце
государственнаго завода дру-

У «Зені» ми виявили ряд
вагрюнних, а також і зет. Вось, на
приклад, Понедігата Палітадзелець
і його дружина.

«Пры ўборцы і абмалоце не павінен быць страчаны ні адзін колас, ні адно зярно», — лісала газета

Назитадзею: на спыніўся
першых рэзультатах, не захачуся
сцягнутымі поспехамі. З пумара ў пумар
ста амацацца зі далейшае ўмяш-
чэнне ў агульную справу. Напэва-
на, што ў гэтым годзе ўдасца
нарабіць некалькі дзясяткаў
нашых пераможцаў.

Насценга с га абрасла моцным ак-
тывам.¹ У д. и лумары «Палітэ
Бел» а а м о к а л і н с к і т в а н с е-

На барабанах са стравити іраджин.
Батамх пажеті ному витанно рата
чобскы ратинам і елпінт і іеуьскы
кадеты прывітаю. елпінт ыма мает
іа багасных пачепавет

ПРА НАДУМАНАСЦЬ І ЛІШНІЯ СЛОВЫ

**«Правилу следуй упорно:
Чтобы словам было тесно,
Мыслям просторно»**

(НЕКРАСАŸ).

«Справа о улкам працадзен у калгасе
яна накіравана на купацкую тэндэнцыю
падарваць працоўную дысцыпліну і
разваліць калгас знутры» — піша «Рэ-
чыцкая прэўда» ў акацыі «Чаму калгас
«Чырвоная зорка» пачаецца ў хвасце
Грудна калгасіны паабраца да сямейна
гата тымрэву»

Але не довгий і читачу суржиком та
юти «Ударник». Тут загальної і «шани»
і «відноця у твоя «весе» і «шани»
на

«Ушчэнт разбіць антымеханізатар-
скія настроі і спажывецка-ўтрыманчэ-
скія тэндэнцыі».

Датум и мјесто издавања

«Аб прывах спажывециз-утрымачэскіх тэндэнцый у напрасе імя Будзённага».

1. Из записок Павла Павловича Тихонова

«Райспажыўсаяз і райза ўсё яшчэ пад спудам душачь гонас рабсельна-ра».

АДЫМ СЛОВАМ КАЧЕСТВЕННУЮ ПЛАГ
ГРАМАТИКУ

И эта, на думи работника «Ударни
а», лизыяеца тапавыць з
на даступнай яму, аразумелай і лям,
бярый мове.

У беларускай мове ёсць слова служба, і пішучы, «сłużба наближаецца», «спрычытыі своечасова» і т. д.

Асобным прыбыткам часяных газет та-
кае слова не па густу. І ў выніку ў ра-
дагучых ім таластых прапускаюцца та-
кія выразы: «сеў на ўгноенай зямлі»,
«сеў у аднавор» і т. д. Даходзіць часам
да цэлых казусаў, калі асобныя га-
ты наведваюць чытачу, што «сеў на но-

се. И разабразилися у заметцы, ари
иногда, иногда, что тут нхто на зом
ница, а што тутарыа дзе пра си

1. ... публікації «Номуне», які да
2. ... і які складають слова «судити»
3. ... в інших випадках з
4. ... іє займає, надобними по
5. ... по ...

Із згаданої частки многа газети (на-
приклад дві слови «збараняць» і «збарз-
няць». У перекладі на руску мову є
і «збараняць» означає «защитять», а
«збараняць» — «запрещать». Нія-
ке можуть зрозуміти таля відомі люди-
никі чирвоноселебодський газети «Малгас-
ник». І бачаючи, бачаючи так, що є
і збараняць і збараняць зрозуміти.

исходило до буйных позитивных мыслей. Там, 19 июня, гаворачи об революционной деятельности казачьих мас, работниц родивших написали:

«Яны не толькі ўмеюць будаваць сацыялізм і сваё самавольнае жыццё, але і забараняць сацыялізм, забараняць сваю радзіму».

1. РАЗЪЯВЛЕНИЕ ПОСЛАНИИ

Кагарышская районная газета «Калгасын саях» не ўпадах з граматынай. Жыццёны ў газеце блізу падтрыманы наступ

«Аб ходзе спабарніцтва паміж нэл-
гаснікаў і сальсоветаў».

Грєба было сказаць «ням а. каласамі»
і і сельсаведам». Аднак, гату паміаку
гавета паутарыла таксама 15 жніўня
не дыўла, паутарыла свой трыс
23 жніўня. Таксама як і раней. Проста
і ці пункт на ліквідэцы малатрым
адкрыцьці

раешных газет асабіва п
ць слова «праводзіць».

мачыць дош», рэдакцыя «Калектывіста
Рэсоншчыны» чамусці аба
акраціна фразу і піша: «Як трэба пра
водзіць мочку ільну».

Пухавіцкая палтаўская газета
«СТАЛІНЕЦ» няк не можа даць «шанс»
слова «праводзіць». «У калгасе «Чыр
воны будаўнік» шкоднікі праводзяць сяў
бу» (№ 52 за 22 жніўня). А калі гэты
выказав-бы гэту думку прасі

«У калгасе «Чырвоны будаўнік» сеюць
па-шкодніцку».

Як бачыце слова спрабавалі і лішні
слова напіраць не трэба.

Літвінцэўскай газеце «Кому
нар» на добрыя і пераканаўчыя «шансы»
Гэтая паўтарыць зааржаны і напіраць

«Спыніць таптанне на месцы» (такую
«шанс» пашу даў «Комунар» у пума
на 5 жніўня, то у ахаванні нада
такую «шанс»: «Каналы страт трыма
юць адкрытымі». Пад гэтым
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за

«Бракаробства малых і вялікіх машы
наў».

Каму патрэбна гэтая падуманасць у ма
савай калгаснай газеце? Замест таго
каб сказаць «У калгасе «Першае мая»
вялікія страты» вы мудруеце: «Каналы
страт трымаюць адкрытымі». Ці не лепш
бы гэтая арыгінальнасць

Абсурдныя скарачэнні слоў не спыняю
ца. Імі стракаццяць не толькі старонкі ра
ешных газет ляскаюць «Калгасніка Ка
пыльшчыны», на і проста адлюстравана а
чытачы, надаючы яму такую, напрыклад
скарачаную «шанс». «Полнасьцю выка
рыстаць працу і гужпацінаць»
(№ 105 ад 26 жніўня).

«Шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за

шыфраваніа

«Магілёўская школа БУДВУЧ Зах
уірчыгдарбуду абвешчае асенні на
бор».

Фінплан няхай выконвае той, хто аг
рымаў прэмя, а я прэмя не атрымаў...»
— шчы у адной з замітак ляскаюць
«Калгаснік на вэрце».
«Літвінцэўскай раешнай газеце «Шлях
калектывізацыі» слова «пахучы» пашу даў
«духавіты».

Больш 800 пудоў сухога і духаві
тага сена пажыць яшчэ не ўбраным на
лугу».

«У даўгу і «Калгаснік Кар
мяншчыны». У яго хопі лізавіцы ат
ценні, а бачыць. Напрыклад, «Калгасні
к» лізавіцы не прымае слова «штраф»
і піша не пашу даў «штрап».

«Злосных сабатажнікаў трэба штра
паваць — але-ж трэба паглядзець, ка
го і за што штрафоваць».

Гэта не простыя апыска, а цвёрдае
ракаванне, што слова «штраф» пашу даў
«штрап».

«Літвінцэўскай школе, які будзе
«шанс» гэту выметку, у прыве пашу даў
рэдактару запытанне: ««Дашольца ка
му-ж вярць — школе і выстаўку пі
рэдактару раешнай газеті»?

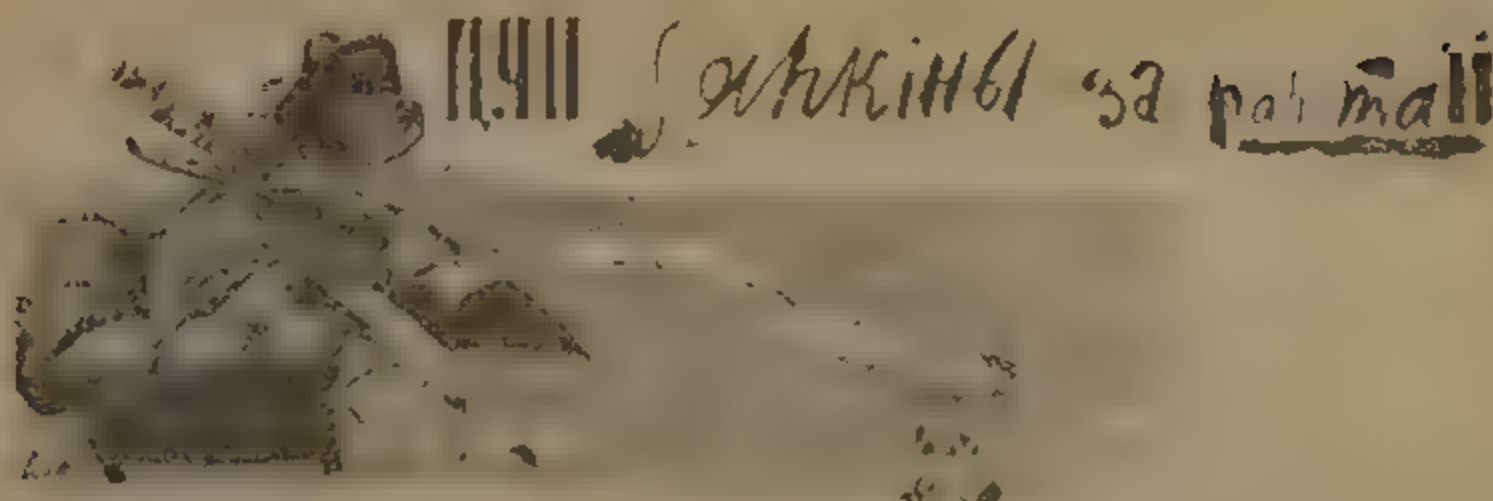
Наменш, пашу даў, навадзіліце жы
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за
«шанс» пашу даў «Комунар» за

***

Алексей Макаравіч Горкі меаў: «Ба
рацьба за ачышчэнне кніг ад «няўдалых»
фраз» таксама неабходна, як і барацьба
супроць моўнай бюрократыі. З вялікім
сумам прыходзіцца адзначыць, што ў
краіне, якая так паспяхова ў агульным
узыходзіць на вышэйшую ступень куль
туры, мова ўзбагацілася такімі недарэч
нымі слоўцамі і пагаворкамі, як, напрык
лад, «мура», «буза» «валыніць», «ша

«ЧЭМПІЁНЫ СПЛАВУ».

Іа апошнім часу грамадзянскі вельмі адно значэнне слова «чэмпіён» і гэта слова ужывалі тады, калі гутарка ішла аб спартыўных спябарніцтвах. Слова ж мясцовых слоў дае такое тлумачэнне: «Чэмпіён — першы паміж прыватна імя данага вяду спорта».

Рэдакцыя шматтыражкі бабруйскага прамагас і РК сапраўды лесасітану «Соцыялістычны лесасплаў» прытрымліваецца да асобнай думкі. 2 верагодна замест гэтага.

«Слова «чэмпіён» дзіўнае, спэцыяльна рэдакцыя падтрымвала на сябе іхных сяброў газеты донку «Чэмпіёны сплаву». І завесла на гэту «донку чэмпіёнаў» тры брыгады: Бараноўскага, Кіраўскага і...

Іа гэтым чародзе піта і бліжэйшым старонках... «Чэмпіёны лесарубкі» і лават «чэмпіёны іграўкі» лесу.

НАПІСАННЯ НА ПІРАЦЕ

Іапісаныя расійская газета «Напісанне на варце» друкуецца ў сваёй уласнай трукцыі. Аднак, тая выключная ігра матнасьці, ад якой сэрцаваты старонкі расійскай газеты, не дае права сказаць, што гэта і ё ё друкаваны падпарадкаваны інтэлектам газеты.

Падано на выбар грубейшыя скажэнні слоў толькі ў адным матэрыяле расійскай газеты за 3 верасня: «мэсца», «прыватная», «шлікам», «паручылі», «аляжыць на цэлы шэраг калгаснікаў», «самамынусяцца», «сараўляна», «пугафоз», «калгаснікоў», «шымаву», «палітычнае», «на месце», «паручылі» і Скурату і Туроўскаму навучыць прычыны адставаўшы калгасе 3 года ў год».

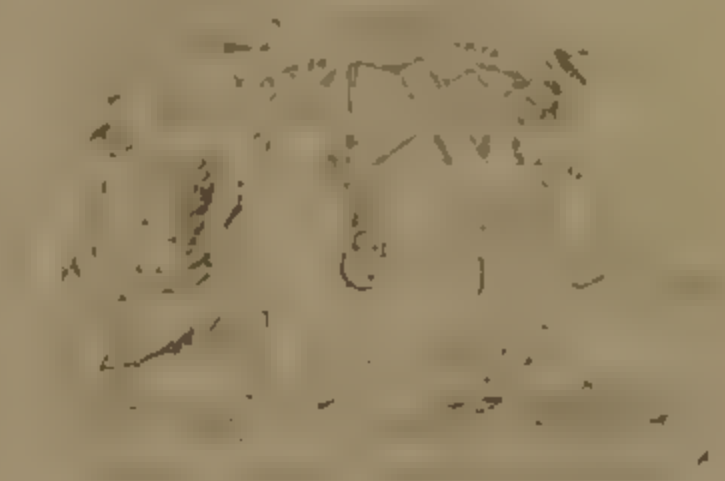
«Калгаснік» «спорадому калгасу», «ад...».

Такім чаргам упростае пытанне і. КН(Б) і падпарадкавала МТС. Усталяваў: хто каму падпарадкаваў? Друкаваў дзятар-сам газеты, ці газеты нягледзячы на...

КАЛІ ЛЮДЗІ НЕ ЖАДАЮЦЬ ДУМАЦЬ

Пароня за вышчыраматынасьцю — хі гэта рэка рэдактара жыткавіцкага «Прыменны комунэр». Ён да прыватна дасугнаў «шліку».

У РАПНАЖЫНУСАВІЕ САМА КРЫТЫЦА ў ВАХОД ЗАБАРОНЕН І АЧЫНЕННЫ ДЗВЕРЫ ПРАРЫВАМ. Не асабліва адэтае і тав. Фоміна «Соцыялістычнай перамогі» (Гарыкаў) Ён прыватна калгаснікам засяваць пал...

не адартаваным збожжам, а нарастаючымі тэмпамі».

Не спяшаецца паленшыцка якасць «шліка» расійскай газеты і тав. Лявоненка — рэдактар крупскай расійскай газеты «Комуністычны шлях»:

САБАТАЖ ФІНЛЯНДА ПАЧЫНАЕЦА АД БАЧЫШЧЫ, ПЫШПАРА, САСА».

«Калгаснік» 1-й паласы. 3 тым... А ну, чытач, адгадай.

КРИВОЕ ЛЮСТРА ЧЭРВЕНЬСКАГА ФОТАКАРЭСПАНДЭНТА

Неабмежаваныя здольнасці ў чэрвеньскага фотакарэспандэнта газеты «Калгаснік Беларусі». Сіла яго аб'ектыва «цудоўная». Навёў апарат на лежабока, гультая і ў газеце л'явіцца лешны з лешных ударнікаў, актыўны барацьбіт са стратамі ўраджаю.

Аднавічы, як перадаюць чэрвеньскія таварышы, у раёйнай газеце «Калектывіст» быў надрукованы матэрыял аб значных стратах ураджаю ў калгасе «Большэвік». Было гэта 22 ліпеня. Матэрыялы раёйнай газеты пачалі ў цэль. Народны суд чыкараў чэрвеньскіх. Бры-

гадаў Тарасік асуджаны на 3 гады праму-совых работ, калгаснік Ямін — на 6 ме-сяцаў.

Але падчасу фотакор, які пражывае ў Чэрвені і не мог не ведаць у чым справа. Ён шле фотаадымак у газету «Калгаснік Беларусі». Праз дзесці дзён уся БССР ужо ведае, што ў калгасе «Большэвік» жывуць і працуюць актывнейшыя барацьбіты са стратамі ўраджаю і што тым ёсць калгаснік Ямін, які «на жніярцы дае добрую якасць рабо-ты і перавыконвае норму».

Так лаякаліва нападманаме падпіс пад 2-хкалоўным «фота Я. Салавейчыка».

Каментарый не патрэбны.

Рыс. А. МАЛЕНІЧА

Фокус чэрвеньскага фотакарэспандэнта «Калгасніка Беларусі».

Лісты ўдзельніц

ПРАКТЫКА

Т

◆ Дзесяцігадовы юбілей старэйшэй у раёне насценгазеты «Наш селькор» адзначым гэтymi лямі кабаноўска селькоры. Жлобінскага раёна. За дзесяць год насценгазета выхавала дзесяткі актывных селькораў — ленинских памочнікаў партыйнай арганізацыі ў выкананні важнейшых гаспадарча-палітычных кампаній. Пры актывнай сапамозе селькораў і насценгазеты па кабаноўскіх хутарах арганізаваны калгас «Камуніст». Нядаўна па матэрыялах насценгазеты выкрыт і вышан з селькоравскіх рэдакцый і з комсамала кудам Гальмак.

Рэдакцыя старэйшай у раёне і сельсольце насценгазеты актывна дапамагае ў выданні насценгазет у вядомых калгасах.

◆ 100 нумароў друкаванай газеты на дарожным будаўніцтве выдала выязная рэдакцыя «Напгасніка Беларусі». Выязная рэдакцыя правяла вялікую работу па палітычнай, грамадскай харчавання і ўчастках і культурна-бытавога абслугоўвання рабочых.

Значную работу правяла газета ў разгортванні сацыялістычнага спартыўства па дарожным будаўніцтве і ў папулярызацыі сацдагавора БССР з Чувашскай

◆ «Напгаснік на вярце» — зестыцікая раённая газета правярае, як ажыццяўляюцца калгасамі прапановы селькорав аб стварэнні калгасных хат-лабараторый. Газета адзначае пачыны селькорав з калгаса «Чырвоны барэцьбіт» і «Новае жыццё», якія лямі ў красавіку выступілі ў насценных газетах з папулярызацыяй прапановы тав. Постыпна аб стварэнні калгасных хат-лабараторый. Праўдзены калгасаў не падхвалілі гэтай ініцыятывай селькорав. Рэдакцыя правяла гутарку з работнікамі райземадзела і выявіла, што ні адна з селькоравскіх прапаноў не ажыццёўлена і па гэты

час. Газета патрабуе ад работнікаў паліт. аддзела МТС і райземадзела забяспечыць стварэнне ў кожным калгасе сваёй хат-лабараторыі.

◆ «За месца на ўсебеларускім з'ездзе рабселькорав» — над такой назвай вышну

Першая старонка палітэдзельскай дзяржаўнай газеты Капыльскай МТС.

ужо другі нумар друкаваната бюлетэня ў Буда-Капыльска. Бюлетэнь прысвечан падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькорав. Выдаюць яго рэдакцыя раённая газеты «Ленінскі шлях» і палітэдзельская газета «Сцяг Леніна». Задача бюлетэня — дапамагчы рабселькорам і рэдакцыям нізменных газет у падрыхтоўцы да ўсебеларускага з'езда рабселькорав.

У кожным нумары друкуюцца матэрыялы аб падрыхтоўцы рэдакцый насценгазет да з'езда, даецца агляд работы насценгазет калгасаў.

◆ Старадарожская раённая і палітэдзельская газеты разаслалі ўсім селькорам раёна друкаванае пісьмо аб узмац-

ненні падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. У гэтым рэдакцыя мабілізуе селькораў на выкананне канкрэтных вытворчых задач, што з'яўляецца лепшым паказальнікам іх ударнай работы і баявой падрыхтоўкі да з'езда.

Адначасова рэдакцыя наведваюць селькору аб дні лужкі на сельсавецкіх з'ездах селькораў.

◆ «Сёння ў раёне» — пад такім загалоўкам друкуе ў кожным нумары хроніку на раёну горацкая газета «Ленінскі шлях». Сярод заметак гэтага аддзела рад рознастайных пытаньняў. Тут і пытанні будаўніцтва новых школ, і прыліву ў калгасы, і заметкі аб новай партыі прамыслаў для калгасаў раёна, і невялікія наведанні аб канферэнцыі настаўнікаў, і аб надыходзячай сельска-гаспадарчай выставы. Выкананне раёнам фінплана, ход славашня ў будучынях калгасах раёна, работа спажывецкай камітэты, падрыхтоўка культурна-асветных установаў раёна да зімовай пачыны — усё гэта знаходзіць сваё адлюстраванне ў невялікіх заметках наставінага аддзела газеты «Сёння ў раёне».

◆ Прадз'ездаўскую пераклічку рэдактароў цэхавых і брыгадных наццэнгазет пачаўшы іматтыражку бабруйскага прампрацоўчага камбіната «За ўдарныя тэмпы». Задля пераклічкі — пошты лесп.

наццэнгазет камбіната зрабіць адбыткам усяго шэрагу друку завода.

◆ «Большэвік Барысаўшчыны» ўключыўся ва ўсесаюзную вытворчую нараду па пытанню жывёлагадоўлі. Рэдакцыя звярнулася да партыйных і савецкіх арганізацый, да ўсіх саўгасаў, калгасаў і рабселькораў раёна з заклікам дапамагчы перадаць лепшы вопыт работы калгасных ферм усім фермам і калгасам раёна.

◆ «Ударнік» — газета гомельскай аўтомабільнай фабрыкі «Праца» — разгортвае соцнаборніцтва паміж газетамі і рабпрамі фабрыкі на лепшую падрыхтоўку да ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Газета пачынае друкаваць матэрыялы цэхавых і брыгадных газет аб іх падрыхтоўцы да надыходзячага з'езда. Рэдактар штодзёнай тат. Карэспандэнт працаваў з іматтыражку абавязна зрабіць штодзёнку аператыўнай і маснай, добраахвотна афармляць не, павялічыць лік рабочых ударнікаў, удзельнікаў газеты.

◆ «Ударнік лесу» — газета Чарвеньскага леспрамгаса — пачала падрыхтоўку да ўсебеларускага з'езда знатных дэлегатаў лесу, сплаву і надзочкі, 6 верасня пачаў 41 нумар газеты са спецыяльнай старонкай вопыта работы лепшых ударнікаў лесу і сплаву Чарвеньшчыны.

ШТО НОВАГА

У Малітадзельскім
Друку

* Селькораўскі рэйд па правярцы ў сельпо вагаў, гір і правільнасці цэн правадзіць малітадзельская газета Рагачоўскай МТС «За большэвіцкія калгасы». Селькору калгаса «Ленінскае жыццё» пачыналі будыны адзукі і ў планерацівах Дварэцкага сельсавета.

Рэйд праводзіцца па ўсіх крамах, якіх абслугоўваюць калгасы зоны МТС.

* «Малітадзельская праўда» — газета малітадзельскай Полацкай МТС, уключыўшыся ў падрыхтоўку да III ўсебеларускага з'езда рабселькораў, разгортвае саборніцтва калгасных наццэнгазет па лепшым і хутчэйшым завяршэнне ўборкі і выкананне плана наставак дзяржаве сель-

ска-гаспадарчай прадукцыі. Рэдакцыя газеты малітадзельскага абавязалася лепшым вопытам работы наццэнгазет і селькораў перадаць праз старонкі «Малітадзельскай праўды» наццэнгазетам і селькору ўсяго раёна.

* Двухдзёнадні абмену вопытам работы калгасных і брыгадных партарганізатараў пачаўшы газета малітадзельскай Буда-Кашалёўскай МТС «Сцяг Леніна». Праз свае старонкі газеты малітадзельскага, як лепшым партарганізатарам раёна кіруюць работай у калгасах і брыгадах, паказваючы формы і метады іх работы па арганізацыі гаспадарчай умяшчальнасці калгасаў.

★ Лісткі баявой трывогі, сігналізуючыя аб адставанні тако ці іншага калгаса, выдае газета палітаддзела Пухавіцкай МТС «Сталінец». Адначасова рэдакцыя газеты практыкуе выданне і рассылку ў калгасы друкаваных паведамленняў. Нядаўна рэдакцыя разаслала ў калгасы паведамленне № 2, якое знаёміць калгаснікаў з парадкам адачы бульбы (паведамляючы на імяны на бульбу, сніе прыёмачных пунктаў і станцыяў). Лістоўка мабілізуе калгаснікаў на хутчэйшую адачу бульбы: «Да 15 жніўня цана на бульбу 90 руб., з 16 па 31 жніўня — 60 руб., з 1 верасня — 38 руб. за тону». Адначасова даецца падрабязнае тлумачэнне, якой павінна быць так званая стандартная бульба (размер, гатунак, якасць).

★ Жлобінскі РК КП(б)Б і палітаддзел МТС праводзяць агляд нізавога калгаснага друку. У агляд уключаецца ўвесь сельскагаспадарчы асяродок. Сельскія мабілізуюцца на дапамогу партыйным арганізацыям у хутчэйшым ажыццяўленні плана хлебапаставак і асенняй сяўбы. Штодзённая даслава работа сельскагаспадарчых праводзіцца пад лозунгам барацьбы за права атрымаць мандат на ўсебеларускі з'езд рабсельскагаспадарчых работ.

★ Дзве новыя друкаваныя палітаддзельскія газеты — «Палітаддзельская праўда» Асвейскай МТС і «Палітаддзельскі

яліч» Лёвненскай МТС — пачалі выдавацца з 1 жніўня. «Палітаддзельская праўда» з першага-ж нумара па-аператыўнаму ўключылася ў падрыхтоўку да ўсебеларускага з'езда рабсельскагаспадарчых работ.

★ «За большэвіцкія калгасы» — газета палітаддзела Рагачоўскай МТС — выдае макет сігнальных лістоў па барацьбе са стратамі. Макеты разасланы рэдакцыям калгасных і брыгадных нацэнгазет. Запавядаюцца сігнальны лісткі з зазначэннем лепшых ударнікаў барацьбы за якасць уборкі, хлебапаставак і асенняй сяўбы. Увесь матэрыял аформляе рэдакцыя брыгаднай нацэнгазеты і інспектар па якасці.

★ Знатных пюджэй калгасных палёў палітаддзел Слуцкай МТС будзе заносіць у чырвоную кнігу. Гэту ініцыятыву палітаддзела шырока папулярнае палітаддзельская газета «За тэмпы і якасць».

Капыльскія палітаддзельскія газеты «За большэвіцкі калгас» надрукавала і разаслала па ўсе калгасы паведамленне аб тым, што палітаддзел заняў кнігу гонару лепшых ударнікаў калгаснай гаспадаркі.

Для тых калгасаў, якія даб'юцца права быць занесенымі ў кнігу гонару, рэдакцыя палітаддзельскай газеты будзе арганізаваным к 18 жніўня Окуньскай раёна ўдзельнічаць у дасягненні калгасаў з апісаннем гэтых дасягненняў, з паказам работы старшын калгасаў, перадавых брыгадзіраў, асянявых, рэдактараў нацэнгазет, сельскагаспадарчых і калгаснікаў-ударнікаў.

У ПАЛІТСЕКТАРЫ МТС НАРКАМЗЕМА БССР

★ 62 палітаддзельскія друкаваныя газеты для калгаснікаў выдаюцца зараз палітаддзельцамі МТС Савенскай Беларусі. Не маюць сваіх друкаваных газет пакуль толькі 3 палітаддзельцы МТС.

★ Расце баявое папэўненне юнацкага друку БССР — палітаддзел МТС разгарнулі выданне палітаддзельскіх даўнячых газет. Следзім за «Юным ланіцам» — даўнячай газетай Аршанскай МТС — пачаў вытараць падлігчай цікавую газету «Піонерская звязда» і палітаддзел Цялуцкай МТС. Бабруйскага раёна. Сіроцінскай МТС сумесна з Шумянскай узорнай сярэдняй школай выдаюць даўнячую газету «Юны пенінец».

4-га верасня вышаў першы нумар піонёрскай газеты палітаддзела Капыльскай

МТС «Юны пенінец». Палітаддзел Чашніцкай МТС выдае даўнячую друкаваную газету «Па сталінскаму шляху».

★ Вылучыць лепшыя згульня калгасныя і брыгадныя газеты на ўсесаюзную чырвоную дошку, арганізуючы ў журнале «Районная і політотдзельская печать», — такое ўказанне рэдакцыям палітаддзельскіх газет даў палітсектар МТС. На чырвоную дошку па прадстаўленню палітаддзелаў будучы заносіцца лепшыя палітаддзельскія калгасныя і брыгадныя газеты, якія паказалі найлепшыя ўзоры мадэляў арганізатарскай работы па ўборцы і хлебапастаўках, у правядзенні асенніх сельска-гаспадарчых работ.